

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 38 (9343)

TRST, sobota, 14. februarja 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PRVA SEJA NOVE MOROVE VLADE

POTRDLI SO DEMOKRISTJANSKE PODTAJNIKE PREJŠNJE VLADE

Prvi spori v novi vladi zaradi članka v glasilu KD
«Il Popolo» - Donat Cattin je baje grozil z odstopom

RIM, 13. — Nova vlada je imela danes prvo, zelo kratko sejo. Na seji, ki ji je predsedoval Moro, so imenovali poslanca Salizzonija za državnega podtajnika pri predsedstvu vlade in za tajnika vlade. Tako naj bi bil predsednik Moro imenoval ministra brez listine Morline za ministra za preureditev javne uprave in za odnose z deželami. Ministru za kulturne dobrine Pediniju pa so dali še ministrstvo za znanstveno in tehnološko raziskavo.

Nato je vlada imenovala ministrske podtajnike. Vse dosedanje ministrske podtajnike, razen bivših štirih republikancev, ki niso več v vladi. S tem se je število ministrskih podtajnikov zmanjšalo na 43 na 39. Seja vlade je trajala vsega 15 minut.

Takoj po seji je vlada sporočila, sledeči seznam ministrskih podtajnikov: podtajnik pri predsedstvu vlade: Angelo Salizzoni; podtajnik za izredne posege na Jugu: G'annario Carta; podtajnik za zunanje zadeve: Francesco Cattani in Luigi Granelli; podtajnik za notranje zadeve: Girolamo Lazzara, Decio Scardaccione in Giuseppe Zamberletti; za pravosodje: Renato Dell'Andro; za proračun in gospodarsko načrtovanje: Salvatore Lima; za finance: Giuseppe Cerami; Luigi Michele Galli in Filippo Maria Pandolfi; za zgradbo: Lucio Abis, Francesco Fabbrì in Franco Mazzarino; za obrambo: Onorio Cengarle, Luigi D'Alvit in Luciano Radi; za solstvo: Francesco Smurra, Giorgio Spitiella in Giacinto Urso; za javna dela: Gian Aldo Arnaud in Guglielmo Ducci; za kmetijstvo: Carlo Felici in Arcangelo Lobbiano; za promet: Costante Degani in Giuseppe Senesio; za pošto in telekomunikacije: Giuseppe Fracassi; za industrijo, trgovino in obrtništvo: Egidio Carenni in Adolfo Cristoforo; za delo in socialno skrbstvo: Tina Anselmi, Manfredi Bosco in Alberto Del Negro; za zunanjo trgovino: Ignazio Vincenzo Senese; za trgovinsko morarstvo: Primo Lucchesi; za državne udeležbe: Francesco Bova; za zdravstvo: Franco Foschi; za turizem: Antonio Drago; za kulturne dobrine: Alberto Spigarioli.

Zvedelo se je, da bodo ministrski podtajniki prisegli prihodnji teden pred predsednikom Morom.

Po večerjani prisegi ministrov, so bili danes torej imenovani ministrski podtajniki. V trščanski ministriji je položaj še vedno napet. Predsednik Moro je vsilil vodstvu imenovanje vseh podtajnikov prejšnje vlade. To pomeni, da ni hotel ničesar spremeniti in zato ostanejo še vedno vsi na svojih ministrskih stolčkih. Med mnogimi poslanci in senatorji, ki do sedaj še niso bili deležni ministrskega stolčka, vlada veliko razočaranje.

Zastupljeno ozračje v KD ne izhaja samo iz načina, kako je bila sestavljena vlada. Danes so se celo pojavili glasovi, da nameravajo nekateri ministri, ki so komaj včeraj prisegli, odstopiti. Minister za industrijo Donat Cattin je bil ves dan iz sebe. Glasilo krščanske demokracije «Il Popolo» je davi objavilo uvodnik, ki ga je napisal fanfaničev Franchini, v katerem je bilo rečeno, da bi moral biti odstop Guida zaradi škandala Lockheed za zgled drugim. Članek nadalje ugovarja, da so zgrešili vsi tisti, ki se niso ravnali tako, kot bi bili notranji ministri.

Donat Cattin, ki je eden od ministrov, o katerih so italijanski časniki nedavno pisali, da je baje do bil denar od ameriške obveščevalne službe CIA, kar je Donat Cattin zanikal, se je čutil prizadetega. Vse pa kaže, da je bil članek namenoma objavljen, da bi povzročil zmedo v vladi, ki je komaj nastala. Znano je, da so bili v zadevo CIA vpleteni poleg Donat Cattina tudi Guido Andreotti, ki sta prav tako ohranila svoje ministrsko mesto v novi vladi. Tudi slednja sta časniške vesti odločno zanikala.

Odkrita in prikrita polemika v krščanski demokraciji se torej nadaljuje in ne priznane nikomur. Sedaj, ko so sestavili novo vlado, se odpira boj za skorajšnji vsedržavni kongres stranke, ki se bo začel 19. marca. Vsaka struja posebej brusi svoje orožje. Nad vsemi pa se zdi, da stoji Fanfani, ki se ni hotel vplesti v novo vlado, ker hoče imeti proste roke za prihodnji kongres. Omeniti moramo tudi Forlanija, ki je včeraj zavrnil začasno imenovanje za notranjega ministra. Forlani je menil, da bi bilo to zanj politično zgorelo, saj bi z notranjim ministrstvom nadzoroval ne samo vojske (Forlani je obrambni minister), ampak tudi vse policijske sile. Te odgovornosti ni hotel sprejeti, ker se pripravljajo na kongres in pričakuje, da ga bodo ponovno izvolili za tajnika stranke. Po drugi strani pa je treba omeniti, da si je Zaccagnini med pogajanj za sestavo enobavne vlade zagotovil precejšen del ugleda, ki si ga je pridobil med člani stranke, odkar vodi krščansko demokracijo. Na to seveda računajo fanfaničevci, s katerimi je bil do nedavnosti Forlani tesno povezan.

Sedaj pa se začenja boj predvsem na deželnih kongresih. Od teh bo odvisno, koliko delegatov bo imela posamezna demokratska struja, čeprav vsi že dlje časa govorijo, da je treba odpraviti «stružarstvo v stranki».

Glasilo KD «Il Popolo» bo jutri objavilo članek, ki se sklicuje na današnji uvodnik. «Il Popolo» pravi, da so zlobni jeziki izkrivili pomen današnjega uvodnika in piše, da v novi vladi ni nobenega ministra, ki bi se nahajal v pogojih, v katerih se je znašel Gui. Če pa se komu zdi potrebno, nadaljuje «Il Popolo», sklicevati se na nekatere demokratske voditelje, ki naj bi bili po časnikarskih vesteh deležni denarne pomoči CIA, «imamo dolžnost pripomniti, da je že vodstvo krščanske demokracije soglasno zahtevalo, da se pojasnijo domnevne indiskrecije in predlagalo, da vlada uradno posreduje pri ameriških pristojnih oblasteh, da sporočijo, kdo so italijanske osebnosti vpletene v zadevo CIA».

«Il Popolo» piše, da je vlada to uradno zahtevala in da je podobno zahtevo postavil tudi predsednik poljske zbornice Pertini, da zavezuje čast italijanskega parlamenta in njenih članov.

Zveza trgovcev napoveduje povišanje cen na drobno

RIM, 13. — Vsedržavna zveza trgovcev opozarja, da se je povpraševanje v prodaji na drobno zaježilo in da se hkrati pojavlja povišanje cen pri izvornih trgovcih. Zveza trgovcev ugotavlja, da se bo v januarju in februarju letos še bolj zaostri. Izguba vrednosti lire, pravijo trgovci, je prišla prav v trenutku, ko je bila trgovina na drobno v veliki stiski zaradi izčrpanih zalog in pomanjkanja likvidnosti. Trgovci trdijo tudi, da se bo vse to nujno sprevrglo v povišanje cen na drobno. Obenem ugotavljajo, da se je v zadnjih mesecih zelo zmanjšala prodaja mesa. Zveza trgovcev zaključuje, da je sedaj nastopilo obdobje pomiritve «nakupovalne mrzlice» in da bo treba o tem voditi račune.

SEJA KOMISIJE KPI ZA MEDNARODNE ZADEVE

Prispevek KPI pri sestavi resolucije za konferenco komunističnih partij Evrope

Poročala sta poslanca Pajetta in Segre

RIM, 13. — Vodstvo KP je danes objavilo sporočilo o seji komisije centralnega komiteja, ki se ukvarja z mednarodnimi zadevami. Seji je predsedoval poslanec Vecchietti. Seje se je udeležil tudi tajnik partije Berlinguer. Poslanca Giancarlo Pajetta in Sergio Segre sta poročala o položaju in perspektivah delovanja komunistične partije na mednarodnem področju in o pripravi na konferenco komunističnih partij Evrope.

Pajetta je poudaril, da uveljavitev politike miroljubnega sčizitja vedno bolj zahteva avtonomne pobude in prispevke posameznih političnih sil. Zato je izjavil, da je za italijanske komuniste osrednje vprašanje sočlenje njihovih naporov in sposobnosti za koristno rešitev vprašan italijanske krize, v okviru mednarodne položaja Italije. Pajetta je tudi dejal, da mora KPI dati svoj avtonomni prispevek pri graditvi novih odnosov med komunističnimi, socialističnimi, socialdemokratskimi in katoliškimi silami, ki so v

zahodni Evropi in v okviru gospodarske skupnosti glavni tvorci politike miru in napredka.

Poslanec Segre pa je v svojem poročilu govoril o poteku priprave na sklicanje konference komunističnih partij Evrope in poudaril, da se pričakuje skorajšnji sporazum o dogovorjeni resoluciji v Berlinu, ki bo dosledna s stališči KPI, ki je predlagala, da mora biti konferenca sklicana sporazumno in z odobritvijo vseh udeležencev in mora izglasovati dokument, ki bo sprejemljiv za vse in ki ne bo nikogar vezal na toge ideološke sheme.

Segre je pojasnil, da so se priprave konference zavlekale zato, ker je bilo treba prepričati vse, da je treba nadaljevati po poti, ki jo pripelje do skupnih in enotnih zaključkov. Povedal je tudi, da so se med razpravo dotaknili vseh osnovnih političnih vprašanj in odnosov med komunističnimi partijami, ki se lahko razvijajo samo na osnovi odkritega priznanja neodvisnosti in avtonomije posamezne partije. Ta vprašanja so bila v bistvu pozitivno rešena.

INTERVJU ANGOLSKEGA PREDSEDNIKA TANJUGU

Agostinho Neto: Vstop Angole v OAE je zmaga vseh naprednih sil sveta

Učvrstitev neodvisnosti LR Angole je spodbuda za svobodoljubne sile v Namibiji - Uničen mit o nepremagljivosti južnoafriške vojske

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — «Vstop ljudske republike Angole v članstvo Organizacije afriške enotnosti je zmaga celotne napredne Afrike, ki se je za to bojevala v Adu Abebi, in vsega naprednega sveta». To je izjavil angolški predsednik Agostinho Neto v intervjuju posebnemu poročevalcu Tanjuga iz Luande Dragana Blagojeviću. Seveda pa je to, kot je dejal Neto, najbolj pomembno za samo Afriko, ki se mora zdaj navaditi na Angolo in z njo razpravljati. Po Netovem mnenju se bodo tudi druge države povsem odprle do Angole, med njimi tudi zahodnoevropske in ameriške, ki so doslej na Angolo gledale z zadržki.

V zvezi z vojaškopolitičnim položajem v deželi je angolški predsednik Neto izjavil, da je severni del Angole že skoraj v celoti osvobojen. Eno samo pomembno točko je še treba osvoboditi, to je mesto San Salvador, ki bo v teh dneh zanesljivo zavzel v svobodi. Pripadniki angolske armade so, kot je dejal Neto, tudi na jugu črtiljantno napredovali in bodo kmalu blizu meje, kjer so si južnoafriške čete dovolile zasedati angolsko ozemlje. «Tudi ta problem omo rešili», je napovedal predsednik Neto.

V posebnem intervjuju, ki ga je Tanjug objavil danes popoldne, je angolski voditelj govoril tudi o nujnosti krepitve angolske nacionalne enotnosti in oblikovanja združene protimperialistične fronte. Opozoril je, da so v Angoli, pa tudi v drugih državah sile, ki lahko ogrozijo to enotnost. Takšne težnje so po Netovem mnenju predvsem posledica kolonialne dediščine, kajti kolonializem «nas je vedno delil, razbil in nas skušal ločevati».

Dokler smo vodili gverilski boj, je izjavil Neto, naša organizacija razumljivo ni zajemala celotnega prebivalstva in ni mogla dati navodil, ki bi jih popolnoma upoštevali vsi prebivalci. Zdjaj so razne druge države. Zdjaj moramo, pravi Neto, v vsi državi pripraviti politične pogoje, da bi naš narod šel po isti poti. Toda, da bi se ponovno postavili po robu nakam kolonialistov, ki hočejo uvesti neokolonializem, moramo nadaljevati boje.

lizem, moramo nadaljevati oborožen boj. V Angoli moramo uvesti našo demokracijo, našo družbeno ureditev in sicer tako, da nam nobena država pri tem ne bo ničesar vsilila. Ta bitka, ki jo bomo morali voditi še nekaj let, nas sili k sprejemanju ukrepov opreznosti, da se sovražnik ne bi vrnil v naše vrste».

Angolski predsednik Agostinho Neto je tudi povedal, da je treba pezažiti na razlike, ki so nastale zaradi delovanja UNITA in FNLA. Pozval je rojake, ki so pobegnili v Zaire in Zambijo, naj se vrnejo in živijo v Angoli. Toda to, kot je dejal, ne velja za voditelje teh dveh gibanj, ki so se povezali z ameriškim imperializmom oziroma južnoafričani in ki so pripeljali v Angolo plačance.

Ob koncu intervjuja Tanjugu je Neto dejal, da so Angolci razbili mit o nepremagljivosti Južne Afrike. To bo morda vilo novo moralo narodu Namibije in drugim narodom pod oblastjo Južnoafričanov, da bodo oživili svoj boj za neodvisnost, Angola pa bo z njimi solidarna.

VLADO BARABAS

V Lizboni še niso podpisali novega «ustavnega dogovora»

LIZBONA, 13. — Kljub napovedim v portugalski prestolnici še niso podpisali «ustavnega sporazuma» med strankami in vojsko. Zdi se, da je temu kriv spor med PSP in PPD glede predsedniških volitev. Socialisti zahtevajo namreč polletno odložitve le-teh, medtem ko se zavzemajo za takojšnje parlamentarne volitve.

Marchais ne bo šel na kongres KP SZ

PARIZ, 13. — Delegacijo KPF na skorajšnjem kongresu sovjetske partije ne bo vodil Marchais, ki bo ostal v Franciji. V odposlanstvu so predvsem člani politbiroja KPF in jo bo vodil član tajništva Gaston Plissonier.

RAZKROJ VOJSKE UNITA NA JUŽNI FRONTI

Vladne sile dejansko osvobodile vso Angolo

Južnoafriške čete nadzorujejo še pas ob meji z Namibijo

LUSAKA, 13. — Enote ljudske republike Angole so te dni uničile še zadnje ostanke secesionistične organizacije UNITA dr. Jonasa Savimbi, zavzele njegovo zadnjo postojanko v južnem delu države, Serpa Pinto, in tako dejansko osvobodile skoraj celotno angolsko ozemlje, izzveniš varnostni pas približno 50 kilometrov globine, ob namibijski meji, kjer se zadržujejo redne vojaške enote Južne Afrike. Pred enotami FAPLA stoji sedaj vprašanje usode tega pasu, oziroma možnosti neposrednega spopada z južnoafriško vojsko. Doslej med enotami redne angolske vojske (FAPLA) in četami južnoafriškega rasističnega režima ni bilo neposrednih spopadov, če izjemamo priske, v katere so bile vpletene kolaboracionistične sile UNITA. Savimbi se je baje z nekaterimi soldatci umaknil in skuša doseči mejo, medtem ko je «zunanji ministri» lutkovne vlade «demokratske republike Angole» Jorge Sanguenjo zbežal v zambijsko glavno mesto. Tu je objavil tudi sporočilo, češ da so Savimbičevi vojski sklenili nadaljevati gverilo, čeprav se zdi, da je to sporočilo le slab poskus prikrivanja kapitulacije in razkroja te vojske. V vrstah UNITA vlada namreč razburjenje, ker so se do zadnjega nedejale zunanje pomoči. Še v zadnjem sporočilu govori «zunanji ministri» UNITA o «potrebi zunanje pomoči proti silam ZSSR, Kube, Češkoslovaške itd.», ki naj bi spremenile Angolo v «sovjetsko oporišče».

UNITA v svojem sporočilu naštevajo tudi «prijeteljske» države, ki so ji v preteklosti nudiše pomoč, pri tem pa pozabljajo, da je med temi več takih, ki so sprito zmage Netove osvobodilne vojske že priznale zakonito vlado v Luandi. Te «prijeteljske» države naj bi bile, po poročilu UNITA, Senegal, Slovaška, obala, Zaire, Zambija, Maroko, Egipt, Gabon in Uganda, kateri predseduje Idi Amin. Ta je tudi predsednik Organizacije afriške enotnosti, ki je prav te dni sprejel LR Angolo za svojo redno članico.

Iz poročil z južne fronte v Angoli jasno izhaja, da so sile zakonite angolske vlade doslej pomembno strateški uspeh, saj so osvobodile ozemlje, po katerem teče glavna železniška proga iz Benguele k morju. Proga sedaj že popravljajo in računajo, da bo v najkrajšem času popolnoma obnovljena. Njen pomen za gospodarstvo miare republike je neprecenljiv.

Čete FAPLA so zasedle tudi Luso, najvažnejše železniško vozlišče na tej progi. Sovjetska tiskovna agencija TASS poroča, da so zadnji vojaški uspehi dokazali večjega prestiža Netovega režima in krojanje 15-letnega boja angolskega ljudstva za neodvisnost. Sprejem LR Angole v OAE pa odpira nove perspektive za skupno akcijo proti zunanjim posegom v Angoli.

Tiskovne agencije poročajo tudi o usodi nekaterih britanskih plačancev, ki jih je najela FNLA, da bi se borili na severni fronti. Agostinho Neto je namreč povedal, da so njegove čete našle trupla 14 angleških plačancev, ki so njihovi padjasi pobili prve dni bivanja v Angoli. Ukaz za eksekucijo naj bi izdal poveljnik najemniške enote, neki ciprski Grk, znan kot Costas Georgiu ali tudi «polkovnik Callan». Neto je napovedal, da bodo trupla pokazali predstavnikom tiska.

RIM, 13. — Sindikalna federacija sporoča, da bodo 25. februarja priredili vsedržavno skupščino zastopnikov industrijskih podjetij, ki so v krizi. Skupščina se bo udeležili tudi predstavniki posameznih industrijskih vej ter deželni in pokrajinski sindikalni voditelji. Skupščina bo v Rimu v kongresni palači. Poročilo bo imel zvezni tajnik UAL Ravenna. Na skupščini bodo razpravljali predvsem o preureditvi industrijske proizvodnje in luči naporov za povečanje zaposlitve, povečanje naložb in okrepitev proizvodnega stroja.

PRVE TEŽAVE S PREISKAVO O DOMNEVNEM PODKUPOVANJU MINISTROV

RIMSKI SODNIKI SO PREJELI NEPOPOLNO DOKUMENTACIJO O «ŠKANDALU LOCKHEED»

Na obzorju v ZDA nov škandal: tudi «Boeing» je plačevala «vladne funkcionarje»
v tujini - KPI predlaga ustanovitev posebne parlamentarne preiskovalne komisije

RIM, 13. — «Škandal Lockheed» se razpleta na raznih stopnjah in v raznih smereh, medtem ko se na obzorju pojavlja še nov škandal, ki utegne celo zasenčiti prejšnjega. Vest prihaja, kot običajno, iz Washingtona, kjer je državna nadzorna ustanova SEC (Securities and exchange commission) zahtevala od sodstva, naj ji posreduje dokumentacijo o «črni fondih največje ameriške letalske družbe «Boeing», ki naj bi iz teh fondov črpala denar za podkupovanje «vladnih funkcionarjev v tujini». Vest je takoj odjeknila v Italiji, kjer ugotavljajo, da je verjetno v zvezi z nakupovanjem «velikanov» vrste jumbo. Italijanska javna družba «Alitalia» je namreč kupila 5 letal za skupno ceno približno 100 milijard lir. Prvo letalo je «Alitalia» prejela maja 1970.

Zaenkrat je vsa stvar zavita v meglo in predstavniki «Boeing» pozivajo sodnike, naj dokumentacijo zadržijo, češ da je «spredelikatna».

Vrnimo se k «škandalu Lockheed». Parlamentarna preiskovalna komisija je na svoji seji s sklepom vseh strank, razen MSI, prepuščila sodstvu, naj nadaljuje preiskavo o domnevnem podkupovanju obrambnih ministrov Guida in Tanasija. Dejansko so se člani komisije izognili.

nevarnosti «dvojne preiskave», ki bi vso stvar zavila v meglo.

V zvezi s preiskavami velja poudariti, da sta parlamentarni skupini KPI (podpisnika sta Boldrini in Pecchioli), predlagali zakonski omejitev, o ustanovitvi posebne parlamentarne preiskovalne komisije o «zadevi Lockheed». Ta komisija naj bi preučila predvsem «sistemsko» pti škandala, ki ne zadeva samo vprašanja podkupovanja, temveč sistema, kako Italija nabavlja svoje orožje, za kar troši letno najmanj milijard. Komunistični poslanci se namreč sprašujejo, kdo nadzoruje te nakupe in kako to, da se je lahko zgodilo prav v primeru Lockheed, da je nakup letal F-101 in hercuic bistveno škodoval italijansko vojno industrijo, ki je pripravila svoj model letala G-222 in jo je Lockheed izpodrinila. Italijanska tarna letal «Aeritalia» spada v skupino FIAT.

Z zadevo Lockheed se medtem ukvarja redno sodstvo. Državni pravdnik Elio Siotto je, na njegovo zahtevo, že zaslisal bivšega ministra Guida. Slednji naj bi Siotto razložil, da nima z zadevo nobene opravka. Pozneje naj bi Siotto zaslisal tudi predstavnika «posredniške» družbe Ikaria. Tudi ta naj bi

sodnemu preiskovalcu potrdil, da Guidu nima opravka z zadevo. Zanimivo je, da se je na Guiovo stran postavil tudi radikalni voditelj Marco Pannella, ki v svoji izjavi trdi, da pozna ozadje «škandala Lockheed» in ve, da Guidu ni prejel omenjenih 78 tisoč dolarjev podkupnine. Kdo je ta denar prejel, kako in zakaj, zaključuje Pannella, pa bodo objavile «Notizie radicali» prihodnje dni.

Državni pravdnik Siotto se medtem mora ukvarjati z novo zagotovitvijo, ki «vesnici na ljubo, in povsem neobičajna — in sicer izginotje skoraj ene tretjine dokumentov komisije Churcha, ki jih je italijanska vlada posredovala sodstvu. Od skupnih 43 strani poročila ameriške preiskovalne komisije jih manjka namreč v svežnju, ki ga je prejel dr. Siotto kar petnaš! Tudi tisti del dokumentacije, ki so ga sodniki prejeli, pa očitno kaže, da so bili deli poročila prečrtani in so nečitljivi. V krogih rimskega sodstva so prepričani, da so to storili v Ameriki.

Dr. Siotto ne ostane drugega kot upati, da bo po drugih poteh prišel do izvirnega besedila «poročila Churcha». V rimski sodni palači že krožijo glasovi, da bo državni pravdnik prihodnje dni zaslisal častnikarje, ki so podrobno poročali o škandalu, kar je prepričan, da razpolaga z izvirnim besedilom dokumentov. Če mu to ne bo uspelo namerava Siotto ponovno pisati v ZDA in zahtevati izvirnik poročila. Ne izključujejo celo, da bodo rimski sodniki zaprosili za dokumentacijo tudi upravo družbe Lockheed, čeprav niso povsem prepričani, da jo bodo prejeli.

Še vedno nizka vrednost lire

RIM, 13. — Položaj lire na italijanskem manjalmem trgu se danes ni spremenil. Njena vrednost je bila enaka včerajšnji, kar pomeni, da se je danes ustalila na ravni razvednotenja 11,5 odstotka. Nekoliko slabše je lira kotirala v Frankfurtu. Uradno so dolar menjavali za 765,64 lire, kar je za 1,5 lire ceneje kot včeraj in se približuje vrednosti v Italiji.

V Bruslju so danes izjavili, da Italija še ni formalno zaprosila za posojilo iz skupnega sklada gospodarske skupnosti, ki ga jamčijo vse članice. V preteklih dneh se je govorilo, da bo Italija jela milijardo dolarjev posojila. Obenem so v Bruslju pojasnili, da ni izključeno, da bo Italija zaprosila za posojilo v ponedeljek, saj je zakladni minister Colombo že večkrat izjavil, da se bo Italija okoristila te možnosti, da delno krije primanjkljaj plačilne bilance, ki izhaja iz uvoza nafte. Prav danes pa so sporočili, da so nastale težave pri dobavi nafte in petrolejskih proizvodov v Italiji. Menijo, da je ta pojav treba povezati s pričakovanjem skorajšnje podražitve petrolejskih proizvodov zaradi razvednotenja lire. Zato je minister za in-

Izidi študentskih volitev v Milanu

MILAN, 13. — Po prvih poročilih o izidih volitev za obnovo upravnih organov milanske državne univerze je glasovalo nekaj več kot 12 odst. vpisanih študentov. Levičarska lista je prejela 39,14 odst., katoliška pa 38,78 odst. glasov. Jeziček na tehtnici bo laična lista PRI - PSDI, ki je prejela 13,75 odst. glasov.

Pripadnice ženskih organizacij MPLA manifestirajo v glavnem mestu Ljudske republike Angole svojo podporo politiki vlade Agostinha Netu.

Nova Morova vlada je na sičnostji kratki seji imenovala 39 ministrskih podtajnikov. Moro se je odločil za enostavno rešitev: predlagal je potrditev vseh demokristjanskih ministrskih podtajnikov v prejšnji vladi. Tudi ta rešitev je vzbudila negotovost pri vseh tistih demokristjanskih poslancih in senatorjih, ki so za- hvalili «pomladitev» nove vlade.

Obenem pa so se včeraj slišali glasovi, da nameravajo nekateri ministri že odstopiti. Šlo je predvsem za Donat Cattina, ki je v čutil užaljenega zaradi članka v glasilu krščanske demokracije, v katerem so postavili za zgled Guida, ki se je sam odrekel

DANES

ministrskemu mestu, dokler se ne dokončno razčisti zadeva Lockheed, v katero naj bi bil vpleten.

Škandal Lockheed se zapleta, saj so sodniki v Rimu ugotovili, da so prejeli okrnjeno dokumentacijo. V ZDA pa se na obzorju pojavlja nov škandal, ki utegne prvega celo zasenčiti. Zdi se namreč, da je največja ameriška letalska družba «Boeing» podkupovala v tujini «vladne funkcionar-

S ČETRTKOVE RAZPRAVE NA SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Slovenci že več kot sto let terjamo priznanje pravice do rabe jezika

Uzakonitev rabe slovenščine v izvoljenih svetih je politično, ne pa juridično vprašanje - Za KD pa je pristojen edinole parlament

Raba slovenščine v izvoljenih svetih in bolj na splošno neresena vprašanja slovenske narodnostne skupnosti so bila v središču pozornosti, kot smo že včeraj poročali, na četrtkovi seji tržaškega pokrajinskega sveta, kjer so razpravljali o političnem položaju po izstopu Slovenske skupnosti in socialistične stranke iz večine, ki je doslej podpirala Zanetičev enobarni odbor. Poročali smo tudi o tem, da je predsednik Zanetič prekinil svetovalec Brezgarja, ko je začel govoriti v slovenščini, zaradi česar se je predstavnik Slovenske skupnosti odredel svojemu posegu in v italijanski podal poročilo o problemih slovenske manjšine, za katere je ugotovil, da so bili preveč zamerni. Brezgar je sicer priznal, da je bilo o tem vprašanju že več razprav in da je bila tudi organizirana konferenca o manjšinah, žal pa je bilo prav malo konkretnih ukrepov v korist manjšine, in sicer nekaj zakonov v zvezi s šolstvom in nekaj manj pomembnih ukrepov. Dostaj pa niso bili dani zakonski instrumenti, ki bi slovenski narodnostni skupnosti v tržaški, gorški in videmski pokrajini zagotovili do stopenj razvoja in enake ravnane, kakršno je bilo zagotovljeno na primer nemški manjšini v Italiji in italijanski v Jugoslaviji.

Glede vprašanja rabe slovenščine v izvoljenih svetih je Brezgar poudaril, kako je to staro vprašanje, saj se je pojavilo že leta 1869 z nastopom slovenskih občinskih svetovalec Ivana Zora in Franca Cernjara. Pod fašizmom se seveda to vprašanje sploh ni moglo postavljati, pač pa je spet postalo aktualno po vojni: že leta 1949 je občinski svetovalec dr. Jože Dekleva začel svoj govor v občinskem svetu v slovenščini, vendar je bil nesramno prekinjen in deležen psovsk s strani vseh svetovalskih skupin. Potem ko je omenil zadnje dogodke in občinskem in deželnem svetu, osimske

sporazume in pismo prefekta tržaškemu županu, je Brezgar ugotovil, da je od 190 svetovalec v izvoljenih svetih tržaške pokrajine kar 70 slovenske narodnosti. Spomnil je tudi, da sta novembra 1974 med neko skupno sejo v tržaškem občinskem svetu dva politična predstavnika manjšine spregovorila v slovenščini, ne da bi se pri tem zrušil strop in ne da bi to sprožilo posebno glasnih reakcij. To dokazuje, da demokratično prebivalstvo mesta ne nasprotuje rabi slovenščine v izvoljenih svetih, pač pa temu nasprotujejo stranke na oblasti in v prvi vrsti kršćanska demokracija. Tako stališča pa nasprotujejo med drugimi tudi s poimenovanjem Trsta kot evropskega mesta, kot stičišča več kultur, kot mesta širokega mednarodnega dometa. V nasprotju pa so tudi z listino OZN o človeških pravicah, z ustavo italijanske republike.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

TRADICIONALNI NOVINARSKI PLES

bo 28. februarja
v Kulturnem domu

TRI MESECE PO ODSTOPU SPACCINJEVEGA LEVOSREDINSKEGA ODBORA

Prihodnji teden odločilen za rešitev občinske krize

Občinski svet se bo po vsej verjetnosti sestal prihodnji petek, da bi izvolil nove odbornike - Najbolj verjetna rešitev je enobarni demokrščanski odbor

Tri mesece po formalnem odstopu Spaccinjevega levosredinskega občinskega odbora je kriza občinske uprave še vedno odprta, vendar vse kaže, da bo dokončna odločitev o njeni rešitvi padla že prihodnji teden. Prihodnji petek, 20. februarja, bi se moral namreč sestati občinski svet, da bi izvolil nove odbornike in supleto. V prvih dneh prihodnjega tedna pa se bodo verjetno sestali predstavniki vseh svetovalskih skupin ustavnega loka, da bi zavzeli dokončno stališče do 6. snitka programa, ki ga je župan Spaccini izdelal na osnovi posvetovalni, ki jih je imel v prejšnjih tednih.

nih ne samo s strankami ustavnega loka, ampak tudi s sindikati. Ob tej priložnosti bi se morali tudi dogovoriti o sestavi odbora in večine, ki ga bo podpirala.

Najbolj verjetno je, da bo novi odbor enobarni, čeprav so se demokristjani zavzemali za tristranski odbor med KD PSDI in PRI. Ta hipoteza pa je baje dekončno padla zaradi ostrega nasprotovanja socialistov, ki so po drugi strani izrazili pripravljenost, da ne glasujejo proti enobarnemu odboru. Rešitev vladne krize v Rimu je še bolj okrepila hipotezo enobarnega odbora, saj bi se v našem mestu ustvarila koalicijska, ki bi bila dokaj podobna rinski: v odboru bi bili sami demokristjani, podprli pa bi sami tudi socialdemokrati (kot v Rimu) in republikanci, medtem ko bi se socialisti in liberalci vzdružili.

Gotovo je, da bo Slovenska skupnost ostala v opoziciji, saj je ta stranka negativno ocenila tisti del Spaccinjevega dokumenta, ki govori o vprašanju slovenske narodnostne skupnosti, ker ne vsebuje nobenih konkretnih obvez, pač pa le napoved nastopa občine pri osrednji vladi in parlamentu, ki naj rešuje vsa vprašanja manjšine, vstave vprašanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih.

Ta del Spaccinjevega dokumenta so kritizirali tudi komunisti, ki so po drugi strani izrazili "zanikanje" za vse ostale postavke programskega osnutka. Sicer pa bi morebitno vzdržanje komunistov spravilo v zadrego demokristjane, ki v pričičkanju vsedravnega kongresa odklanjajo vsakršno sodelovanje s KPI, češ da bi to oslabilo "Zaccagninovo linijo".

VČERAJ V LJUBLJANI

Umrli je Stano Kosovel
brat pesnika Srečka

V Ljubljani je včeraj v 81. letu starosti umrl Stano Kosovel, brat pesnika Srečka Kosovega.

Pokojnik se je rodil 26. septembra 1895 v Sežani. Obiskoval je gimnazijo v Trstu in učiteljske v Gorici. Z literarnim delom je začel s pesmi v Zori, nato pri Slovane, od leta 1918 Ljubljanskem zvonu, pri Goriskih matiči, Tržaški njivi, v mladinskem Novem rodu v Trstu, pri Novi Evropi v Zagrebu, itd.

Kot poklicni častnik je začel delovati leta 1913 pri Ljubljanskem dnevu in nato vodil njegovo podružnico v Sežani.

Napisal je biografije Nadlišek-Bartolove, Jaka Cope, Marije Mojtove, Finžgarja in drugih, objavljale članke ob raznih slovenstvenih obletnicah, razprave s področja jezika, razpravi o Morje v Prešernovih pesmih, "Dante v slovenskih prevodih", itd.

Nekaj časa v prvih letih je bil upravnik Narodne in študijske knjižnice. Danes želujemo za njim, kajti ni jih mnogo, ki bi toliko naredili za skupnost, pa pri tem ostali skromni in nepoplačani. Za njim želujemo njegovi bivši učenci, ki se ga bodo vedno spominjali s hvaležnostjo za znanje, ki jim ga je dal, za življenjske nauke, pa za tisto samo njemu lastno tolmolinsko šegavost in dovornost, ki je pri njem oveselavala vesel značaj in miselno globino.

Profesor Ivan Šavli je bil eden tistih, ki je mnogo dal, sam pa malo, silno malo prejel. Naj mu skupnost vsaj nekaj povrne s spoštljivim spominom, ki si ga je pošteno zaslužil.

Njegovi vdovi in sorodnikom naše sožalje.

PRED PROCESOM O RIŽARNI

Izžrebanih dvajset namestnikov porotnikov

Potek procesa bodo snemali za italijansko, koprsko, ljubljansko in nemško televizijo

V ponedeljek ob 9. uri se bo pred porotnimi sodiščem začel proces zaradi zločinov v Rižarni. Vse je že pripravljeno v sodni dvorani, kjer so postavili tudi razne naprave za televizijsko snemanje. Potek procesa bodo snemali italijanska RAI - TV, TV - Koper, RTV - Ljubljana in TV Zgornje Nemčije. Procesu pa bo sledilo nad 30 italijanskih in inozemskih častnikov, porotnikov in strokovnjakov.

Prav pred začetkom procesa so nastali neki zapletljivi, zaradi katerih se lahko zgodi, da bodo po uradni otvoritvi proces odložili za nekaj dni. Predsednik porotnega sodišča dr. Matlese je namreč ugotovil, da zaradi bolezni nekaterih ne bi mogel razporežati z zadostnim številom ljudskih sodnikov, ali porotnikov. Zato so včeraj popoldne,

ob navzočnosti branilcev in zastopnikov prizadetih strank izžrebali 20 novih imen porotnikov - namestnikov.

Za namestnike porotnikov so bili izžrebani: Aligi Zetella, Lucio Marchi, Riccardo Wagner, Domenico Grieco, Elena Segala por. Ferfoglia, Fulvia Aurla por. Comolano, Vincio Aresca, Luciana Bologna por. Vascotto, Vanda Skerik por. Marsilli, Giorgio Bonivento, Teodoro Marzi por. Lugli, Giulio Golec, Claudio Boscariol, Bianca Viani por. Sticco, Giovanni Bugatto, Guido Fratolini, Giuseppina Zanier por. Macchini, Giovanni Padovan, Maria Celic, Liliana Lenzi por. Cagianelli. Kot je znano, bodo pred začetkom razprave izžrebali 6 članov porote.

Partizansko združenje ANPI, združenje ANPPA in ANED vabijo borce, aktiviste in politične prebegance ter internirance, da se udeležijo procesa, in to ne samo prvi dan.

Nakazilo 9,5 milijarde za tržaško pristanišče

Od 50 milijard, ki jih je država namenila najpomembnejšim italijanskim lukam v okviru širšega programa za pospeševanje gospodarstva, bo Trst prejel 9 milijard in pol.

Dela za obnovo in okrepitev luskih naprav se bodo takoj pričela. Avtonomna pristaniška ustanova je namreč po sklepu o podelitvi pripekov italijanskim lukam pričela sestavljati prvi načrti, ki ga je ministrstvo za javna dela tudi odobrilo. Načrt obsega zamenjavo žerjavov, nakup plovnega žerjava za težko kosovno blago ter posodobitev električne mreže za žerjave in dvigala v novem pristanišču. Skupno je predvidena nalozba 6 milijard lir. Ostali del vsote, to je 3 milijarde in pol, je namenjen razširitvi Tržanskega nabrežja in zaključitvi del na sedmem pomolu.

Celno trčenje pri Proseku: tri osebe ranjene

Pri celnem trčenju na pokrajinski cesti med Križem in Prosekom so bile sinoči malo pred poldnevom ranjene tri osebe. V fiat 128 sporta se se peljala proti Križu 34letni Luciano Marin iz Ul. Campi Elisi 45 in leto stari Lucio Furlan iz Ul. Rossani 6. V bližini restavracije Fogolar sta iz se neopazjenih razlogov trčila v nasproti vozeči fiat 1200, ki ga je upravljal Italo Noci foran iz begunskega naselja pri Sečanju. Vsi trije so zadobili udarce po glavi in po telesu. Zaradi česar se bo moral Furlan zdraviti 20 dni na nevrokirurškem oddelku tržaške bolnišnice. Marin 10 dni na okulističnem oddelku, Nuci foran pa so napotili na specialistični pregled. Zaradi pome ure nismo mogli dobiti točnejših podatkov o nesreči.

PD VESNA

prireja ob slovenskem kulturnem prazniku, jutri, 15. t.m. ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu

PRVO SREČANJE S SLOVENSKEMI USTVARJALCI

Na sporedu je srečanje s skladateljem Ignacijem Oto, z likovnim umetnikom Klavdijem Palčičem in s književnikom Miroslavom Košuto. Nastopajo recitatorji in Aljoša Žerjari, ki bo predvajal svoj film o klavdiju Palčiču. Režija Soča Košuta - Hafner.

Združenje jusarških upravičencev za Opčine - Bane

sklicuje

I. REDNI OBČNI ZBOR

dne 18. t.m. ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Vabi svoje člane, nečlane in druge Opence.

Dnevni red:

1. Poročilo o delu v I. 1975
2. Razprava
3. Popolnilišče
4. Nova industrijska cona na prostoru Opčine - Bane, zasedeno zemljišče
5. Razno.

SD BREG

priredi jutri, 15. t. m.

SMUČARSKI IZLET na Piancavallo

Vpisujejo: Ribarnica Koren - Boljuncce, Gostilna Sancin - Boljuncce, Gostilna Petaros - Boršt

Izleti

Smučarski izlet SPDT, ki je bil najavljen za nedeljo, 15. t.m., odpade zaradi premajhne udeležbe.

Mali oglasi

TRGOVINA UL. Gimnastijska 22 išče prodajalca pletenin.
PRODAM ZEMLJIŠČE za obdelavo in kupim hišo ali stanovanje, tudi staro. Telef.: 228-390.

ABONMAJSKI KONCERT GM V KULTURNEM DOMU

Virtuozni violončelist Dešpalj in mojstrski pianistovi soigri

Izvajala sta skladbe Debussyja, Schuberta, Mačka, Paganinija in Matza

V okviru abonmajške koncertne sezone Glasbene matice sta sinoči gostovala v Kulturnem domu priznana hrvaška umetnika, violončelist Valter Dešpalj in pianist Ivo Maček. Oba, čeprav je Dešpalj star 29 let, sta že mnogo in uspešno nastopala doma in v tujini, pianist Maček zlasti v triu z znanima umetnikoma Janigrom in Suilekom, violončelist Dešpalj pa kot solist v Royal Festival Hallu v Londonu, v Leningrajski filharmoniji, v New Yorku in v Parizu. Studiral je pri svetovnih mojstrih Casalsu, Navarri in Fournierju.

Zagrebška gosta sta v Trstu predstavila Debussyjevo Sonato za violončelo in klavir v d-molu, Schubertovo Sonato v a-molu (Arpeggione) in Mačkovo Sonato za violončelo in klavir.

Ve v uvodni skladbi sta umetnika pokazala imenito skupno igrjo, precizno izvajanje komornega sloga, pri čemer je ob pianistovi precizni soigri violončelist lahko uveljavil vse finese mojstrskega obvladavanja instrumenta. V Schubertovi sonati je prišel do veljave zlasti lep zvok ki ga zmojster virtuosno izvajati iz glasilba, posebej pa v višjih legah.

Mačkova Sonata je prav tako izzvenela v dogmami in ubrani interpretaciji, ki je zlasti celistvo omogočila uveljavljanje njegovega znatnega tehničnega znanja.

Sicer maloštevilno, zato pa zelo zagreto občinstvo, je z vztrajnim ploskanjem izsililo še najprej ponovitev zadnjega stavka iz Mačkove sonate, nato pa sta gosta zaigrala še Paganinijevo Bravurozno variacijo, in v izvirniku napisane za violino, in pa Humoresko hrvaškega skladatelja Rudolfa Matza. Zlasti v Paganinijevih variacijah je Dešpalj briljiral z bravurozno igrjo, v kateri je prišlo do izraza vse, kar ta skladba nudi: sprevnost, tonska barvitost, tehnična suverenost prstov in loka, lahki toni flageoleti precizni pizzicati.

V celoti visoko kvalitetni koncertni večer, ki bi, glede na ugled obeh gostov, zahteval številneje publiko.

j. k.

Černigojeva razstava v dolinski «Torkli»

Dejavnost dolinske likovne galerije «Torkla» se nadaljuje: sinoči je v njej odprl svojo razstavo naš znan likovnik, letošnji Prešernov nagajenec prof. Avgust Černigoj. Dvodelet je vabil v «Torklo» veliki domaćin, po tili nekaj gostov iz mesta. Med gosti smo opazili tudi deželnega svetvalca Dusanu Lovrič in dolinskega župana Edvina Svaba. V imenu prosvetnega društva «Valentin Vodnik», ki je razstavo in kulturne večere prireja, je goste in še posebej prof. Černigoja pozdravil Vojko Lovrič, vtem ko je slikarja predstavil Marij Cuk, ki je na kratko prikazal Černigojevo življenjsko in umetniško pot iz Trsta preko Bologne, Münchna do Weimara v Nemčiji, koder se je šolal, pa preko raznih mest in dežel

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 14. februarja

VALENTIN
Sence vzide ob 7.10 in zatone ob 17.29 — Dolžina dneva 10.19 — Luna vzide ob 16.24 in zatone ob 5.53.
Jutri, NEDELJA, 15. februarja

JORDAN

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 6,4 stopinje, najnižja 1,0, ob 19. uri 4,8, zračni pritisk 1002,7, ustaljen, vlaga 68-odstotna, nebo oblačno, brez vetra, morje malo razgibano, temperatura morja 7,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne, 12. februarja 1976 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 87-letna Maria Colich vd. Smogliani, 74-letna Lucia Kovac vd. Battig, 65-letni Frimino Dazara, 76-letni Guglielmo Morandi, 74-letna Anna Schag vd. Foglie, 61-letna Giuseppina Cherbava, 79-letna Maria Cinnel vd. Calligaris, 63-letni Ivan Šavli, 72-letni Giuseppe Renner, 67-letni Paolo Lorenzi, 70-letni Vittorio Ban, 65-letna Antonia Clapich vd. Pattai, 72-letni Giuseppe Gregori, 86-letna Maria Colombin roj. Crevatini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; All' Annunziata, Trg Valmura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
Alla Salute, Ul. S. Gusto 1; Alla Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla Testa d'Oro, Trg Mazzini 43.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. števil 732-627.

V predpripravljenih prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predpripravnega dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovanje INAM - INADEL - ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljuncce: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečanja: tel. 209-197; Zavrle: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Gledališča

VERDI

Jutri ob 16. uri za red D predstava Verdijeve opere «Traviata». Dirigent Bruno Bartoletti, režija Giancarlo Menotti. V glavnih vlogah nastopajo Katia Ricciarelli, Jose Careras in Giorgio Zancanaro.

Sporod nadaljnjih uprizoritev «Traviate» je naslednji: v sredo, 18. februarja, ob 20. uri za red C/B, v četrtek, 20. t.m., ob 20. uri za red E in v soboto, 22. t.m., ob 18. uri za red S.

ROSSETTI

Drevi ob 20.30 «Il costruttore Solness» H. Ibsena v izvedbi igralske skupine «Quattro stagioni». Režija F. Piccoli. V glavnih vlogah Raf Valone in Germana Paolieri. Za abonente posebni popusti. Predstave si bodo sedle do nedelje.

AVDITORIJ

Drevi, 14. t.m., ob 20.30 «Femmini-lità». Nastopa Paolo Poli. Za abonente posebni popusti. Predstave si bodo sedle do nedelje.

Kino

La Cappella Underground 16.00 «I racconti di Beatrix Pitter», barvni film, glasbena komedija za vse.
Ariston 16.30 «Terminal», prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00 «Tutti insieme appassionatamente», igra: Julie Andrews.
Grattacielo 14.30 «Frau Marlene». Barvni film. Igrata Romy Schneider in Philippe Noiret. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 14.30 «Lo zingaro». Barvni film, v katerem igra Alain Delon. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Excelsior 14.30 «Quaranta gradi all'ombra del lenzuolo». Barvni film. Igrata: Barbara Bouchet in Edwige Fenech. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale 16.00 «Incredibile viaggio verso l'ignoto», Walt Disneyeva risanka.

Eden 16.00 «Laure», režiserja Emma-nuella Arasca, prepovedan mladini pod 18. letom.

Ritz 15.30 «Remo in Romolo», zgodovinski film o dvojčkih in volkuli. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Il mistero delle 12 sedile», režija: Mel Brooks.

Capitol 16.00 «Cenerentola». Barvni Walt Disneyev film.

Cristallo 16.30 «Non siamo angeli». Igra B. Smith. Barvni film.

Maderno 15.30 «I tre giorni del Condor», igra Robert Redford, barvni film za vse.

Filodrammatico 16.30 «Quanto è bella la Bernarda, tutta nera, tutta calda». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 «Combattenti della notte», igra Kirk Douglas, barvni film.

Impero 16.30 «Buona fortuna, magnifico Bratton». Igra Xupi dui, igra Adriano Celentano, barvni film.

Radio 16.00 «Gli amori di Eroclor», igra Michel Karguy, barvni film.

Astra 16.30 «Il conte di Montecristo», igrajo: Tony Curtis, Tyrone Power, Richard Chamberlain. Barvni film za vse.

Vodice (Milje) 17.00 «Si può fare, amico», igra Bud Spencer, Deni Savall. Barvni film za vse.

Prosveta

Jutri, 15. t.m., ob 18. uri bo v kinodvorani v Bazovici «Prešernova proslava». Sodelujejo: osnovna šola P. Trubar, PD Lipa in Slovski dom. Nastopajo: učenci šole P. Trubar, otroški zbor Slovski Bazovica - Padrice - Gradopad ob spremljavi Kon-dorja, cerkveni pevski zbor, pevski zbor Lipa ter recitatorji.

Slovski dom - Bazovica organizira s srečanja o zakonskem življenju vsak tork in petek ob 20.30. I. predavanje bo v torek, 17. t.m., predavateljica Majda Musek iz Ljubljane.

Ob smrti slovenskega šolnika, plodnega prevajalca in našega sodelavca prof. IVANA ŠAVLIJA izrekamo vdovi in sorodnikom iskreno sožalje.

Stalno slovensko gledališče

Ob težki izgubi prof. Ivana Šavlija izreka Slovenska prosvetna zveza iskreno sožalje družini.

Uredništvo Primorskega dnevnika izreka ob smrti svojega sodelavca prof. IVANA ŠAVLIJA užalosteni vdovi svoje globoko sožalje.

Dne 13. februarja je preminil naš dragi

Viktor Ban

Pogreb bo danes, 14. t.m., ob 11.30 iz glavne bolnišnice naravnost v opensko cerkev.

Iskrna zahvala zdravnikom in osebju I. kirurškega oddelka.

Zalostno vest sporočajo: sestra Marija, brat E. dvard z zeno Karolino in vsi sorodniki

Opčine, 14. februarja 1976 (Pogrebno podjetje Zimolo)

Potri naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil dragi mož, brat in svak

IVAN ŠAVLI

profesor o pokou

Pokojnika bomo prenesli iz mrtvašnice glavne bolnišnice v po-nedeljek, 16. t.m., ob 10.15, na glavno pokopališče. Pokop bo na domačem pokopališču v Podmelec (Tolminski) po prejetju ustreznega dovoljenja za prevoz krste.

Zalujoka žena Zdenka, brata Peter in Viktor z družinama, svaka Justin in Drago z družinama ter drugo sorodstvo

Trst, Strasbourg, Kranj, Ljubljana, Celje, Podmelec, 14. februarja 1976

USPEŠNO DELO NAŠIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ

Letošnji občni zbor Kmečke zveze bo 14. marca v Kulturnem domu

V okviru ustreznih priprav vrsta posvetovanj s predstavniki krajevnih uprav in organizacij - Danes na Proseku širsi posvet o združništvu

V okviru priprav na letošnji občni zbor, ki bo v nedeljo, 14. marca v Kulturnem domu v Trstu, je Kmečka zveza sklenila organizirati vrsto posvetovanj z združništvom, s predstavniki krajevnih ustanov, sindikalnih organizacij in drugih družbenih sil z našega področja. Na sestankih se bodo posvetovali o perspektivah kmetijskega kmetijstva, o problemih skupnega interesa in o nadaljnjem delu na posameznih področjih.

V nizu posvetovanj s krajevnimi upravami so se predstavniki Kmečke zveze v sredo zvečer sestali z županom in odborniki dolinske občine. Sledilo bo (v sredo, 18. februarja) sestanek z upravniki repenrarske občine, v soboto 21. februarja bo na vrsti posvet o devinsko - nabrušinsko občini, pozneje pa bodo na sporedu podobni posveti.

Ti se z zgošči, mljisko in tržaško občinsko upravo ter s predstavniki pokrajinske uprave. V pripravi je tudi posvet z dvolastniki z našega področja, za katere nastajajo novi problemi prav v tem času, zlasti v zvezi z napovedano gradnjo proste industrijske cone na tržaškem Krasu. Mimo tega so še vedno odprta nekatera vprašanja, ki so nastala že pred dvajsetimi leti, ob samem podpisu videmskega sporazuma, na osnovi katerega se je razvil osebn in blagovni promet med obmejnimi območji. Sem spadajo na primer vprašanje urnika, po katerem potujejo dvolastniški prehozi, nekatera vprašanja v zvezi z vodenjem zemljiških knjig, itd. Jasno je, da gre pri tem za vprašanja, ki so skupnega interesa in ki jih je treba tudi reševati skupno, zato zasluži pobuda Kmečke zveze o

sklicu posebnega posveta dvolastnikov največjo pozornost vseh prizadej kmetovalcev.

Nadaljnjo pobudo naše strokovne organizacije predstavlja posvet o združništvu, ki bo danes ves dan - začel je najavljen za 9. uro - v prostorih prosvetnega društva (v Soševi hiši) na Proseku. Posveta, ki bo veljal ugotavljanju sedanega stanja in možnostim nadaljnjega razvoja združnih oblik sodelovanja na našem področju, se bodo udeležili predstavniki okrog tridesetih združnih organizacij. Zdruga, ki se pri njej ukvarjajo s kmetijstvom in sorodnimi dejavnostmi, so kar številne. Sem spadajo Kmetijska gorojevine v Trstu, Zavarovalnica goveje živine v Bazovici - Padričah - Gropadi, Konzorcij pridelovalcev vin iz tržaške občine, Kraska zadruga mlekarstva, Kraski zadrugi hlev, Zadrugi hlev v Dolini, Cvetličarsko - vrtnarska zadruga, Godna zadruga v Padričah, Gospodarska zadruga v Bazovici, Zdruga upraviteljev jurskih pravic v Bazovici, Trebčah, na Opčinah in pri Banah, na Proseku, v Sempolaju, v Medji vasi in Dragi, jurska občina v Gročani in v Dolini, zadruga «Nas Kras», zadruga «Kras», Kamnarska zadruga na Colu, društvene gostilne na Opčinah, na Proseku, na Kontovelu, v Gabrovici in v Dolini ter Pokrajinsko združenje živinorejcev.

NA PROSEŠKI ŽELEZNIŠKI POSTAJI

Umirjen promet z živino brez vsakršnih zastojev

Tudi za konec meseca ne pričakujejo posebno velikih pošiljk

Kot smo že obširno poročali, se je k sreči razbrazilo v nič pesimistična napoved in bojazen, ki so jo izrazili nekateri zainteresirani krogi, predvsem združenje za zaščito živali, da se bo v tem mesecu ponovilo na proseškem železniškem razvozarju škodljivi trpinčenji in nenaravno množično poginjanje goveda, konj in ovac. Lanskoletna bridka izkušnja je torej naučila uvoznike in spediterje, da pravčasno in kati preprečijo vsako izjemno stanje in da ne delajo več daljšega koraka, kot je dolga noga. Sla po zaslugi in veliko povpraševanje notranjega tržišča sta v preteklosti preslepili trgovske operaterje, ki so na podlagi uvoznih dovoljenj EXIM, katerih veljavnost traja le mesec dni, skušali do konca meseca uvoziti tako veliko število glav živine, da obstoječe strukture na železniškem postajišči in pri spediterskih podjetjih objektivno niso mogle biti kos takim množičnim pošiljkam. Stavka železničarjev in carinikov ter huda poletna pripeka sta lani vidno botrovali poginjanju živali, trenutno na ni te nevarnosti in raztovarjanje poteka v največjem redu.

Pošiljke sedaj prihajajo več ali manj enakomerno že ves februar, le zadnje dni v mesecu, kot se je pripetilo tudi januarja, je promet nekoliko gostejši, kar pa ni povzročilo vidnih zastojev ali nedostavkov.

Kakšna pa so, predvidevanja za mesec februar? V prvih dneh tega meseca so uvozili le malo goveda, kar pa je običajen pojav. V teh dneh pa se prihajajo iz vzhodnih držav večje pošiljke in v osnovi že izdanih dovoljenj EXIM bi moral do konca tega meseca uvoz potekati enakomerno, brez občutnega nihanja, saj pričakujejo le nekaj tisoč glav živine.

Torej zaenkrat zgleda, da ni nobene nevarnosti, da bi prišlo do trpinčenja živali, umestno pa bi bilo, da bi se vsi pristojni organi in zainteresirani operaterji sporazumno pravčasno zavarovali pred poletnim navalom, ko postane vprašanje raztovarjanja veliko bolj pereče.

—bs—

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Znatno milejše obsodbe za tihotapce z mamili

Potrjena kazen bolgarskima beguncema, ki sta 3. maja 1974 oropala tržaškega takista

Na tržaškem prizivnem sodišču sta bili v četrti dve zanimivi razpravi v zvezi s tihotapstvom mamil. Obtoženci na prvi razpravi so bili egipčanski državljani Mohamed El Fayoumi, Hamid Abdel Sheahat Medkat, Mohamed Abdel Motte in Mohamed Hamed, ki jih je aretirala obmejna policija 28. marca lanskega leta na vlaku direkt - orient na openski železniški postaji. Sprva so jih aretirali, ker so se predstavili mejnim organom s

ponarejenimi potnimi listi, pri osebnih preiskavih so pri njih našli 6 kilogramov in pol hašiša. Zaradi teh kaznivih dejanj jih je prvostopenjsko sodišče obsodilo na 3 leta in mesec dni zaporu ter 1.100.000 lir globe vsakega, včeraj pa je prizivno sodišče, na osnovi novega zakona o mamilih, znižalo kazen na 2 leti in mesec dni zaporu ter na 2 milijona 100.000 lir globe.

Pred istim sodnim zborom (predsednik sodni, državni pravnik De Franco) sta se morala zagovarjati Rimljan Leonardo Cianfanelli in Laura Franchetti iz Caracasa, ki pa ima stalno bivališče v Rimu. V Cianfanellijevem avtu flat 127 sta 7. oktobra 1973 prehitopila iz Turčije v Italijo čez mejni prehod pri Perneti nekaj več kot en kilogram hašiša. Sodišče ju je spoznalo za kriv in ju na osnovi novega zakona o mamilih obsodilo na nižjo zaporno kazen in na višjo denarno kazen kot prvostopenjsko sodišče: Cianfanellija na leto in 4 mesece zaporu ter milijon 350 tisoč lir globe, Franchettijevo pa na 10 mesecev in 20 dni zaporu ter na 900.000 lir globe.

Nato pa je sodišče sodilo dvema bolgarskima beguncema, 24-letnemu Zdravku Mitovu in 21-letnemu Bogdanu Georgievu, ki sta 3. maja 1974 oropala nekega tržaškega takista. Tistega dne sta prišla Bolgara v Trst iz Latine. Tam sta skupno z nekim Grkom in nekim Madžarom ukradla avto, s katerim so se vsi štirje pripeljali v naše mesto. Bolgara sta pri železniški postaji najela taksi in veležo vozniku, naj ju zapelje do Padrič. Na Trbiški cesti pa sta ga s samokresom prisilila, da se ustavi, mu ukradla 27.000 lir in se sama odpeljala z avtom dalje. Voznik je nemudoma prijavil rop policiji, ta pa je nekaj ur kasneje izsledila begunca, ki sta se sprehajala ob obali pri Grišanu. Prvostopenjsko sodišče ju je obsodilo vsakega na dve leti in šest mesecev zaporu ter na 400.000 lir globe; proti tej obtožbi sta oba vložila priziv, ki pa ga je v četrti prizivno sodišče zavrnilo in potrdilo prvostopenjsko razsodbo.

GORIŠKI DNEVNIK

S SINOČNJE SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

V razpravi o regulacijskem načrtu izražena skrb za ohranitev Štandreža

V skladu s sporazumom v Osimu nakazana potreba po usklajevanju razvoja Gorice in Nove Gorice

Revizija splošnega regulacijskega načrta se naročilo ing. Costi, da izdela spreminjalni predlog, sta si niti do poznih večernih ur zaposlila svetovalce goriskega občinskega sveta.

Najprej je odbornik za javna dela, podžupan Zucali, prebral programske smernice, po katerih si se pri sestavi novega regulacijskega načrta moral ravnati projektant. V razlagi osnutka resolucije je dejal, da narekuje spremembo dosedanjega načrta izgradnja novega mostu čez Sočo, ki bo stal bolj južno od kraja, ki je bil prvotno predviden. V nasprotju z dosedajšnjo težnjo po širjenju zgradilnih površin v predmestju, se je izrekel za novo urbanistično politiko, in sicer za ohranitev mestnega središča ter za sanacijo propadajočih mestnih četrti, zlasti v zgodovinski coni. Poudarek je bil nadalje na prenitvi zazidalne in te v štandrežu in Ločniku (zaradi narodnostnih razlogov, kot je poudarjeno v besedilu), ter na potrebi po usklajeni rasti Gorice in Nove Gorice, zlasti se po podpisu sporazuma v Osimu, ki takšemu razvoju omogoča bolj celovit značaj.

Odbornik Zucali je ob tem omenil stališče liberalnega svetovalca ing. Fornasirja, ki se vključuje v razpravo o spreminjalnih predlogih ter se zlasti zavzema za ohranitev značaja okoliških vasi, ter kmetijstva.

V razpravi, ki je sledila, je svetovalec Waltritsch opozoril na nevarnost, da se kršijo smernice, ki so jih načelniki skupaj sprejeli na prvih dveh sestankih. Takšno možnost je s svojim izjavljanjem na 3. sestanku pred nekaj dnevi nakazal sam odbornik Zucali. Njegovo stališče namreč dopušča nadaljevanje stanovanjske izgradnje prav v štandrežu in Ločniku, proti kateri so se v goriskem občinskem svetu izoblikovali tudi odpori, tako na levici kakor tudi v vrstah večinskih strank. Ker pa je še vedno v veljavi regulacijski načrt, ki takšno zazidalno politiko v teh dveh naseljih dopušča, je svetovalec Waltritsch (PSD) v svojem imenu in imenu svetovalca Battella (KPI) predlagal spreminjalni predlog, ki naj ga vključijo v osnutek programske izjave, po katerem naj bi se o gradnjah v štandrežu in Ločniku ne razpravljalo v občinskem odboru, ampak v tisti komisiji, ki naj bi spremljala in usmerjala vse delo v zvezi s spremembo splošnega regulacijskega načrta.

Tudi svetovalec Paulin (SS) se je zavzel za revizijo tega načrta, pridružil se je predlogu PSI in KPI glede zazidalne politike v štandrežu in Ločniku ter pojasnil, da v narodnostnem pogledu štandreža in Ločnika ni mogoče enačiti kot sta izenačena v osnutku resolucije. Zavzel se je tudi za izbiro lokacij v spreminjenem regulacijskem načrtu, namenjenih šolskim gradnjam.

Prefekt na obisku pri nadzornem odboru

Goriški prefekt dr. Antonio Barasso je obiskal urad pokrajinskega nadzornega odbora. Tu ga je pričakal predsednik dr. Edoardo Bon s

sodelavci. V prijateljskem pogovoru so si prefekt in zastopniki pokrajinskega nadzornega odbora izmenjali misli o nalogah, ki jih ima ta odbor in tudi o dobrih odnosih, ki jih ima odbor z občinami in drugimi javnimi upravami.

Konferenca komunističnih žena v Gorici

V pripravi na vsedržavno konferenco komunističnih žena je priredila v četrti zvečer federacija KPI za Goriško konferenco v mali dvorani UGG; uvodno poročilo je imela tajnica ženskega zbora Busa Lončeva, zaključke misli pa je, po debati, povzela predstavnica osrednjega vodstva posl. Renata Talassi.

Na sestanku je bil govor o vprašanjih ženske zapletitve. V težkem gospodarskem položaju občutijo najhujše posledice prav ženske. Komunistke zahtevajo, da tako država kot dežela poskrbi za vrsto storitev, ki naj pripomorejo, da lahko žena gre na delovno mesto. Poslanica Talassi pa je nato dejala, da je v državi možen izhod iz krize le s pomočjo komunistov. Izrazila je tudi željo, da bi čimprej parlament izglasoval nov zakon o prekinitvi nosečnosti in da bi se tako lahko preprečil referendum.

prosvetna in športna društva (od 350.000 na 800.000), približno en milijon lir so namenili za slavnostno pomenovanje doberdobske osnovne šole po pisatelju Prežihovemu Vrancu ter za partizanski spomenik v Dolu. Za ortopedsko telovadbo in za šolske zdravniške preglede so lanske strošek 600.000 lir zvišali na en milijon. Za bolniško oskrbo kročnice bolnih občanov bodo izplačali 4,5 milijona lir, za nakup knjig in izplačilo študentskega bivanja bodo prispevali 800.000 lir. Delež občinske uprave Doberdob konzorcijev pri prevozu bo znašal pet milijonov lir, stroški za vzdrževanje občinskih cest za namestitvev nekaterih novih dvojezičnih smerokazov pa 2,1 milijona lir.

Kot gorska občina bo Doberdob nadalje posojala za nekatera nujna javna dela ter pričakuje, da ji bo država zagotovila ustrezno kritje. Zgradbi občinskega otroškega vrta v Doberdobu, bi radi dozdali večerando, podaljšali streho ter opravili še razna manjša dela, kar bo veljelo pet milijonov lir. Za razširitev športnega igrišča v Doberdobu bodo potrošili 12,5 milijona, za nakup parcel, na katerih bodo zgradili ljudske hiše, pa 40 milijonov. Vodenje občinske uprave bi radi dogradili kanalizacijo v občinskem središču ter so za izvedbo prve faze lani že potrošili 12 milijonov lir, tokrat pa so vnesli v proračun znesek 100 milijonov. Za postavitev dveh avtobusnih čakalnic, ene na Poljane, druge pa ob državni cesti pri Ferletih, nameravajo potrošiti tri milijone.

Kako nesmiselna je finančna zgradba dohodkov in izdatkov doberdobske in tudi večjega dela drugih manjših občinskih uprav, do

Bežen pregled največjih izdatkov na nam pokaže, da bodo letno občutno zvišali prispevke za

ZAOBJETA SO VSA VPRAŠANJA NAŠE POKRAJINE

Tajništvo sindikatov je izdelalo osnovo za nadaljnje delavske boje

V platformi so omenjena vprašanja prevoza, bančništva, industrijskega razvoja, infrastrukture

Na zadnjem sestanku vodilnih funkcionarjev in aktivistov enotne sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL so, po številnih sestankih, postavili delovno platformo, ki se bo do upoštevali ob nadaljnjih sindikalnih akcijah. To platformo so razdelili v posamezna področja, ki jih bomo tu spodaj prikazali.

Kar se tiče ladjedelstva zahtevajo sindikati, naj vlada načne vprašanje naložb za daljšo dobo in naj finansira državno trgovsko ladjevanje. Od deželne vlade zahtevajo sindikati, naj skliče konferenco o podjetjih z državnoudeležbo.

Na področju prevoza se zahteva publicizacija podjetja Ribi. Zahteva se tudi takojšnja poraba denarja, ki je bil prvotno namenjen za gradnjo avtoporta, pristanišča v Trzinu in železniških izboljšav. Ustanovi naj se delovna ustanova za pristanišča. Usposobi naj se goriška železnica za prevoz v tretje države. Zgradi naj se takoj goriški avtoport in naj se njegovo upravljanje prepusti javnim upravam. Ojači naj se služba medobčinskih avtobusov na področju Trzica, ustanovi naj se konzorcij na desnem bregu Soče, ustanovijo naj se delavske menze v vseh krajih, kjer so tovarne.

Prav tako je treba takoj pričeti z deli in tiskati deli pri novi termoelektrarni v Trzinu. Na področju kmetijstva naj se pospešuje za kmetijstvo. Kar se tiče gradbeništva, naj se prične z gradnjo ljudskih hiš, dežela naj da ljudem na razpolago denar za šolske gradnje. Okrepiti je treba masovni turizem.

in zato saj se ohranijo krajevne znamenitosti, predvsem pa rastinstvo, zlasti na področju Doberdoba, ob izlivu Soče, v gradaški laguni, na zelenih površinah ob cesti Tržič - Gradež. Sindikati zahtevajo nadalje reformo bančnega sistema. Banke morajo izvesti selekcijo posojil in jih dati predvsem konzorcijem malih in srednjih podjetij, podjetjem, ki dajejo jamstvo za povečanje delovnih mest, ustanovitvi pa je treba hkrati obrtniška področja in jih je treba tudi ustrezno financirati. V to politiko morajo poseči javne kreditne ustanove.

Za področje trgovine pa menijo sindikati, da je treba odpreti občinske prodajne centre, v katerih naj se prodaja blaga po nizki ceni, izvesti je treba reformo pokrajinskega urada za cene, prenosovati je treba tudi občinske odbore za cene, blokirati je treba cene javnih storitev, dati je treba pomoč združnim skupinam.

Nov režim ribolova v Soči in Vipavi

Predsednik goriške pokrajine je izdal odlok, da se v vodah Soče in Vipave uvedejo posebni ribiški predpisi in sicer ob Soči od državne meje pri Solkanu do jezua pri mostu 9. avgusta v Gorici in ob Vipavi od državne meje do izliva v Sočo. Posamezni ribič lahko ulovi dnevnega največ po tri ribe, te morajo imeti minimalne mere. Vsak ribič je lahko «na delu» največ 16 krat

mesечно. V odloku so še drugi predpisi, ki jih je moč dobiti na vsakem županstvu in pri ribiških družinah.

Razdeljevanje bencinskih bonov proste cone

Na sedežu avtomobilskega kluba na Tržaški cesti se nadaljuje razdeljevanje bonov za bencin in za mazivo proste cone. Pred vzhodom v urade ACI se je že prvi dan, v četrti, in tudi včeraj zgrnila precejšnja množica avtomobilov, ki so se na sedežu proste cone potegovali za red. Pravico do bencinskih bonov imajo samo tisti upravitelji, kateri niso zamenjali vozila in ki so dvignili tudi zadnji lantski obrok. Sedajni obrok bencinskih bonov ustreza poprečni količini bencina za pet mesecev. Razdeljevanje bonov bodo prekinili za krajši čas, od 23. do 31. marca, ter ga bodo zaključili 30. aprila. Prošnje za nova bencinska nakazila bodo sprejemali od 23. februarja do 20. marca.

Na sedežu pokrajinske uprave je delni odbornik za solstvo Mizau te dni sestel, ob prisotnosti pokrajinskega predsednika, z zastopniki profesorjev, staršev in gojenec centra CIFAP. Pgovarjali so se o potrebi, da deželna uprava izvede temeljito reformo na področju strokovnih tečajev. Čez petnajst dni bo deželni odbornik odgovoril na postavljena vprašanja.

ODLOK KVESTORJA DR. ZAPPONEJA

Od jutri dalje na Goriškem novi urniki javnih lokalov

Gostilničarji in kavarnarji bodo imeli odslej ugodnejši urnik

Goriški kvestor dr. Zappone je 10. februarja letos izdal nov odlok o urnikih javnih lokalov, ki stopa v veljavo jutri, 15. februarja 1976. Nov urnik upošteva zahteve in potrebe lastnikov javnih lokalov in njihove osebe in dosega urniki, ki so sili lastnike javnih lokalov, da so jih imeli odprte tudi v urah, ko ni več prometa, so bili odpravljeni.

Nov urnik velja enako za vse javne lokale na področju goriške pokrajine. Ni več ločevanja med lokali v Gorici in onimi na podeželju. Urniki veljajo za restavracije, gostilne, kavarne, bare, točilnice, lokale z brezalkoholnimi pijačami, bare v sklopu združnih in kulturnih ter rekreacijskih krožkov, osmice, itd.

Obvezni urnik poslovanja teh lokalov je od 7. ure zjutraj do 21. ure zvečer. Poleg tega imamo še fakultativni urnik odpranja ob 5. uri in zapiranja ob 24. uri (to od 1. novembra do 14. maja) in celo ob 1. uri ponoči (od 15. maja do 31.

oktobra). Kar se slednjega urnika, tiče imajo možnost lastniki javnih lokalov izvajati ga v zvezi s potrebami svoje klijentele.

Istočasno pa imajo lastniki javnih lokalov možnost odpreti lokale eno uro po obveznem urniku in zapirati eno uro pred obveznim urnikom. To pomeni, da lahko odprejo ob osmi uri zjutraj, zaprejo pa ob osmi uri zvečer. Dana je tudi možnost dvurnega opoldanskega počitka, za bare in kavarne od 13. ure dalje, za restavracije pa od 15. ure dalje. Lokali, v katerih servirajo samo jedajo, imajo možnost po slovtati le ob urah kosila in večerje. Hoteli in druga prenočišča pa morajo biti odprti non stop vseh štirimajset ur. To odprto pa je vezano le na prenočišča, kajti če deluje v sklopu hotela tudi restavracija, se ta mora ravnati po urniku, ki so določeni za to vrsto obrata.

Juke-boxi, električni biljardi in podobni aparati ne smejo biti upravljeni pred 9.30 zjutraj, med 13. in 16. uro in po 23. uri.

Novi urnik pomeni izredno novost. Dosedaj so veljali urniki od zgodnjih jutranjih ur do polnoči. Uveden je že bil opoldanski počitek. Nov način življenja, ter televizijski sprejemnik v vsaki hiši so praktično izgnali iz gostin in kavarin ljudi, v nasprotju s tem kar je bilo nekoč. Zato so tudi številni kavarnarji in gostilničarji na svojo pest zapirali lokal pred po predpisih določenim urnikom. To je seveda bilo v nasprotju z obstoječimi predpisi, slo pa je vstisr časom. Sedaj se potrebe vseh ljudi, tudi gostilničarjev in kavarnarjev po zasluženem počitku, tudi uradno potrjujejo. Gostilničarji bodo ta odlok goriškega kvestorja brez dvoma pozdravili z zadovoljstvom. Goriški kvestor pa je pri tem upošteval tudi zahteve zveze trgovcev in menja prizadetih občin.

● V občinski knjižnici v Starancu se bodo danes, ob 15. uri, sestali zastopniki šolskih svetov tržaškega okoliša in občin, da bi preučili možnosti medsebojnega sodelovanja.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

prireja

PREŠERNOVO PROSLAVO

danes, v soboto, 14. februarja, ob 20.30 na sedežu prosvetnega društva «Vipava» na PECL. Nastopajo možki zbor, recitatorska skupina društva «O. Zupančič» iz štandreža ter domači srednješolci. Vljudno vabljeni!

PROSVETNO DRUŠTVO

«ŠTANDREŽ»

uprizori

jutri, v nedeljo, 15. februarja, ob 17. uri v prosvetnem domu «Anton Gregorčič» v štandrežu

NUSICEVO komedijo

SUMLJIVA OSEBA

Režija:

Mira STRUKLJEVA

Kino

Gorica

VERDI 16.30-22.00 «Lo zingaro». A. Delon in A. Girardot. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CORSO 16.30-21.30 «Cenerentola». Barvni Walt Disneyev film.

MODERNISSIMO 15.00, 18.15, 21.30 «Andrej Roublev». A. Torkovskij in A. Solonitzyn. Barvni film.

CENTRALE 16.30-21.30 «Noi non siamo angeli». M. Coby in P. Smith. Barvni film.

VITTORIA 17.00-22.00 «Emanuelle nera». Emmanuelle in K. Schubert. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 16.00-22.00 «L'anatra all'arancia». Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Frankenstein junior». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Zaklad v srebrnem jezeru», nemški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Uklenjeni soferji», rusko-jugoslovanski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Kitajska četrt», ameriški barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Rismondo, Ul. E. Toti, tel. 72-701.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Diego Bisio, Majda Perarčič.

SMRTI: 69-letni upokojenec Mario Voris.

DANES NAZDRAVIMO SKUPAJ

NOVEMU TAUNUSU

Ford

VABIMO VAS v naše prostore ul. caboto, 24 ul. s. francesco, 11

«NUOVA CONCESSIONARIA»

LINARTHERM di D. LINARI

Drevored Ippodromo 2/1 A 34139 TRST

Telefon 741-997, f. o. 68314

PONUDBA:

Gorilnik na kurilno olje

OERTLI SANT'ANDREA

Mod. KB 4 nosilnost 1,8-4,5

Kal/h 15.000 - 45.000

Cena 100.000 (sto tisoč) lir.

Zrastel bo velikan

Kmetovalci iz Pomurke, trgovci iz ABC in soboškega Merkurja pa mlekarji iz Mitra se združujejo v velik sozd

MURSKA SOBOTA, 12. febr. — Začetek je bil težak. Priprave na združitve vsega pomurskega kmetijstva in živilske industrije so trajale več let. Programa ni bilo moč uresničiti, ker so imeli pomisleke zdaj v tej pa spet v drugi delovni organizaciji ali občini. Led so prebili šele takrat, ko so se kmetijsko industrijski kombinat Pomurka, kmetijska zadruga Lendava in kmetijski kombinat Radgona odločili za delno uresničitev programa, kar niso več marali čakati na druge.

To je bil uspešen začetek velikega združevanja. Šele zdaj lahko ocenimo, kako velika škoda bi bila, če bi se odlašali zaradi tistih, ki se niso mogli ali hoteli odločiti. Združevanje je že daleč preseglo meje Pomurja, čeprav se nekaj manjših delovnih organizacij v tej pokrajini še ni pridružilo. SOZD Pomurka združuje skupaj s kmeti na svojem območju približno tretjino vse kmetijske proizvodnje v Sloveniji. Prideluje veliko živil, zlasti mesa, za druge industrijske kraje in velika mesta. Pri prodaji pa je imela v zadnjih dveh letih precej težav. Sicer ima precej prodajal v Mariboru, Ljubljani in drugod, toda proizvodna organizacija ne more imeti hkrati dovolj široke lastne trgovine. Denarja za

urejanje prodajal nima. Zato so se pomurski kmetovalci in živilci, združeni v SOZD Pomurka, vse bolj povezovali s trgovci, združenimi v SOZD ABC s sedežem v Ljubljani. Poslovno sodelovanje je kmalu pripeljalo do pogovorov o združitvi njihovih dveh SOZD v enega.

Dogovarjanje je dobro steklo. Pripravili so predlog samoupravnega sporazuma o združitvi 17 delovnih organizacij obeh SOZD, o katerem je razpravljalo delavci. V dogovarjanje sta se vključili še mlekarstva industrija in trgovina Mitro v Mariboru in Murski Soboti. Če bodo vse delovne organizacije podpisale samoupravni sporazum o združitvi v SOZD, bo to velikan z okoli 8000 zaposlenimi in 7 milijardami din ce-

lotnega letnega dohodka. Imel bo okoli 500 prodajalnih živin in še precej drugih, ki so že združene v SOZD ABC.

Pri tej združitvi se ni ba ti, da bi v velikem SOZD prevladala trgovina v škodo kmetijstva. Kmetijstvo in živilska industrija bosta imela približno toliko celotnega dohodka kot trgovina. Po sedanjem predlogu bo sedež novega SOZD tam, kjer je večina proizvodnje, torej v Pomurju. Tudi organizacija SOZD bo taka, da kmetijstvo ne bo moglo biti zapostavljeno — nasprotno, tako bo prišlo do tiste povezave s trgovino, ki jo določa ustava. Po svoji gospodarski moči in potrebah trga bo udeleženo tudi v skupno načrtovanih investicijah. Trgovina pa bo dobivala živila od proizvajalcev brez nepotrebnega posredništva in dodatnih stroškov. To velja tudi za tista gostišča, ki so se povežala s trgovino.

Odločitev mariborske mlekarstva industrije in trgovine Mitro, ki se tudi pripravljajo na združitve v ta SOZD, nekaterim sicer ni po volji. Sprašujejo, zakaj se ne bi vključila v SOZD podpravnih kmetijskih organizacij, kjer odkupujejo mleko. Njen obrat v Ljutomeru pa odkupuje mleko tudi v Pomurju. Kadar mariborska mlekarstva ne more zbrati dovolj mleka za Mariborčane, ga pripelje iz Pomurja. In ko ga ima poleti preveč, ga pošlje tovarni mlečnega prahu v Murski Soboti, da ga predela. Mlekarne so se poslovno torej že povezovale. Zakaj tega ne bi okrepile? Pomurski kmetovalci se strinjajo, da se njihov TOZD mlekarstva izloči iz OZD Pomurka, če se poveže v nov OZD z mlekarstvom v Ljutomeru in Mariboru, ta pa v skupen SOZD Pomurka ABC, ki ga pripravljajo.

Zivonorejsko zaledje mariborske mlekarne se lahko z njo bolj poveže, tako da se tudi vključi v skupen SOZD. Kmetijske organizacije podpravnih občin, ki bi imeli dobiti pravih stikov s tamkajšnjo trgovino, bi se tako bolj povezale s trgovino v drugih krajih Slovenije. To bi morda predramilo tudi trgovce na njihovem območju.

JOŽE PETEK

Nas bodo preplavili s pivom?

V nekaterih panogah po nepotrebnem dopuščajo gradnjo novih tovarn

MARIBOR, 12. febr. — Obinski odbor sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije je sinoči razpravljal o aktualnih gospodarskih in družbenopolitičnih problemih ter o svojem delu v preteklem letu. Odbor se je zlasti ukvarjal s problematiko samoupravnega povezovanja delovnih organizacij s področja kmetijstva in živilske industrije. V zvezi z integracijami so poudarili, da tudi med kmeti — kooperanti pravilne spoznanje o boljših perspektivah v gospodarsko in razvojno močnih celotah kot pa v gospodarsko šibkejših organizacijah.

Opozorili so tudi, da v nekaterih panogah še vedno dopuščajo gradnjo novih zmogljivosti, čeprav že sedanje pokrivajo jugoslovanske potrebe. Tako je tudi v pivovarstvu. Navadno tudi kritike takšnih poslovnih odločitev nič ne pomagajo. Večkrat pa se celo dogaja, da nove zmogljivosti gradimo kljub opozorilom raznih poslovnih združenj, da so takšne investicije škodljive.

MARJAN KOS

Obvezno posojilo za tok?

Za gradnjo elektroenergetskih objektov v Srbiji do leta 1980 manjka še 4,50 milijarde din

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 10. febr. — Po dolgotrajnem zaostajanju je Srbija v minulem petletnem obdobju precej zvedala zmogljivosti svojih elektroenergetskih virov. Zdaj je najvažnejše, da tak razvoj tudi ohrani. To je poglavitna ugotovitev izvršnega sveta skupščine SR Srbije ob obravnavi tekočega programa gradnje elektroenergetskih objektov.

V skladu s tem programom bodo letos začeli v Srbiji obratovati novi objekti z močjo 586 megavata. Izkop premoaga bodo povečali za nove 3 milijone ton in dogradili daljnovod v dolžini 1483 km. Od tega bo 435 km visokonapetostnega daljnovoda.

Izvršni svet je ugotovil, da je bil doslej denar za te naložbe praviloma zagotovljen, še preden so se lotili del. Edino letos je nastala težava, ker SAP Vojvodina še ni zagotovila približno pol milijarde dinarjev (Srbija in Vojvodina skupaj plačujeta za te namene, sorazmerno s porabo električne energije).

Sicer pa imajo v načrtu, da bodo v letih od 1977 do 1980 vložili v elektroenergetsko napravo, prenosno omrežje in v razširitev prenosovnikov v Srbiji in Vojvodini najmanj 17 milijard dinarjev. Po novem, še nepotrjenem načrtu, bi ta vsota lahko znesla tudi več kot 20 milijard.

Analiza, ki so jo obravnavali te dni, kaže, da za tekoči program gradnje do leta 1980 še ni zagotovljen nekaj manj kot 4,50 milijarde. Da bi Srbija zbrala svojih 3,14 milijarde, bo letos verjetno sprejela zakon o obveznem posojilu za gradnjo elektroenergetskih objektov. Kako bo Vojvodina zagotovila svoj delež (okoli 1,30 milijarde), še ne vedo.

Z denarjem, ki ga nameravajo vložiti v letih od 1977 do 1980, bodo zgradili nove elektroenergetske objekte z močjo 1961 megavata, povečali izkop premoaga za nadaljnjih 9,2 milijona ton in napeljali daljnovode različnih napetosti v dolžini 901 km.

SLOBODAN VUKMIROVIĆ

Do leta 1980 nova mladinska proga

VALJEVO, febr. — Na pobudo gospodarskih zborske Valjeva in Tuzle so se ob koncu lanskega leta sestali v Zvorniku predstavniki obeh organizacij, ki sestavljajo delo iz Srbije in BiH, navzoči pa so bili tudi predstavniki republikanskih izvršnih svetov ter številnih organov in organizacij obeh republik. Vsi udeleženci posveta so podprli predlog za graditev železniške proge Valjevo—Zvornik—Tuzla.

Dogovorili so se, da je treba do leta 1978 pripraviti vse za graditev proge, po kateri naj bi leta 1980 pčljal prvi vlak. Železniški odsek, dolg 113 kilometrov, bi stal 2,3 milijarde dinarjev in bi bil še ena mladinska proga.

Doslej so že trikrat pripravljali načrte za to progo, dvakrat so jo tudi že začeli graditi, prvič pred sto leti, drugič leta 1914, ko so začeli graditi odsek Valjevo—Osečina. Pred drugo vojno so gradili odsek Valjevo—Loznica, a je delo spet prekinila vojna vihra.

Med obema vojnama so govorili o graditvi transverzale od Bosanskega Novega prga Doboja, Tuzle, Zvornika, Valjeva in Požege do Stalaca. Večji del te proge je zgrajen, preostalo je 113 kilometrov med Valjevom in Tuzlo. Po vojni so nekajkrat razpravljali o tem odseku.

Po sedanjih proračunih bi se sredstva, vložena do leta 1980, povrnila v približno sedmih letih. Proga je posebno pomembna kot gospodarska povezava sosednjih področij in prek njih skorajda obeh republik v celoti. Dala bi spodbude za razvoj novih gospodarskih zmogljivosti severovzhodne Bosne in severozahodne Srbije.

Na posvetu so gospodarstveniki sklenili, naj se proga imenuje »Bratstvo in enotnost«, gradila pa jo bo mladina s prostovoljnimi delom.

BOSA JOVOVIĆ

Več skupnih pobud

Obeti za širše obmejno gospodarsko sodelovanje z Madžarsko - Pogovori veleposlanika Gašparovića v Pomurju

MURSKA SOBOTA, 10. febr. — Sinočnji pogovor našega veleposlanika v LR Madžarski Vita Gašparovića in podpredsednika IS SRS Slovenije Rudja Čačinovića s predstavniki pomurskega političnega in gospodarskega življenja v Murski Soboti je pokazal, da obstajajo realne možnosti za občutno okrepitev gospodarskih stikov med Pomurjem in sosednjima madžarskima županijama Vas in Zala. To ugotovitve so utemeljili z nekaterimi že doseženimi in načrtovanimi skupnimi projekti.

Predstavniki Pomurja so namreč menili, da vsestransko in čedalje pristnejše medsebojno sodelovanje med obmejnimi pokrajinami Slovenije in Madžarske, ki prihaja vse bolj do veljave tudi pri uresničevanju pomembnih pobud v korist manjšin, doslej še ni dobilo prave potrditve v gospodarskem delovanju. Zlasti da pogreša pomursko gospodarstvo večji razmah blagovne menjave v okviru maloobmejnega prometa in več poslovno tehnične sodelovanja, da bi se sosedskim odnosom pa da ne ustreza tudi sedanj obseg osebnega prometa na obeh mejnih prehodih s to deželo.

Vendar vse kaže, da se zlasti na področju gospodarskega sodelovanja odpirajo nove možnosti, ki so že dobile potrditve v nekaterih konkretnih dogovorih. Med pomembnimi skupnimi projekti velja najprej omeniti pogovore KIK Pomurka in Ljubljanske banke s kmetijskim gospodarstvom v Sarvaru v Železni županiji, kjer naj bi soboški kombinat prevzel najprej obnovo, zatem pa graditev velike farme »Kokorov« z letno zmogljivostjo 50.000 prašičev. Prav tako je ostal v veljavi dogovor s soboško tovarno oblačil in verila Mura o graditvi velike blagovne hiše v Szombathelyju, medtem ko Madžari ponujajo v zamenjavo projekt o graditvi sodobnega industrijskega objekta telekomunikacij pri nas.

Podobnih prizadevanj je seveda več, saj so Madžari zlasti zainteresirani za urejanje prometnih poti proti koprskemu pristanišču, domala neizčrpane pa so možnosti za nadaljnje poglobljene sodelovanja na kulturnem, političnem in drugih področjih. Vendar je veleposlanik Vita Gašparović menil, da se danil obseg obmejnega blagovne menjave z LR Madžarsko še zdaleč ne ustreza koristim obeh dežel in da bodo zato potrebni večji sboje

„Ob delu se učim“

Na Krškem polju le še nekaj zagnanih posameznikov se da za lončarski stol — Izdelki so znani po vsem svetu

VELIKI PODLOG, februarja — Lončarstvo, najstarejša človekova obrt, izumira tudi na Krškem polju. Le še nekaj zagnanih posameznikov se da za lončarski stol, poganja kolovrat ter iz navlažene, zmlete in gnetene ilovice oblikuje različne keramične predmete. Na prste bi lahko prešli nešolane ljudi, ki v Velikem in Malem Podlogu, Prekopi, Podbočju in Grzeči vasi izražajo smisel za lepoto in lončarskih izdelkih, ki sicer izgubljajo svojo uporabno vrednost, zato pa postajajo iskani spominki.

Bolj na zahodu, kjer je konec savskega proda in pokriva nižino ilovica, išče primerno surovino za svoje lončarske izdelke tudi Franc Kržan. Zivahnega 62-letnika smo obiskali na domu v Velikem Podlogu in prisluhnili njegovi pripovedi.

»Že s 13. letom sem sedel za šajbo in od takrat je poleg kmetovanja lončarstvo moje najljubše opravilo. Kot vsak začelnik sem se najprej lotil izdelovanja podstavkov za lončke, sedaj pa se najraje ukvarjam z lončki za rože, vrčki in manjšimi pladnji. Poizkusil sem se tudi v izdelovanju velikih, 15-litrskih loncev, vendar je tako delo težko, pa tudi kupcev zanje ni več veliko. Pri naši obrti se človek v glavnem sam uči, potrebno pa je veliko volje in dobri žveči, nekaj pa sem se o oblikovanju vendarle naučil tudi iz knjig in časopisov.

Pri oblikovanju lastnih zamisli mi pomaga žena, predvsem pa je uspešna pri mešanju barv in je pravi specialist za risanje ornamentov. Sicer pa sem v delavnici le pol leta; v glavnem je to jeseni, ko pospravimo pridelke; pozimi bi porabili preveč za kurjavo. Za to domačo obrt ni več pravega zanimanja med mladino, saj je delo umazano, globoko je potrebno kopati za ilovico in jo nato z roko gnesti, naporno pa je tudi delo ob lončarskem stolu.«

Naš sogovornik ni povedal, da je za kakovost svojih izdelkov že dobil priznanje ljubljanskega Doma in da njegovi predmeti krasijo stanovanja po vsem svetu, dodal pa je, da od svojega dela še noben lončar ni obogatel, saj mora vse kupiti.

Svojega očeta pa je zato pohvalil Stefan, ki se je kljub vsem težavam povsem zapisal lončarstvu. »V tem delu sem našel užitek in zadovoljstvo, vse drugo mi je

hobi. Če hočeš kam priti, moraš korakati naprej, če pa želiš kaj imeti, moraš delati.« Pravi simpatični dvaindvajsetletnik. Svoj lončarski kolovrat, ki ga ima v drugem kotu očestove delavnice, je priredil na električni pogon, da ga ni treba več voditi z nogo, zato pa mu da lo gre hitreje.

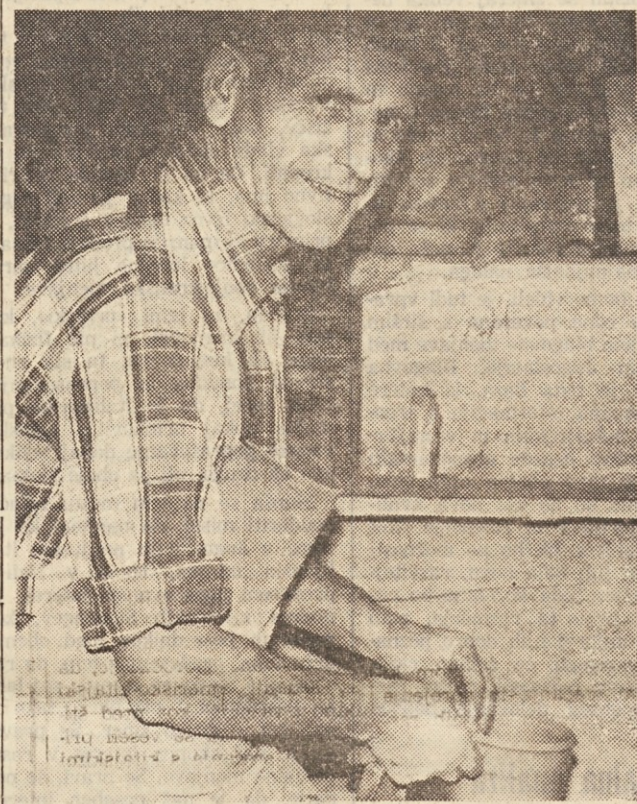
Prastara domača obrt, ki je še pred desetletji bila izredno močno razvita v Kapelah, Dobovi in od tod proti Podsredi, je dobila posnemalce na Krškem polju. Ob mešanju romanskih in slovanskih vplivov je dolenska keramika ohranila svojo obliko in značilno zelenkasto ter rjavno barvo. Te originalne oblike — našo kulturno dediščino — bi bilo potrebno obnoviti kot dekorativne predmete za kmečke sobe, za aranžiranje cvetja ter vaze, skratka z novim pristopom morajo dobiti lončarski izdelki drugo funkcijo in uporabno vrednost.

VLADO PODGORŠEK

stranski napori. Tudi podpredsednik IS SRS Slovenije Rudja Čačinović je menil, da bi kljub nekaterim objektivnim oviram morale priti do večje javne pobude obmejnih območij, saj so se zlasti po obisku predsednika IS Andreja Marinca na Madžarskem odprle nove možnosti za vsestransko sodelovanje tudi med našo republiko in to sosedo.

BORO BOROVIC

BERITE
REVILJO
DAN!

SMISEL ZA LEPOTO — Franc Kržan z Velikega Podloga za lončarskim stolom. Foto: V. P.

Korak bliže k zgraditvi

Cesta, dolga 1185 km

Asfaltna kača od Karavank do Gevgelije — most med Zahodom in Azijo

Po prvih podatkih o gradnji avtomobilske ceste Karavanke—Gevgelije, ki naj bi s svojimi 1185 km postala življenjsko pomembna prometna arterija naše države, se bomo po novi cesti vozili že čez sedem do osem let. V tem času bi morali sedanji cesti Bratstva in enotnosti dodati še en prometni pas, obstoječega pa modernizirati, vrhu tega pa z novimi objekti dati tej prometni žili tako podoč kot status avtomobilske ceste.

Po besedah našega sobesednika inž. Slavoljuba Antončiča, sekretarja grupacije za ceste v gospodarski zbornici Jugoslavije, so takrat, ko se po končni peltje po 10.000 vozil na dan, izpolnjeni vsi pogoji, da jo razširimo in spremenimo v pravo avtomobilsko cesto. Kar zadeva cesto Bratstva in enotnosti, je znano, da je že zdavnaj izpolnila vse pogoje za to, saj se praktično duši pod domačimi in tujiimi vozili, ki uporabljajo to najkrajšo cestno povezavo severne in zahodne Evrope z južno Evropo in Azijo. Prav zaradi tega ima že zdaj verjetno skoraj vsako tretje vozilo na tej cesti tujo registrsko tablico, tranzit pa se bo glede na to, da zahodnoevropske države čedalje več izvažajo na bližnji vzhod, še naprej večal.

Po svoje govorijo o tem tudi naslednji podatki: leta 1973 je povprečni dnevni promet na odseku Zagreb—Okušani dosegel 14.000 vozil; blizu Beograda to število naraste skoraj na 17.000, v sezoni pa se na val poveča tudi za 200 in več odstotkov. Po sedanjih napovedih bo ta prometna žila proti koncu stoletja doživela pravo invazijo, zato je nujno, da se pripravi

mo na to. Na relaciji Medvode—Ljubljana bo takrat povprečno 64.000 vozil vsak dan, okrog Zagreba 70.000, med Surčinom in Beogradom 71.000 in tako naprej.

Da bo tudi takrat dober del vozil imel tuje registrske tablice, lahko sklepamo na podlagi podatkov iz leta 1974. V tem letu je pripeljalo v našo državo več kot 9,8 milijona tujih potniških in tovornih vozil. Točno 5.275.882 (vštevši maloobmejni promet) iz Italije, 1,6 milijona iz ZR Nemčije, več kot 1,2 milijona iz Avstrije itd. Sedemdeset odstotkov vseh motornih vozil, ki pripeljejo v našo državo, uporablja cesta Bratstva in enotnosti, nanjo pa pride tudi 83 odstotkov celotnega tranzita tovornih vozil.

Ze samo te številke, zlasti pa še predvidevanja o gostoti prometa v naslednjih letih in desetletjih, mečejo novo luč na trajnost in trpežnost obstoječe ceste prvega reda, ceste Bratstva in enotnosti. Stanje te magistrale (ki jo ponekod v Evropi pretenciozno imenujejo »magistrala smrti«) zares ni zavladanja vredno. V Sloveniji je 14 odstotkov te ceste v slabem stanju, 54 v srednjem, samo 32 odstotkov celotne dolžine pa je mogoče prevoziti brez omejevanja hitrosti. V Hrvaški imajo 38 odstotkov slabe, 34 srednje in 28 odstotkov dobre ceste. Še najbolj je pravzaprav v Vojvodini, kjer je samo 5 odstotkov slabe ceste, 85 srednje in 10 odstotkov dobro ohranjen. Okrog 10 odstotkov ceste, speljane skozi Srbijo, je slabe, 7 srednje, 14 pa dobre kakovosti. V Makedoniji zasluži najvišjo oceno samo 5 odstotkov, 80 odstotkov ceste je srednje dobre, 15 odstotkov pa zelo slabe.

Posledice takšnega stanja (ki jih gostota prometa še stopnjuje) naše glavne prometne žile so znane, tako da jih ni treba podrobneje razlagati. Predvsem potrebujejo vozila veliko več

časa, preden pridejo na cilj, večji so stroški posameznih vozil, ekonomski učinek njihovih uporabnikov pa manjši.

Ravno zaradi vsega tega bo treba čimprej zgraditi avtomobilsko cesto od Karavank do Gevgelije, ki je očitno zanimiv in donosen projekt ne samo za naše gospodarstvo, temveč tudi za gospodarstva več drugih evropskih držav. Seveda je pričakovati, da bo naša država zaprosila za mednarodno posojilo, saj bi investicijski stroški po sedanjih cenah presegali 40 milijard dinarjev. Mednarodna banka za obnovo in razvoj je za nekatere odseke že odobrila posojilo (za 13 km obvozne avtomobilske ceste pri Ljubljani in za del odseka Beograd—Rajla), ki naj bi ga začeli graditi 1. marca, kmalu pa bo reševala tudi prošnje za nove odseke, in to za 109 km ceste Zagreb—Okušani ter za drugi del odseka Beograd—Rajla (30 km). Naša država pa se bo vrh tega obrnila na evropsko investicijsko banko, ki sicer odbrava sredstva samo članicam EGS. Druge države lahko računajo z njenimi posojili le v izjemnih primerih (na primer takrat, kadar gre za očitno koristne objekte), vendar le tedaj, če se s tem strinjajo vse članice EGS.

Po besedah ministra za promet in zveze ZR Nemčije Kurta Gscheidta, ki je bil nedavno pri nas, bo ZR Nemčija podprla našo željo, da bi evropska investicijska banka sodelovala pri financiranju avtomobilske ceste. ZR Nemčija je ena izmed držav, ki so neposredno zainteresirane za to, da bi posodobili ne samo glavne železniške povezave, temveč se zanimajo tudi za druge prometne objekte. Tako želi ZR Nemčija povečati tranzit prek naših pristanišč (zlasti koprškega), zelo pa se zanima tudi za izboljšanje glavnih jugoslovanskih cest, saj je to pogoj za hitrejši in še večji cestni promet. Ta

interes najbolje potrjujejo podatki o tovrstnih zahodnonemških registracijah — leta 1974 jih je pripeljalo v našo državo 12.370, in to s 111.290 tonami blaga. Nekaj tega blaga so pripeljali za nas, nekaj pa ga je šlo v razne druge države. V pogovoru z zahodnonemskim ministrom in podpredsednikom ZIS dr. Berislavom Seferjem je bilo rečeno, da boljše sodelovanje na področju prometa lahko prispeva k zmanjšanju trgovinskega primanjkljaja naše države v trgovini z ZR Nemčijo oziroma z EGS. V luči tega je treba ocenjevati tudi možnosti za najete posojila, predvsem pa razmiseliti o rokih in obrestih, ki bi morali biti ugodnejši od tistega, kar nam, kakor kaže, zdaj ponujajo.

Če bomo uspešno rešili problem financiranja, bo nova avtomobilska cesta, ki bo speljala od avstrijske meje do Naklega, potem pa do Ljubljane, Zagreba, Beograda, Niša, s krakom do bolgarske meje, do Skopja, Gevgelije in na koncu do jugoslovansko-grške meje, postala realnost. Od 1185 km te ceste bi 201 km speljali skozi Slo-

venijo, 306 skozi Hrvaško, 87 skozi Vojvodino, 411 skozi Srbijo in 180 km skozi Makedonijo. Gradili bi jo po odsekih, glede na potrebe prometa, oziroma na stopnjo obremenjenosti ceste Bratstva in enotnosti, seveda pa tudi glede na razpoložljiva sredstva.

V tem trenutku je po mnenju strokovnjakov naša prva naloga, da čimprej izdelamo popolno študijo za celotno osnovno smer te ceste. Nadalje naj bi sklenili družbeni dogovor republik in pokrajin in z njim določili, kdaj naj bi se lotili posameznih odsekov, uskladih načrte in možnosti ter zagotovili sredstva za lastno udeležbo. Za vse to je treba veliko časa, vemo pa, da časa skoraj nikoli ni dovolj, zlasti kadar gre za tako zapletene projekte. Mislimi je treba ne samo na naše probleme in želje, temveč tudi na to, da v drugih državah prav tako narčujejo razvoj svojih prometnih žil. Države SEV nameravajo do leta 1990 zgraditi večino avtomobilskih cest. Na Madžarskem gre za 1709, v Bolgariji za 2660, v Romuniji pa za 3964 novih kilometrov cest, ki bi prav tako uteg-

nile postati zanimive za mednarodni promet.

Skratka, zdaj bo treba čimprej končati vsa omenjena dela, povezana s študijo in z družbenim dogovorom o dinamiki gradnje avtomobilske ceste od Karavank do Gevgelije. Zlasti moramo pohiteti zato, ker ne gre več samo za prve pobude, temveč za realne načrte. Tudi evropski prometni strokovnjaki zmerom bolj spoznavajo, da je avtomobilska cesta skozi Jugoslavijo kot najkrajša in najenostavnejša povezava z Bližnjim vzhodom izredno pomembna za bogatejšo mednarodno izmenjavo, in to že v bližnji prihodnosti. Videli bomo, ali bo zahodnoevropska civilizacija vsaj konec tega stoletja toliko dozorela, da bo filozofijo sirjenja civilizacije z nasilnim prodiranjem proti Vzhodu zamenjala s pravičnejšimi stališčem, kar lahko med drugim pomeni — z udeležbo pri gradnji te avtomobilske ceste; če bo tako, lahko postane ta cesta resničen most med Zahodom in Azijo, ki sta bila še včeraj dva svetova.

Bojana Jager

Kitajske uganke

Washington in spremembe v Pekingu — Hua Kuo-feng, popolna neznanka — Ozadja Nixonove poti v Peking

OD DOPISNIKA OSLOBODJENJA ZA DELO

NEW YORK, 10. febr. — Za Američane je kitajsko prizorišče muhasto kot aprilsko vreme. Politično dogajanje v Pekingu, ki ga od tam običajno sporočajo v prisposodobah, skušajo verodostojno razložiti, toda velika uganika ostaja slej ko prej nepojasnjena. Celo tukaj so pripravljeni priznati, da se je veliko lažje pogovarjati o vremenskih napovedih kot o Kitajski.

Vse prejšnje kalkulacije Washingtona o prihodnosti Kitajske in njeni zunanji politiki po smrti Cu En-laja so dobile vprašaj, ko je bil za novega vršilca dolžnosti premiera imenovan človek, ki je svetovni javnosti popolnoma neznan. Ne državni sekretar Kissinger ne kateri koli od številnih ameriških javljencev, javnih osebnosti ali znanstvenikov, ki so v zadnjih štirih ali petih letih obiskali Kitajsko, ni imel priložnosti, da bi srečal Hua Kuo-fenga.

Uganke ne razrešuje, temveč samo dopolnjuje dejstvo, da bo bržčas prvi znamenitost Američan, ki se bo srečal z novim človekom, nihče drug kot bivši ameriški predsednik Nixon. To prekrivanje, ki po ocenah številnih ljudi ni zgolj slučajnost, se bo zgodilo zgolj po volji Pekinga, od koder je prišlo prvo sporočilo, da bo Nixon obiskal Kitajsko 21. februarja, za četrto obletnico svojega uradnega in zgodovinskega obiska v tej deželi, potem pa so kmalu 24 ur pozneje sporočili še ime novega premiera, ki pa ni tista osebnost, katero so vsi pričakovali, temveč po uradni lestvici šele šesti podpredsednik vlade.

Posamični komentatorji tukaj ne brez rahle ironije na svoj in na tuj račun sklepajo, da so s tem dogodkom tudi uradni opazovalci kitajskega prizorišča v Washingtonu in v Moskvi padli na raven navadnih ljudi in laikov, ki se amatersko ukvarjajo z »ugibanjem«. Edino, kar je zdaj, če osvetlilmo celo zadevo vna, je, da je medtem te kazalec, je to, da se v minulih tednih, ves čas, odkar je na Cu En-lajevem pogrebu imel pogrebni govor, pričakovani naslednik Teng Hsiao-ping ni pojavil v javnosti, tuje delegacije, ki so se pripravljale na obisk v Pekinu, pa so proslili, naj prihod začasno odloži zaradi za poslenosti kitajskih voditeljev. Enako se je godilo tudi diplomatskim zastopnikom, ki so jim srečanja in sprejeme odlagali iz istih uradnih razlogov.

Ta nesporna dejstva se povezujejo z dokaj spornimi trditvami, da je medtem tešlo živahno dogovarjanje med vodilnimi kadri in da prihaja Hua Kuo-feng kot predstavnik zmagovalne smeri, ki ji mesta v širokem spektru kitajske politične pahljače še ni mogoče določiti, pa tudi njenih posledic za bodočo vlogo Kitajske pri vzdrževanju mednarodnega ravnotežja, zlasti v odnosih velikega trikotnika Washington—Moskva—Peking ni mogoče predvideti.

Zelo pomembno je, kako se je Beli hiši mudilo sporočiti, da je obisk bivšega predsednika Nixona v Pekingu na vabilo kitajske vlade »brez slehernega pomena«. Tudi

pred senzacionalno vestjo o spremembah v visokem povelstvu v Pekingu, tako so določili, da je imel predsednik Ford razloge za vzdrževanje obiska, poslana njegovega predhodnika. »Tako vabilo iz Pekinga kot pripravljenost Nixon, da v tem trenutku vabilo sprejme, sta blago rečeno nevljudni politični dejanji od predsednika Forda,« piše »New York Times«.

Kitajci po eni strani, ko izražajo toplino in politiko odprtih vrat za Nixon, in njegovo družino (Nixonova hči in njen mož sta bila pravkar na obisku v Pekingu), nakazujejo svoje nezadovoljstvo s počasnim razvojem ameriško-kitajskih odnosov, zlasti v primerjavi z dosežki, no stopnju v politiki popuščanja napetosti med Washingtonom in Moskvijo. Kontrast, ki ga vidi vidi med Fordovim zadržanim stališčem in Nixonovim spektakularnim prebojem v kitajsko-ameriških odnosih, spretno poudarjajo s prijateljsko gesto in vabilom bistveno predsedniku.

Po drugi strani pa, čeprav bosta Nixon in njegova žena potovala na Kitajsko kot zasebna državljana, se bivši predsednik mora zavedati, da s svojim obiskom prihaja v žarišče ameriškega, če ne kar svetovnega zanimanja v trenutku, ko je Ford pred veliko preskušnjo moči z Reaganom v New Hampshire. To je prav gotovo vzemirljivo za človeka, ki ga je on sam imenoval za svojega naslednika, ta pa ga je spet pomislil vseh prekrškov, ki bi jih bil utegnil zagrešiti, dokler je bil še na svojem mestu v Beli hiši.

V sobesedju tekočega razreševanja kitajskega rebusa je zanimiv včerajšnji tekst novinarja Williama Saphira, ki je bil svoje čase v Beli hiši za pisca Nixonovih govorov. Bivši predsednik mu je ob bližnjem potovanju dal tudi ekskluzivno izjavo, katere bistveno sporočilo je, da so sedanjim ameriško-kitajski odnosi važnejši kot pred štirimi leti in da se veseli priložnosti srečanja s kitajskimi voditelji.

Res je sicer, da Nixon potuje kot zasebni državljan — piše Saphire. Več kot osem milijonov zasebnikov je bilo na Kitajskem, odkar jim je Nixon odprl vrata. Toda on je hkrati edini zasebnik iz Amerike, ki je bil tudi predsednik države. Prvo vabilo, naj znova obišče Kitajsko, mu je prinesla Imelda Marcos, žena filipinskega predsednika.

Takrat, bilo je novembra 1974, je Nixon ležal v bolnišnici. Potem so na razne načine sledila nadaljnja vabila iz Pekinga. Minulo leto je Saphire sedel na nekem kosilu v Washingtonu ob šefu kitajske misije v Washingtonu. Kitajec mu je brez obo-

tavljanja rekel, da ve, da je bil Saphire nekoč pisec Nixonovih govorov in da bi bilo prav, če bi mu sporočil zanimanje Kitajske za ponoven obisk bivšega predsednika.

Slehernt je bilo rečeno, da je Nixonovo zdravje razlog, zakaj odlaša s odgovorom, da pa bi leta 1975 utegnila priti prava priložnost. Upoštevali so tudi, da Nixon piše spomine in da so v Združenih državah volitve. Kako da so zdaj pohiteli z obiskom? Komentator Saphire domneva, da gre za željo Mao Ce-tunga, da bi po Cu En-lajevi smrti in po prihodu novega človeka na oblast poudaril samostojnost po Kitajsko in potrdil, da ideološkega premirja z Moskvjo ne bo. Nixon ni ne državnik ne diplomat, toda celo če predstavlja zgolj sebo, simbolizira v tem trenutku neko politiko, ki je pomenila samostojno odpiranje Kitajske proti Zahodu in vključevanje v veliki trikotnik zoper ZSSR.

William Saphire lahko kot malokdo opomni bralce svojih tekstov, da je že pred mesecem predvideval v nekem komentarju Hua Kuo-fenga za Cu En-lajevega naslednika. »Rekli boste,« piše Saphire, »zdaj vemo, kdo mu je povedal. Pa ni tako. Za ta zadetek se moram zahvaliti sodbi kolega Josepha Lee Lai-vela, bivšega dopisnika iz Hongkonga, ki mi je dejal, da je Hua skrita veličina na seznamu kitajskih kandidatov.«

EFRAIM KURTAGIC

Izhod na Pacifik

Peru je sporočil, da se je pripravljen pogajati s Čilom o bolivijskem izhodu na Pacifik — Zahteve Santiaga

Perujski zunanji minister Angel de la Flor je pred kratkim v posebni poslanici sporočil čilskemu zunanjemu ministru Patriciju Caravajalu, da se je perujska vlada pripravljena pogajati o zapletenem vprašanju bolivijskega izhoda na Pacifiški ocean. Po tej novici iz Lime je mogoče sklepati, da bo kmalu prišlo do tristranskega pogajanja med La Pazom, Limo in Santiagom o koridorju, ki ga je čilska hunta pripravljena odstopiti Boliviji z določenimi pogoji.

Minister de la Flor je s to kratkim sporočilom čilsko mu kolegu pomenil tudi opomnil Santiaga, da je pravzaprav deloma že prekršil perujsko-čilski sporazum, ki so ga leta 1929 podpisali v mestu Anconu. Ta sporazum pa predvideva, da se Čile in Peru ne bosta dogovarjala s katerokoli tretjo stranjo o spornih ozemljih, ki so dediščina pacifiške vojne (od 1879—83 med Čilom, Bolivijo in Perujem), ne da bi se po prejšnjem med seboj dogovorila.

Čile je torej pripravljen odstopiti ozek pas ozemlja (5 kilometrov širok in okrog 150 kilometrov dolg) južno od čilsko-perujske meje, ki bi segal severno od čilskega pristanišča Arica do najsevernejšega dela čilske meje. Za ta pas zemlje zahtevajo v Santiagu naslednje: Bolivija naj bi na svoje stroške zgradila železnico od Arice do La Paza (gospodarsko bi jo lahko izkoriščal tudi Čile), Bolivija naj se za vselej odreče ozemljskih zahtev do pokrajine Antofagasta (izgubila jo je po porazi v pacifiški vojni), nadalje naj bi Čilu odstopili del ozemlja na območju Cordillera de Lipez (bogat z rudami), Čile doli izključne pravice do izkoriščanja voda reke Lauca in ne nazadnje — koridor mora ostati demilitarizirano območje.

Poleg drugih zahtev Bolivijo verjetno najbolj pekl zahteva, da izhod na Pacifik ne bi pomenil tudi izhoda v vojaškem pogledu, kar pomeni, da bi bolivijska vojna mornarica se naprej ostala zaprta na jezero Titicaca in na reki Beni. Čilska hunta pa hoče s to zahtevom vsakekor ohraniti svojo vojaško premoč v vodah južnega Pacifika. V La Pazju je povzročil veliko hude krvi tudi čil-

Milijonski „črni skladi“

Nekateri tuji kupujejo v New Yorku za fantastične vsote stanovanja s podkupninami, ki so jih dobili kot posredniki pri raznih ameriških podjetjih

OD NAŠEGA NEWYORSKEGA DOPISNIKA

NEW YORK, februarja — Na tržišču razkošnih stavb v New Yorku so našli novo temo razgovora: bo eden izmed potomcev družine, ki je ustanovila največjo ameriško avtomobilsko družbo, uresničil svoj namen in bo v svojim tridesetim gostom postregel z mešano solato, ki jo bo sam gojil na 3.000 k. m velikem vrtu na stehi novega nebotičnika v 57. vzhodni ulici?

Milijonar Stewart Mott se zaradi cene prereka z graditeljem svoje nove družinske štirinadstropne hiše, ki jo skupaj z omenjenim vrtom gradijo na stehi nebotičnika iz sedanega stanovanja na Park avenue ga skušajo prenegati, češ da ogroža streno palače, kar ima na tej stehi ne le vrt temveč tudi živino. V svojem novem stanovanju pa bi si milijonar vse to zlah-

ka privoščil, ker so posebej v ta namen okrepili temelje nebotičnika. Temu primerno pa je zrasla tudi cena: bodi stanovanec je mislil, da bo plačal 1,5 milijona dolarjev, gradbenik pa terja 3,5 milijona. Zdi se, da si pri gradbenem podjetju tega ne jemljejo k srcu. »Brez težav bo mo hišo lahko prodal kakemu naftnemu bogatašu za 5 milijonov dolarjev,« zatrjuje.

Morda pri tem tudi pretiravajo, vendar pa je res, da en del denarja, ki ga iztržajo za nafto (kolikšnih, ni znano) prihaja sem tudi prek nakupov razkošnih stavb. Sestra soproge iranskega šaha prince Ashraf je prav pred kratkim v bližini svoje hiše na trgu Beekman kupila trinadstropno stanovanje na vrhu nebotičnika v Park avenue, za katerega pravijo, da je »kromaj za spoznanje manjše od hotela«. Ni znano, koliko podobnih nakupov so tukaj opravili v zadnjem času, vendar je pa marsikaj kaže na to, da New York postaja v tem smislu privlačno mesto za nekatero novopečene naftne bogataše. Komu bi sicer, kot pravijo, trgovci v 54. ulici prodajali pločevinke z vsebino 1/4 kilograma iranskega kaviarja za 110 dolarjev?

Zdi se, da je en izmed takšnih kupcev zabredel v hude težave kot stanobni štev enega iz serije odkritij, ki so pokazala, koga vse podkupujejo ameriške družbe po vsem svetu. Adnan Khashoggi, saud-

ski posrednik v trgovini z orožjem, je pred kratkim postal lastnik dveh nadstropij »Olimpijskega stolpa« na 5. aveniji in porabil je za opremo dva milijona dolarjev, prav ni imel namena stanovati v tem stanovanju, temveč je kamn le občasno prihajati tja, da bi si vsaj problematično Khashoggi se zdaj utegne zgoditi, da si ne bo ne tu, ne kje drugje pogosto prebivalci srca, ker so ga prišli v Džadi v Saudski Arabiji, da bi preiskali, koliko dolarjev je bil kateremu izmed saudskih generalov, ko je posredoval pri prodaji ameriških letal in orožja.

Kljub temu, da so na veliko razbomali odkritja o podkupovanju po vsej zemeljski obli, v kateri se spuščajo ameriške družbe, so le drobne kaplje dejanskih podatkov pritekle do javnosti. Ko je na primer mogočn družina Mellon iz Pittsburgha, ki je lastnik ene petine združenja Gulf, ene izmed sedmih svetovnih sever, sklenila, da bo presegla z dotedanjim vodstvom družbe, so javnost senzacionalizirali s vsemi podrobnostmi drame, ki se je odvijala na nočnih sestankih v centrali Gulfa v Pittsburghu: zvedeli smo, kako so volili posameznika, in kako so se nekateri prepoznali. Na 300 straneh poročila pa ni nobene pomembne podrobnosti o tem, v čigave žepu je Gulf vtačnil 12 milijonov dolarjev, razen posameznih podatkov,

da je z nekaj sto ali deset tisoč dolarjev pomagal nekaterim politikom v volilni kampanji, med drugimi odstavil nemu Nixonu.

Pri pristojnih administrativnih organih poteka preiskava tridesetih primerov, pri katerih je več ali manj dokazano, da so ameriške družbe podkupovale posameznike v ZDA in po vsem svetu. Spočetka se je zdelo, da bo do javnosti seglo več dejanskih podatkov o deželah in osebnostih, vendar so to preprečili s posredovanjem in z obrazložitvijo, da bi takšna odkritja lahko škodovala ameriškim interesom v tujini. Še manj pa kaže, da bi lahko kaj več zvedeli o podobnem ravnanju družb znotraj meja ZDA, razen če bi šlo za prispevek pri političnih kampanjah, kar je vselej na mejni dovoljenosti.

Primer saudskega posrednika v trgovini z orožjem pa kaže, da bi ta ameriška politična odkritja uregla sprožili odziv po vsem svetu, ker se zdi, da bodo vlade prisiljene natančneje proučiti sleherni primer, pri katerem gre za trgovanje na veliko s katero od ameriških družb.

Možno je, da bodo ameriška razpravljanja o ravnanju družb sprožila veržno reakcijo podobnih primerov, zato se utegne zgoditi, da bodo tudi drugi prehodni prebivalci nekaterih svetovnih novorajskih razkošnih stavb imeli probleme v svojih deželah. Omenjeni »Olimpijski stolp« na Park avenue je, kot pravijo v obveščenih krogih, poln prav takšnih osebnosti, ki se ukvarjajo s posredovanjem v trgovini z ameriški družbami.

DRAGISA BOSKOVIĆ

Poroka po kitajsko

Namesto dragih svatb z doto uvajajo zdaj na Kitajskem »komunalne« poroke z več sto ženini in nevestami

PEKING, 11. febr. — Na svoj poročni dan je šla mlada Ca Ta Feng kakor vsako jutro na delo v centru za selekcijo semen pri proizvajalni brigadi v komuni Heng Lin v provinci Kiangsu. Po kosilu se je oblekla kar se le da lepo, nato pa sta z ženinom šla na revolucionarni komite, komune k poroki.

Tam je bilo skupno 193 bodočih zakonskih parov, ki so se poročili istega dne po skupinskem obredu. Na poti proti revolucionarnemu komiteju so neveste in žene spremljali člani komune, ki so udarjali po pavkah in bobnih. V poročni dvorani sta stali dve rdeči lučki z vsake strani portreta predsednika Mao Ce Tungja. Na odru je igrala amaterska godba, v dvorani so člani komune zasedli vse stole.

Vodilni član komune je predsedoval obredu pri tej skupinski poroki. Navzočo mladoporočence je pohvalil, ker so upoštevali uradna poročila, naj sklepajo zakonske zveze kasneje kot doslej, po 23. oziroma 25. letu življenja. Medtem so otroci pripenjali ženinom in nevestam

rdeče vrtnice. Čez čas so mlači pari drug za drugim stopali na oder, kjer so jih čakali poročni listi in darila komune: noveleto fotografije in kmetijski orodje.

V imenu vseh novih parov je spregovoril eden izmed ženinov. Objubil je, da se bodo vsi zgledovali po Ta-fu, vasi, ki je kmetijski vzor za vso Kitajsko. Nazadnje sta mlada zakonca Čang Hsin Ta in Hsia Cu Pen recitirala pesem, ki sta jo sama zložila. Pohvalila sta spremembo starih poročnih običajev. S tem je bil obred končan, propagandna ekipa pa je nastopila s pesmijo in plesom.

To bi bil kratek opis poroke v kitajskih vaseh po novi šegi, ki je delžna javni podpore in ki jo ocenjujejo

kot zelo dobro, napredno prakso. Namesto dragih svatb, za katere so vsačani nekaj porabi večletne prihranke, in namesto dote, brez katere ni šlo, uvajajo zdaj takšne poroke, ki so na Kitajskem že dalj časa pogostejše.

Kasnejše sklepanje zakonskih zvez priložnost za namenom, da bi znižali pripravek prebivalstva. Pred poroko morajo neveste in ženini na temelji zdravniškega pregleda.

Po uradnih ocenah se v takšnem sklepanju zakonskih zvez zrcali novo vzdušje na kitajskem podeželju, kjer živi okoli 700 milijonov prebivalcev te velike dežele. Za metki novih običajev naj bi sčasoma spodrinili stare šege.

M. SARANOVIĆ

Dogovor „Skupine 77“

Tokrat na novih temeljih

Namesto zvončkljanja s puščico predvsem naslonitev na lastne sile

Komentator francoske tiskovne agencije AFP, ki je v Manili spremljal delo ministrske konference »Skupine 77«, je, brččas ne brez začudenja, kot osnovno značilnost obeh sklepnih dokumentov poudaril novo strategijo držav v razvoju pri naporih za urejevanje njihovega težavnega gospodarskega položaja. Namesto zvončkljanja s puščico med dobrim ducom razviti držav so predstavniki 110 držav v razvoju (prav v Manili je doslej 106-članska združba sprejela medse je palestinsko osvobodilno organizacijo, Surinam, Malto in Romunijo) kot prvo usmeritev delovanja zapisali, da bodo večji del odgovornosti za lastni razvoj poslej prenzeli nas. Kajti dosedanji rezultati uresničevanja mednarodno uveljavljenih dogovorov, pri katerih so razvite države imele ključno vlogo, (sem sodi mednarodna strateija za razvoj), so pokazali, da so daljši od začrtanih okvirov v veliki zeri prav zaradi tega, ker je nekaj velikih držav strategijo razumelo vse drugače kot mednarodno obveznost.

Možnosti za medsebojno sodelovanje držav v razvoju, kar bi pripomoglo k njihovu hitrejšemu napredku, so precejšnje. Na to je v odmevnem izjavljanju opozoril tudi vodja naše delegacije, član ZIS Janko Smole, ki je poudaril možnost dolgoročnih investicijskih dogovorov med državami v razvoju, kjer bi v sodelovanju z državami izvoznicami nafte lahko dosegli dobre rezultate na podlagi združenja finančnih sredstev, naravnih bogastev in velikanskih tržnih zmogljivosti. Če bi se v takšno shemo sodelovanja vključile še razvite države, ki imajo monopol na področju znanstvenih in tehnoloških dosežkov, bi nova usmeritev pomenila, tako je poudaril Janko Smole, pomemben prispevek k prazdelitvi industrijskih zmogljivosti v svetu ter k spremembam v mednarodni delitvi dela.

Toda kljub dejstvu, da so države v razvoju osnovni poudarek nove strategije namenile medsebojnemu sodelovanju, so pozvale tudi mednarodno skupnost h konkretnim ukrepom za preobrazbo gospodarskih odnosov v svetu.

Analiza dosedanjega uresničevanja razvojne strategije, kar bo naloga četrte konference UNCTAD v Nairobiju, bo nedvomno pokazala, da je imela razvojna politika nekaj bistvenih

pomankljivosti, katerih skupna rezultata je, da je predvidena stopnja napredka držav v razvoju manjša od začrtane, ter da so se razločki med razviti in državami v razvoju v prvi polovici uresničevanja razvojne strategije še nadalje povečali.

Doslednejše uresničevanje obveznosti

Prav takšen razplet je članicam »skupine 77« v Manili pri načrtovanju skupne strategije za konferenco v Nairobiju ter pariškega pogajanja štirih komisij narekoval, da so v obeh osnovnih dokumentih, »Manilski listini« in »Akcijskem načrtu« namesto ognjevitih retoričnih izrazov zapisale vrsto ukrepov, ki naj bi v prihodnje pripomogli k doslednejšemu uresničevanju mednarodnih dogovorov.

Med številnimi osnovnimi področji so seveda največ pozornosti posvetili surovinam, ki dajejo večino izvoznih dohodkov. Cene surovin so v preteklem obdobju nenehno nihale, deloma zaradi recesijskih pojavov, deloma pa zato, ker so razvite države s špeku-

lantskimi posegi na trgu surovin in posebnimi sporazumi, ki niso upoštevali tržnih zakonitosti, povzročile nižanje cen, kar je številne države v razvoju pahnilo v še večjo odvisnost od pomoči iz tujine.

Ve konferenca neuvrčenih dežel o surovinah je pokazala, da je cene surovin potrebno stabilizirati s pomočjo posebnih zalog in sklada, ki bi posegal na svetovnem trgu in blazil prevelika nihanja. Stabilizacija cen surovin ter njihova uskladitev s cenami industrijskih izdelkov je tudi po maniskem sestanku ostala osnovna zahteva držav v razvoju na tem področju, saj bo le tako zagotovljen sorazmerno usklajen dotok izvoznih dohodkov.

Znižati carinske pregraje

Dokajšnje spremembe bodo potrebne tudi na področju mednarodne trgovine, kjer se je delež držav v razvoju v zadnjih letih zlagoma zmanjševal, predvsem zaradi monopolnega položaja razvitih držav, ki so med globalno recesijo v svetu močno zaostrele konkurenco in malone iztisnile večino držav v razvoju. Za liberalizacijo na tem področju bo treba predvsem zmanjšati carinske in nekatere druge ovire, ki onemogočajo dostop držav v razvoju na trge razvitih.

Sedanje dolgove, ki so rezultat nesorazmerja med izvozom in uvozom držav v razvoju, pa bi poskušali urediti na konferenci dežel upnic in dolžnic tako, da bi izplačilo dolgov razporedili na daljše časovno obdobje, delimo na 25 let ali več, najbolj prizadetim državam, tistim brez izhoda na morje ali otoškim državam, pa bi dolgove ertali ali vsaj za čas svetovne recesije odložili izplačevanje. Urejevanje dolgov, ki so nastali zaradi neugodnega tržnega položaja, je namreč ena osnovnih zahtev držav v razvoju za izhod iz sedanjih zagat.

Med ostalimi zahtevami, ki jih bodo države v razvoju zastopale tako v Nairobiju kot na pariških pogajanjih, velja omeniti odločen sklep, naj razvite države še pred letom 1980 namé-

nijo kot pomoč državam v razvoju 0,7 odstotka bruto narodnega dohodka, kar je nujno tako za urejevanje trenutnih težav kot za financiranje nakupov tehnologije, ki naj bi pripomogla k večji razprostranjenosti industrijskih objektov v državah v razvoju.

Nedavno zasedanje začasnega komiteja mednarodnega denarnega sklada (IMF) na Jamajki je pokazalo, da so se pričeli nekolkaj spreminjati tudi odnosi na monetarnem področju, kjer imajo razvite države povsem prevladujočo vlogo. To posebej velja za ZDA, ki imajo po statutih IMF kar dvajset odstotkov glasov, kar glede na dejstvo, da je za kakršnokoli spremembo statuta IMF potrebnih 85 odstotkov glasov, praktično pomeni, da lahko ZDA v IMF blokirajo vsako odločitev, ki jim ne bi bila pogodu. Delni premiki na sestanku na Jamajki, kjer so državam v razvoju omogočili ugodnejše možnosti za najemanje posojil ter nekaj dodatnih sredstev s prodajo dela zlata, pomenijo novo spodbudo za ukrepe, ki jih bodo sprejemali na letni konferenci sklada in ki naj bi državam v razvoju omogočili večji vpliv v mednarodnih finančnih ustanovah.

Večja vloga UNCTAD

Manilski sklepi so znova poudarili vlogo UNCTAD, ki naj bi v prihodnje postala svetovna organizacija z nalogo usmerjanja razvojnih načrtov v svetu za prihodnje leto pa bi sklicali izredno konferenco, na kateri bi določili mednarodne instrumente za prenos znanstvenih in tehnoloških dosežkov ter kodeks pravil za prenos tehnologije v države v razvoju. Le-ta je doslej pritekla prepočasni, nemalokrat pa so jo pogojevali politični, vojaško-strateški in drugi interesi.

Posebna značilnost dogovora v Manili je tudi, da je med razpravljalci prevladovalo mnenje, da je treba razvojne načrte v svetu poslej usmerjati tako, da bi s sprejemom vrste nujnih ukrepov najprej pomagali olaj-

šati breme preadaloženosti najbolj prizadetim državam in tako ustvarili možnosti za doslednejše uresničevanje sicer sprejetih smeri dolgoročnih ukrepov, na temeljih sklepov sedmga posebnega zasedanja generalne skupščine OZN.

Razprave v filipinskem glavnem mestu so pokazale, da je med državami v razvoju tudi nekaj različnih stališč o posameznih vprašanjih — predvsem pri določanju seznama osnovnih surovin, ki bi jih zajeli s skladom regulacijskih zalog, pa še nekaj zadržkov afriških in karibskih držav, ki so v Lomaji podpisale poseben sporazum z EGS, do vprašanja splošnih preferencialistov — ki pa niso krnile osnovne usmeritve, da morajo države v razvoju na konferenci v Nairobiju in na pariških pogajanjih delovati enotno, če želijo deklarirana stališča s posebnega zasedanja generalne skupščine OZN o vzpostavitvi novih gospodarskih odnosov v bližnji prihodnosti prebiti v dejanske sklepe.

Njihov dogovor, ki je pravzaprav prva dolgoročnejše oblikovana usmeritev držav v razvoju od ustanovitve »Skupine 77«, je se pomembnejši spričo dejstva, da se zaradi ugodnih razmer v svetovnem gospodarstvu in ozračja sporazumevanja, ki prevladuje v doslej začelih dogovorih o spremembah gospodarskega sistema, tokrat ponujajo dejanske možnosti za očiten napredek na področju mednarodnega gospodarskega dogovarjanja. In naposled, kar je med plenarno razpravo poudaril tudi Janko Smole, za učinkovitejšo delovanje »Skupine 77« ter za uresničevanje dogovorjenih stališč je v sedanjem obdobju razvoj v razvoju v svetu izrednega pomena, da se države v razvoju še nadalje dogovarjajo o ukrepih, s katerimi bi svojo dejavnost razširile na vse organe svetovne organizacije, kjer je bila njihova aktivnost doslej manj opazna. Hkrati pa bo treba ustanoviti tudi ožje telo, ki bi usklajevalo in omogočalo širšo dejavnost držav v razvoju v bližnjem obdobju širokega procesa mednarodnega dogovarjanja.

Božo Mašanović

KOŠARKA

V POKALU PRVAKOV

Visok poraz Zadrčanov

Forst slavil na Dunaju

Real Madrid visoko premagal Transol

Po pričakovanju so Zadrčani visoko izgubili v Belgiji in se bodo tako dokaj klavirno poslovili od pokala prvakov. Preostaja jim sicer še tekma z Mobilgirgijem, kjer o zmagovalcu pa ni dvoma.

Forst iz Cantu je na Dunaju zanesljivo premagal ekipo Sefra, pa čeprav je vladalo splošno mnenje, da so Taurisanovi varovanci precej utrujeni.

Visoko zmago je slavil tudi Real Madrid, ki bo neporažen osvojil prvo mesto v svoji skupini.

IZIDI 4. KOLA SKUPINA A
Racing Malines (Belgija) - Zadar (Jugoslavija) 103:84, skupno 193:177, Mobilgirgi Varese (Italija) - Turun Turku (Finska) 99:71, skupno 202:142, Villeurbanne (Francija) - Akademik Sofia (Bolgarija) 95:84, skupno 169:166.

LESTVICA
Mobilgirgi 8; Villeurbanne in Malines 6; Zadar in Akademik 2; Turku 0.

SKUPINA B
Forst Cantu (Italija) - Sefra Dunaj (Avstrija) 56:76, skupno 180:133, Real Madrid (Španija) - Transol Rotterdam (Nizozemska) 124:97, skupno 235:182, Maccabi Tel Aviv (Izrael) - Federale Lugano (Švica) 95:94, skupno 188:187.

LESTVICA
Real Madrid 8; Forst 6; Sefra Dunaj in Maccabi 4; Transol in Federale 0.

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Rabotničkemu ni uspelo, da bi nepremagan končal kvalifikacijski del tega tekmovanja. Lečevici varovanci so namreč nerodno izgubili v Atenah.

Izredno nerodno je izgubil tudi mlanski klub iz Madrida, kjer je klomil celo s 34 točkami razlike.

IZIDI 3. KOLA SKUPINA A
Olympiakos Atene (Grčija) - Rabotnički Skopje (Jugoslavija) 91:71, skupno 170:161, Aspö Tours (Francija) - CSKA Sofia (Bolgarija) 95:94, skupno 186:179.

KONČNA LESTVICA
Rabotnički in Tours 4, CSKA in Olympiakos 2.

SKUPINA B
Estudiantes Madrid (Španija) - Cinzano Milan (Italija) 106:72, skupno 198:179, Crystal Palace (V. Britanija) - Hagen (ZRN) 74:83, skupno 170:169.

KONČNA LESTVICA
Estudiantes 6; Cinzano 4; Crystal Palace 2; Hagen 0.
V polfinalu bodo igrali prvi tekmi 25. februarja in povratni tekmi 3. marca. Para pa sta: Cinzano - Rabotnički in Estudiantes - Tours.

BOKS

FORLI, 13. — V tem mestu se bosta jutri spoprijela za italijanski naslov super lahke bokerske kategorije državni prvak Romano Fanali in izvalček Bandini.

SMUČANJE

Preveč snega na Piancavallo

PORDENON, 13. — Danes bi moral biti na Piancavallo 2. del mednarodnega ženskega tekmovanja v smuku. Tekmovanje pa se morali zaradi slabega vremena in gostega sneženja odpovedati.

Nov odbor ŠD Kontovel

Novoizvoljeni odborniki ŠD Kontovel so si na prvi seji tako razdelili funkcije:

Predsednik: Marjan Pertot.
Podpredsednik: Danilo Ukmar.
Tajnik: Marjan Starec.
Blagajnik: Mirko Štoka.
Gospodarji: Sergij Puntar, Ado Ban in Gino Verginella.

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

Derbi med Vesno in Zarjo

bo verjetno zelo privlačen

V 3. AL se bosta na Padričah pomerila Union in Kras

2. AMATERSKA LIGA

Jutrišnje tretje povratno kolo bo dokaj zanimivo. Na sporedu je nekaj izenačenih dvobojev, izidi katerih bodo po vsej verjetnosti prinesli spremembe na lestvici. Med drugim imamo na sporedu derbi Vesna — Zarja, proseško Primorje pa bo šlo v goste k Rosandri.

Vesna — Zarja

Po zmagi proti Primorju sprejme Vesna v goste Zarjo, za katero zaostajajo Križani le za pičlo točko. Srečanje bo precej izenačeno. Vesna s 37 danimi goli ima najprodornejši napad, Zarja pa s desetimi prejetimi goli ima skupno z Isonom najsolidnejšo obrambo. Sicer pa i-

majo Bazovci po Flaminiju (11 danih golov) z 12 zadetki najslabši napad. Vesna s 27 prejetimi goli pa najslabšo obrambo. Torej precej zapleten primer, ki daje derbiu še večji čar. Sodeč po podatkih se predvideva, da bo zmagovalna ekipa Zarja, ki ima Vesno, ki igra na domačih tleh, večje možnosti za zmago, vendar Bazovci nečesto poraženi zapustijo igrišča, ker veljajo osvojevalne točke v tem derbiu tudi za posebno lestvico za pokal Elio na kateri trenutno vodi Vesna z dvema točkama prednosti pred Primorjem in Zarjo, ki ima tekmo manj. Glede postav moštvev ne bi smelo biti bistvenih sprememb. Vesna bo vsekakor morala zamenjati diskvalificiranega Rusignana, Zarja pa bo po vsej verjetnosti prišla v Križ z isto postavo, ki je prejšnjo nedeljo remizirala proti ekipi Edile Adriatica.

V zimskem delu prvenstva sta se enajsterici v Bazovcih razšli pri nedoločenem izidu 1:1. Bi tudi tokrat remi zadovoljilo obe strani? To bodo pokazali razpleti, ki se bodo odvijali na kriškem pravokotniku, kjer se bo prav gotovo zbralo lepo število navijačev saj se predvideva za zanimiv dvoboj.

ANTWERPEN, 13. — Belgijska dvojica Merckx - Sercu je osvojila prvo mesto na šestdnevni dirki v tem kraju.

ROSANDRA — PRIMORJE

Izid nedeljskega gostovanja Primorja bo izredno vznemirljivo predvsem iz psihološkega vidika. »Rdečec-tunec«, ki so prejšnjo nedeljo podlegli Vesni, so ta poraz precej občutili in so nekoliko potrti. Zarja je povsem razumljivo, da morajo proti Rosandri igrati odločno sicer bi lahko zašli v nepričakovano krizo. Prav v tem trenutku pa se trener Verginella srečuje s problemi. Vratar Štoka je po tekmi v Vesno nerazpoložen saj je precej kriv za poraz in zato se bo Verginella po vsej verjetnosti odločil za zamenjavo z mladim Kapunom. Vendar to ne bo edina sprememba, kajti zaradi diskvalifikacije (dve nedelji) bo odsoten tudi Bezin, ki je bil v vlogi prostega branilca v zadnjih nastopih med stebri obrambe. Zato bo moral to mesto prevzeti Cimolino, ki bo prepuštil mesto branilca Blažini. Torej predvideno je precej sprememb in prav to daje upanje navijačem, da bo ekipa z vključitvijo svežih moči dobila spet polet in s tem prišla iz doline vsaj z eno točko v žepu.

V ostalih tekmah predvidevamo zmago S. Anne nad De Macomjem, remi med Costalugom in Libertasom, zmago Edile Adriatice nad Villessiem, delitev točk med Sagraadom in Foglianom, zmago Isona nad Flaminijem in celotni izkupiček Aurisine v dvoboju s Campanellami.

3. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali pare petega povratnega kola, v katerem je na sporedu derbi na Padričah med Unionom in Krasom. Podlonejci so tekmo dobesedno razočarali, saj niso še izbojevali niti ene zmage in so s petimi točkami na repu lestvice. Kras pa je prav prejšnjo nedeljo z zmago proti Ginnastici zapustil rep lestvice, kar je vilo varovancem trenerja Šofčiča precej zaupanja in prepričanja, da je mogoče z odlično igro tudi proti Unionu zmagati. Sicer je Kras že v zimskem delu prvenstva s 3:0 premagal Union, ki v tej tekmi računa vsaj na eno točko.

Brežani bodo šli v goste k po-prečni Ginnastici in zato ne bi mogli osvojiti oke točki z lahkoto.

Težjo nalogo bo imel Primorec, ki sprejme v goste solidno ekipo GMT, za katero je zdelo, da bo najprejše tekme Trebencev za končno zmago. V povratnem delu prvenstva pa so Tržačani precej pustili, vendar se niso še predali in zato si Trebenci jutri ne smejo dovoliti niti delnega spodrska, če računajo na prestop v višjo ligo.

Gaja bo šla v goste k nestabilni ekipi Sampvita, ki varovancem trenerja Kozine ne bi smela delati težav, seveda, s pridržkom, da Rismondo in tovariši ne prepušajo samo

MOŠKA C LIGA

Obdobjarji Bora odhajajo drevi v goste k Margheri. Po petih odigranih tekmah ima ta šesterka šest točk, to je dve več kot Tržačani. Kot izgleda ji prvenstvena prekinitev ni najbolj koristila, saj je bila preteklo soboto poražena v Benetkah od domačega CUS z izidom 3:0. Ta prepričljiv poraz predstavlja precejšnjo presenečenje, glede na to, da je bila to prva zmaga Benečanov v letošnjem prvenstvu. Boročci so se tudi za to srečanje dobro pripravili. Na pot odhajajo optimistično razpoloženi.

ZASTOPNE BORA bodo nočjo igrali pred domačimi gledalci. V goste jim prihaja odlična ekipa Volley Ball iz Pordenona. Kljub temu, da so gostje letos novinke v tej ligi so se neopazne in po vsej verjetnosti bodo to nepremagljivo obrambo do konca prvenstva. V njihove vrste so prestopile kar štiri odbojkarice bivšega prvotiga Casagrandeja. Tako imajo Tržačanke le bore malo ali pa sploh nobenih možnosti za uspeh.

Naša druga ekipa v tej ligi, Breg, pa se bo podala na pot v Pordenon. Domači Libertas je po štirih prvenstvenih nastopih na drugem mestu in je utrpel samo en poraz v mestnem derbiu z Volleyem. Slej ko prej čaka tudi odbojkarice iz Doline dokaj težavna naloga. Zmaga na tem gostovanju bi pomenila majhen športni podvig, ker bodo gostje igrali okrnjene in po vrhu ne bo z njimi kot običajno niti trenerja Jurkica.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Osednja tekma 6. kola bo nedvomno v Nabrežini, kjer se bosta spoprijela Sokol in Corridoni. Kot je znano je Sokol še edini neporažen, Corridoni pa je izgubil samo eno tekmo in to s Torriano v Gradiscu. Domače odbojkarice so neoporne favoritinje. Po drugi strani niti varovance trenerja Čaja ne mislijo kar tako prepušiti izkupička. Zato se nam obeta res zanimivo srečanje.

Kontovelke bodo doma igrale v Julio, ki je po treh tesnih porazih pred tednom izgubila doma s prepričljivim 3:0. Slovenske odbojkarice imajo vse možnosti, da osvojijo tretji par točk, po drugi strani pa je na naspotna šesterka izredno trdoživ in se vedno bori do zadnjega atoma energije.

Naš tretji zastopnik, Sloga, igra v Gorici. Položaj Sloga je najbolj spodbuden, saj je izbojevala samo

2. MOŠKA DIVIZIJA

Drevi ob 20. uri bo Dom odigral svojo prvo tekmo pred lastnim občinstvom v Gorici v letošnjem prvenstvu 2. moške divizije. Na sporedu bo namreč v 5. kolu pokrajinski derbi med Domom in Pierisom.

Po zmagi v prejšnjem kolu proti S. Andrea v Trstu, ki je gotovo vila domovcem samozavest, lahko upamo, da bodo drevi naši fantje slabo vili drugo zaporedno zmago, saj tudi Pieris sodi med poprečne ekipe te lige.

Če pa bodo domovci hoteli drevi zmagati, bodo morali zaigrati vsaj kot v prejšnji tekmi v Trstu: zaigrano in zbrano. Podcenjevanje nasprotnika bi jih lahko drago stalo.

Stanje nocojšnjih nasprotnikov na lestvici ni najbolj rožnato, saj sta

letalce, ki so jih potem uspešno, kljub smrtni nevarnosti, rešili.

V tej dvorani je dalje tudi zanimiv razdelek o sovjetskih znanstvenih - raziskovalnih postajah na ledenih ploščah. Tako so 21. maja 1937. leta prvič na plavajoči ledeni plošči ustanovili sovjetsko znanstveno - raziskovalno postajo »Severni tečaj 1«. 274 dni je pogumna četverica polarnikov — I. D. Papanin, P. P. Širšov, F. K. Fjodorov in E. T. Krenkel — opravljala znanstvena opazovanja. Na plavajoči ledeni plošči so prepluli 2500 kilometrov, dobili izredno dragocene znanstvene podatke in položili temelj začetku rednega dela novih takšnih postaj, ki delujejo še dandanes.

Poseben oddelek je v tej dvorani posvečen tudi odkritju in preučevanju Antarktike. Tako je na elektrificiranem zemljevidu prikazana pot prvih odkriteljev Antarktike F. F. Belingsgauzena in M. P. Lazareva, ki sta jo opravila, kot sem bil že zapisal, v letih 1819 do 1821. Tu je dalje prikazana panorama prve sovjetske antarktične postaje Mirni, ki so jo ustanovili 1956. leta. Gradivo v tem oddelku pripoveduje tudi o drugih sovjetskih znanstvenih - raziskovalnih postajah, ki nenehno raziskujejo šesti kontinent, o postajah Vostok (ustanovljena 1957. leta), Novolazarevski postaji (ustanovljena 1961. leta), Molodežni (ustanovljena 1962. leta), postaji Belingsahuzen (ustanovljena 1968. leta) in Leningrajski postaji, ki so jo ustanovili 1971. leta.

Sovjetski znanstveniki opravljajo skupaj z znanstveniki iz Demokratične republike Nemčije, Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Bolgarije, Romunije in prav tako skupaj z znanstveniki Združenih držav Amerike, Anglije, Francije, Avstralije, Japonske in drugih dežel sistematsko znanstveno - raziskovalno delo in preučujejo to našo šesto, v led okovano celino. Velik delež so k preučevanju Antarktike prispevali sovjetski znanstveniki - polarniki, ki so dolgo

vrsto let delovali na Arktiki kot heroji Sovjetske zveze M. M. Somov, E. I. Tolstikov, heroj socialističnega dela A. F. Trešnjikov in drugi, katerih fotografije prav tako vise v tem oddelku.

Prvo antarktično plovbo k obalom šestega kontinenta je v povojnih letih opravil elektrodizelski ledolomilec »Ob« pod poveljstvom izkušnega kapitana I. A. Mana. Na razstavljeni maketi je prikazan »Ob« ob obalah Antarktike. Nekajkrat je pristal ob obalah Antarktike tudi elektrodizelski ledolomilec »Lena«, katerega model je tu prav tako razstavljen. Ko sem si ogledoval ta oddelek, sem se spomnil, da sem pred leti, natatanje 1959. leta, prevedel obširno knjigo sovjetskega avtorja Leva Borisoviča pod naslovom »Skrivnostna celina«, ki zanimivo, napeto in dokumentirano pripoveduje o težkem in napornem, pa tudi tragičnem osvajanju Antarktike. Spomnimo se samo preseljevalne Scottove smrti ob osvajanju Antarktike, ko ga je prehitel njegov večni tekmelec Amundsen. Zato naj mi bo dovoljeno na tem mestu objaviti odlomek iz te, tudi danes zanimive in aktualne knjige, odlomek, ki nosi kot poglavje knjige Skrivnostne celine naslov »Južnotočajni observatorij Mirnij«.

»Od rta Dobre nade je »Ob« usmeril kurz proti jugovzhodu in preplul Indijski ocean. Tenka črta poti je peljala k točki antarktične obrežja, ki je ležala na južnem povratniku v bližini 59. vzhodnega poldnevika, kjer je bilo na zemljevidu zapisano: Daviesovo morje... Dežela kraljica Mary...«

Štirinadeset let poprej je kapitan Francis Davies pripeljal k tem obalam »Auroro«, ladjo avstralske odprave Douglasa Mawsona. Osem ljudi na čelu s Frankom Wildom je preživelo tukaj v hišici, ki so jo zgradili na robu Shackletonovega zalivskega ledenika.

(Nadaljevanje sledi)

NOGOMET

ZA TEKMO Z ŽURICHOM

Običajna imena na listi »azzurrov«

RIM, 13. — Za prijateljsko nogometno tekmo med Italijo in Zürichom, ki bo v sredo, 18. februarja v Firencah, so sklicali naslednje italijanske reprezentante: Anastasi (Juventus), Antognoni (Fiorentina), Belugi (Bologna), Benetti (Milan), Bettega (Juventus), Capello (Juventus), Causio (Juventus), Paolo Conti (Roma), Gentile (Juventus), Rocca (Roma), Roggi (Fiorentina), Savoldi (Napoli), Scirea (Juventus), Zoff (Juventus).

Trenerja: Bearzot in Vicini; zdravnik: prof. Vecchiet in dr. Fini; maserja: Della Casa (Inter) in Tresoldi (Milan).

VATERPOLO

SIRACUSA, 13. — Od 5. do 7. marca bo v tem mestu mednarodni turnir v vaterpolu, ki se ga bodo udeležile najmočnejše evropske ekipe, in sicer: Vassas (Madžarska), Partizan (Jugoslavija), De Robben (Nizozemska) in Canottieri (Italija).

ANTWERPEN, 13. — Belgijska dvojica Merckx - Sercu je osvojila prvo mesto na šestdnevni dirki v tem kraju.

ODBOJKA

V MOŠKI C LIGI

Borovci odhajajo na pot

razpoloženi optimistično

Kras v Mestrah - V ženski C ligi je pred našima zastopnikoma težka naloga - V Nabrežini pomemben nastop Sokola

MOŠKA C LIGA

Obdobjarji Bora odhajajo drevi v goste k Margheri. Po petih odigranih tekmah ima ta šesterka šest točk, to je dve več kot Tržačani. Kot izgleda ji prvenstvena prekinitev ni najbolj koristila, saj je bila preteklo soboto poražena v Benetkah od domačega CUS z izidom 3:0. Ta prepričljiv poraz predstavlja precejšnjo presenečenje, glede na to, da je bila to prva zmaga Benečanov v letošnjem prvenstvu. Boročci so se tudi za to srečanje dobro pripravili. Na pot odhajajo optimistično razpoloženi.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Po dveh zaporednih domačih nastopih bo Olympia jutri igrala v Pradamu. To pot ji bo stala na drugi strani mreže šesterka II Pozzo. Ta tekme spada med srednje dobre nasprotnike in bo po vsej verjetnosti predebor za Goričane.

MOŠKA D LIGA

Po dveh zaporednih porazih bo drevi v okviru petega kola moške odbojkarke D lige šesterka Kras nastopil v Mestrah, kjer se bo pomerila z ekipo S. Giorgio, ki sodi med boljša moštva četrtoligškega prvenstva. Po zadnjem jalovem in poraznem domačem nastopu v Krasove tabornju z upravičeno zaskrbljenostjo pričakujejo nadaljnji razplet dogodkov: za drevišnje srečanje bo moralo pokazati, če je bila sobotna klavna predstava le muha od nevedne ali če je Kras že v prvem delu prvenstva zašel v krizo. Predpostavke sicer ne obetajo nič dobrega, saj bodo krasovci spet nastopili z okrnjeno postavo, zaradi predvidenih odpovedi dveh ključnih igralcev. Po drugi strani pa je to pozitivno, ker bomo tako vendarle videli na delu mlajše igralce, ki bodo skušali s svojo svežino povziti igro in si bodo nabirali izkušnje za bodoče nastope. V tem težkem predanju je potrebna zbranost in predanost vseh igralcev. Dramatiziranje bi ne bilo na mestu.

Tekma S. Giorgio - Kras bo drevi ob 21. uri v športni palači v Mestrah.

2. MOŠKA DIVIZIJA

Drevi ob 20. uri bo Dom odigral svojo prvo tekmo pred lastnim občinstvom v Gorici v letošnjem prvenstvu 2. moške divizije. Na sporedu bo namreč v 5. kolu pokrajinski derbi med Domom in Pierisom.

Po zmagi v prejšnjem kolu proti S. Andrea v Trstu, ki je gotovo vila domovcem samozavest, lahko upamo, da bodo drevi naši fantje slabo vili drugo zaporedno zmago, saj tudi Pieris sodi med poprečne ekipe te lige.

Če pa bodo domovci hoteli drevi zmagati, bodo morali zaigrati vsaj kot v prejšnji tekmi v Trstu: zaigrano in zbrano. Podcenjevanje nasprotnika bi jih lahko drago stalo.

Stanje nocojšnjih nasprotnikov na lestvici ni najbolj rožnato, saj sta

letalce, ki so jih potem uspešno, kljub smrtni nevarnosti, rešili.

V tej dvorani je dalje tudi zanimiv razdelek o sovjetskih znanstvenih - raziskovalnih postajah na ledenih ploščah. Tako so 21. maja 1937. leta prvič na plavajoči ledeni plošči ustanovili sovjetsko znanstveno - raziskovalno postajo »Severni tečaj 1«. 274 dni je pogumna četverica polarnikov — I. D. Papanin, P. P. Širšov, F. K. Fjodorov in E. T. Krenkel — opravljala znanstvena opazovanja. Na plavajoči ledeni plošči so prepluli 2500 kilometrov, dobili izredno dragocene znanstvene podatke in položili temelj začetku rednega dela novih takšnih postaj, ki delujejo še dandanes.

Poseben oddelek je v tej dvorani posvečen tudi odkritju in preučevanju Antarktike. Tako je na elektrificiranem zemljevidu prikazana pot prvih odkriteljev Antarktike F. F. Belingsgauzena in M. P. Lazareva, ki sta jo opravila, kot sem bil že zapisal, v letih 1819 do 1821. Tu je dalje prikazana panorama prve sovjetske antarktične postaje Mirni, ki so jo ustanovili 1956. leta. Gradivo v tem oddelku pripoveduje tudi o drugih sovjetskih znanstvenih - raziskovalnih postajah, ki nenehno raziskujejo šesti kontinent, o postajah Vostok (ustanovljena 1957. leta), Novolazarevski postaji (ustanovljena 1961. leta), Molodežni (ustanovljena 1962. leta), postaji Belingsahuzen (ustanovljena 1968. leta) in Leningrajski postaji, ki so jo ustanovili 1971. leta.

Sovjetski znanstveniki opravljajo skupaj z znanstveniki iz Demokratične republike Nemčije, Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Bolgarije, Romunije in prav tako skupaj z znanstveniki Združenih držav Amerike, Anglije, Francije, Avstralije, Japonske in drugih dežel sistematsko znanstveno - raziskovalno delo in preučujejo to našo šesto, v led okovano celino. Velik delež so k preučevanju Antarktike prispevali sovjetski znanstveniki - polarniki, ki so dolgo

vrsto let delovali na Arktiki kot heroji Sovjetske zveze M. M. Somov, E. I. Tolstikov, heroj socialističnega dela A. F. Trešnjikov in drugi, katerih fotografije prav tako vise v tem oddelku.

Prvo antarktično plovbo k obalom šestega kontinenta je v povojnih letih opravil elektrodizelski ledolomilec »Ob« pod poveljstvom izkušnega kapitana I. A. Mana. Na razstavljeni maketi je prikazan »Ob« ob obalah Antarktike. Nekajkrat je pristal ob obalah Antarktike tudi elektrodizelski ledolomilec »Lena«, katerega model je tu prav tako razstavljen. Ko sem si ogledoval ta oddelek, sem se spomnil, da sem pred leti, natatanje 1959. leta, prevedel obširno knjigo sovjetskega avtorja Leva Borisoviča pod naslovom »Skrivnostna celina«, ki zanimivo, napeto in dokumentirano pripoveduje o težkem in napornem, pa tudi tragičnem osvajanju Antarktike. Spomnimo se samo preseljevalne Scottove smrti ob osvajanju Antarktike, ko ga je prehitel njegov večni tekmelec Amundsen. Zato naj mi bo dovoljeno na tem mestu objaviti odlomek iz te, tudi danes zanimive in aktualne knjige, odlomek, ki nosi kot poglavje knjige Skrivnostne celine naslov »Južnotočajni observatorij Mirnij«.

»Od rta Dobre nade je »Ob« usmeril kurz proti jugovzhodu in preplul Indijski ocean. Tenka črta poti je peljala k točki antarktične obrežja, ki je ležala na južnem povratniku v bližini 59. vzhodnega poldnevika, kjer je bilo na zemljevidu zapisano: Daviesovo morje... Dežela kraljica Mary...«

Štirinadeset let poprej je kapitan Francis Davies pripeljal k tem obalam »Auroro«, ladjo avstralske odprave Douglasa Mawsona. Osem ljudi na čelu s Frankom Wildom je preživelo tukaj v hišici, ki so jo zgradili na robu Shackletonovega zalivskega ledenika.

(Nadaljevanje sledi)

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 14. februarja 1976

KOŠARKA

MLADINSKI FINALE
17.15 v Trstu, Ul. della Valle Inter 1904 — Bor

DEČKI
19.00 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor — Aurisina

ODBOJKA

MOŠKA C LIGA
18.30 v Mestrah Pallavolo Marghera — Bor

MOŠKA D LIGA
21.00 v Mestrah S. Giorgio — Kras

ŽENSKA C LIGA
20.00 v Trstu, stadion »1. maja« Bor — Volleyball PN

20.30 v Pordenonu
Libertas — Breg

1. ŽENSKA DIVIZIJA
18.00 na Proseku Kontovel — Julia

18.00 v Gorici
Azzurra — Sloga

20.30 v Nabrežini
Sokol — Corridoni

2. MOŠKA DIVIZIJA
20.00 v Gorici, Ul. Nizza Dom — Pieris

9.00 v Škedinju
Servolana — Kontovel

NEDELJA, 15. februarja 1976

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO
11.00 v Trstu, Ul. Monte Cengio CUS Trst — Bor

DEČKI
9.00 v Škedinju Servolana — Kontovel

2. AMATERSKA LIGA
15.00 v Križu Vesna — Zarja

15.00 v Dolini
Rosandra — Prim

12. zimske olimpijske igre v Innsbrucku 1976

11. dan

Kanadčanka K. Kreiner presenetila v veleslalomu Sovjetska štafeta (z običajno nezgodo) vendar prva

Še ena zmaga za Norveško v hitrostnem drsanju - Odlična uvrstitev
W. Gatte - R. Mittermeier osvojila svetovni naslov v alpski kombinaciji

INNSBRUCK, 13. — Eno samo presenečenje v današnjem dnevu, ki je predvideval podelitev kolajin v štirih panogah. Žrtve presenečenja je Rosi Mittermeier, ki je upala, da bo v Nemčijo odnesla tudi tretjo zlato kolajno in tako izenačila Sailerja in Killyja z osvojitvijo vseh treh panog alpskega smučanja. Presenečenje samo pa je Kanadčanka Kathy Kreiner, ki je dosegla svoj življenjski uspeh. Praktično prvo veliko zmago v že dolgi karieri kot vrhunska smučarka. Sovjeti so si priborili še eno zlato, prav tako pa tudi Norvežani, ki so našli v hitrostnem drsanju rešitev za potapljanje se ladjo.

Kathy Kreiner med svojim zmagovitim veleslalomom

Po nekoliko skrajšani strmini proge za veleslalom v Axamer Lizum se je kot prva spustila prav Kanadčanka Kreiner. Dosežen čas 1'29"13 je vdržal do konca, zamuda Mittermeierjeve pa je bila res minimalna. Za samo 12 stotink sekunde ni Rosi zadostila zvestobi tisočev njenih navijačev, ki so v dolgih avtomobilskih kolonah prihajali v Axamer Lizum iz bližnje Bavarke. Zahodni Nemci je slo tokrat samosrebrno, krepko pa je seveda osvojila naslov v alpski kombinaciji. Ta panoga nima več olimpijskega blagoslova in zato ne kolajin, ocenjujejo pa jo za svetovno prvenstvo. Za dvojno zmagovalko je sicer naslov brez vsake vrednosti. Morda bi tudi brez tolažba za smučarko, ki ji ne prišla do posameznih zmag.

Zadnja panoga ženskega alpskega smučanja je prinesla ponovno razočaranje švicarkam. Jasno je na zmago merila letos najboljša Lise Marie Morerod, ki pa se je morala na koncu zadovoljiti le s četrtem mestom in tudi z dokajšnjo zamudo za tretjo Debernard iz Francije. Pošteno se je danes potrudila tudi Nadigova, poškodba pa ji ni dovolila uvrstitve preko 5. mesta.

Italija je s Claudio Giordani upala ponovno na visoko uvrstitev. Sicer ne na kolajno. Presenečitev je bila najboljša zazurra Wilma Gatta z res odličnim 7. mestom. Uvrstitev je dobra predvsem zaradi majhne zamude za 4. mestom. Giordani je se je uvrstila na povprečno 13. mesto.

Vrstni red:
1. Kathy Kreiner (Kanada) 1'29"13
2. Rosi Mittermeier (ZRN) 1'29"25
3. Danielle Debernard (Fr.) 1'29"35
4. Lise Marie Morerod (Šv.) 1'30"40
5. Marie Therese Nadig (Švica) 1'30"44
6. Monika Kaserer (Av.) 1'30"49
7. Wilma Gatta (Italija) 1'30"51
8. Evi Mittermeier (ZRN) 1'30"54
9. Dagmar Kuzmanova (ČSSR) in Jacqueline Rouvier (Francija) 1'30"79

Norvežani so nekoliko popravili svojo 'zlatost' bilanco z drugo zmago v hitrostnem drsanju. Prvi je bil v času novega olimpijskega rekorda Jan Egil Størholt, ki je za 62 stotink sekunde prehitel najboljšega Sovjeta Kondakova. V dokaj omejeni konkurenci ni prišlo do po-

sebnih presenečenj. Nekoliko niže od pričakovanj se je uvrstil Wunderlich, znatno višje pa Sovjet Ribajev.

Končna razvrstitev:
1. Jan Egil Størholt (Nor.) 1'59"38
2. Jurij Kondakov (SZ) 1'59"37
3. Hans Van Helden (Niz.) 2'00"87
4. Sergej Ribajev (SZ) 2'02"15
5. Daniel Carrol (ZDA) 2'02"26
6. Piet Kleine (Niz.) 2'02"28
7. Eric Heider (ZDA) 2'02"40
8. Colin Coates (Avstralija) 2'03"34
9. Klaus Wunderlich (NDR) 2'03"41
10. Olavi Kopa (Finska) 2'03"69
11. Bruno Tonioli (Italija) 2'05"66
12. Floriano Martello (It.) 2'09"68
13. Giovanni Panciera (It.) 2'33"52

Tudi med štafetnim tekom v biatlonu so bili sovjetski zastopniki žrtve okvare smuči: tokrat se je nezgoda pripetila drugemu tekaču Blakovu. Izkusnje iz prejšnje štafete pa so tokrat naučile sovjetske tekmovalce večje previdnosti in vse se je končalo brez hujših posledic: SZ je zmagala s skoraj štirimi minutami prednosti nad drugouvrščeno Finsko. Največ zasluge za tako izdaten uspeh je imel svetovni prvak Tihonov, glavni porazenec med posamezniki, ki je tokrat dosegel najboljši vmesni čas in bil tudi nezgrešljiv v streljanju. Ogorčen je bil pravzaprav le boj za bronasto kolajno in zopet so se pomerili med sabo Nemci. Zadnji tekmovalci NDR Manfred Geyer, ki je startal na šestem mestu, je z izrednim povdignim dohitel in prehitel nasprotnika iz ZRN prav v zadnjih metrih. Italijani so nekoliko razočarali, saj so upali celo na četrto mesto. V resnici jih je prehitela še Norveška, Francija pa jim je do zadnjega ogrozila šesto mesto, ki ga je na koncu osvojil Jordan. Malo razburjenja na koncu, ko so opravili pregled pušk: Italijan Weiss ni bil v redu s pravili, potem pa se je vse razblinilo.

Vrstni red:
1. Sovjetska zveza (Elizarov, Bijakov, Krtuglov, Tihonov) 1:57:55"64
2. Finska 2:01:45"58
3. NDR 2:04:08"61
4. ZRN 2:04:11"86
5. Norveška 2:05:10"28
6. Italija 2:06:16"55
7. Francija 2:07:34"42
8. Švedska 2:08:46"90
9. ČSSR 2:09:06"63
10. Romunija 2:09:54"40
11. ZDA 2:10:17"72
12. Poljska 2:11:46"54

Naslov za Dorothy Hamill

Zadnji naslov umetnostnega drsanja je šel v ZDA. Osvojila ga je pripunka Dorothy Hamill, ki je v zaključnem večeru izvedla svojo važno brezhubno in zbrala skoraj samo ocene 5,9.

Nizozemka Diane De Leeuw je bila druga. Med svojo vajo je enkrat nekoliko kiksnila. Sicer bi tudi brez tolažba za smučarko, ki ji ne prišla do posameznih zmag.

Končna lestvica:
1. Dorothy Hamill (ZDA) t. 193,80
2. Diane De Leeuw (Niz.) 190,24
3. Christine Errath (NDR) 188,16
4. Isabelle De Navarre (ZRN) 187,42
5. Burge (ZDA) 182,42
7. Driano (Italija)

KOLAJNE
1. Sovjetska zveza 6 6 8
2. NDR 12 4 6
3. ZDA 3 3 4
4. ZRN 2 5 1
5. Finska 2 4 1
6. Norveška 2 2 1
7. Švica 1 2 1
8. Avstrija 1 1 2
9. Kanada 1 1 1
10. Vel. Britanija 1 0 0
11. Nizozemska 0 2 2
12. Italija 0 1 1
13. Švedska 0 0 1
Francija 0 0 1

Hokejski turnir je v tolažilni skupini prinesel veselje Romunom in žalost Jugoslovanom. Romuni so namreč odpravili Švico s 4:3 in ker je Avstrija odpravila Jugoslavijo s 3:1 (0:0, 2:0, 1:1) jim je tako dokaj nepričakovano pripadlo prvo, oz. 7. mesto na skupni končni lestvi-

ci. Jugoslovani, ki so v prvem delu turnirja zaigrali izredno uspešno in so premagali celo Romunijo ter so tako dejansko imeli pot do 1. mesta v svoji skupini odprto, so v zadnjih dveh tekmah povsem odpovedali. Ze zmaga nad Japonsko bi jim zagotovila naslov zmagovalca B skupine, toda podcenjevanje jih je drago stalo. V tekmi z Avstrijo se jih je poleg tega polotila še živčnost in njihova usoda je bila zapetena. Končna lestvica B skupine je zdaj taka: 1. Romunija, 2. Avstrija, 3. Japonska, 4. Jugoslavi- ja, 5. Švica in 6. Bolgarija.

Današnji zmagovalci

BIATLON, štafeta: Sovjetska zvez. ALPSKO SMUČANJE, veleslalom ženske: Kathy Kreiner (Kan.) HITROSTNO DRSANJE, 1500 m: Jan Egil Størholt (Nor.) UMETNOSTNO DRSANJE: Dorothy Hamill (ZDA).

Drugi avstrijski bob drvi v ledenem kanalu proti cilju. Vožnja bo razmeroma počasna. Znatno boljši je bil namreč bob NDR, ki vodi po prvih dveh spustih. Pripomniti gre, da je imela avstrijska posadka smolo na startu. Enemu od zaviračev je namreč zdrsnilo. Pri skokov v bob se je poškodoval, škoda pa je bila tudi v izgubljenem času

NDR zanesljivo v vodstvu

V Iglsu so danes opravili prvi dve vožnji v štirisedežnem bobu. Zmagovalec tekmovalcev v dvosedeh, vzh. Nemec Nehmer, je tudi s podvojeno posadko takoj dokazal, da je glavni favorizirani za končno zmago. V obeh spustih je dosegel najboljši čas in to čeprav je bil pri zaletu nekoliko slabši od avstrijske posadke. Tako je že zdaj očitno, da bo ob regularnem poteku tekmovalcev NDR odnesla zopet najvišjo lovoriko. Ze smo omenili, da v NDR šele dve leti tekmujejo v tej panogi, zdaj pa se že nihče ne začudi ob njenem uspehu. Tudi v štirisedežnem bobu je najboljši Nehmerjev nasprotnik Zimmerer (ZRN), ki pa ima že 62 stotink zaostanka, Švica in ZRN 2 pa sta še vedno dovolj blizu, da mu ogrožata srebro. Avstriji so imeli po prvi vožnji drugi najboljši čas in najboljši zalet, v drugem spustu pa so dosegli katastrofalen dosežek in zdrknili na šesto mesto. Še slabše je italijanska posadka, ki sta posebno v drugi vožnji močno zaostali.

Vrstni red po dveh vožnjah:
1. NDR 1 149"07
2. ZRN 1 149"69
3. Švica 2 149"77
4. ZRN 2 149"90
5. NDR 2 150"23
6. Avstrija 2 150"46
7. Švica 1 150"52
8. Romunija 1 151"05
9. Avstrija 1 151"13
10. Francija 1 151"41
11. Italija 1 151"51
12. Italija 2 151"55

Vrstni red v Sapporu:
1. Švica 1 4'43"07
2. Italija 1 4'43"33
3. ZRN 1 4'43"92

Potrjena premoč SZ v biatlonu Zaton Norvežanov v kombinaciji

Sovjetska zveza je pospravila obe zlati kolajni, namesto skandinavev pa je v nordijski kombinaciji prišlo do nemške hegemonije

Biatlon
Sovjetska zveza je letos v biatlonu odnesla obe odličji. Kot vedno so bili njeni edini nasprotniki zastopniki skandinavskih držav, ki pa so tokrat pospravili le ostanke. Epikno je bila SZ povsem nepremagljiva, kar je včeraj pokazala z visokim naskokom nad drugouvrščeno Nemčijo, med posamezniki pa si je lahko privoščila celo to, da je svetovni prvak Tihonov zaradi slabega streljanja precej zaostal. Kolajne so v Innsbrucku razdelili tako:

1. Sovjetska zveza 2 0 1
2. Finska 0 2 0
3. NDR 0 0 1

Vse se je torej odvijalo po tradiciji, saj je tudi na preteklih treh olimpijskih igrah vse potekalo v znamenju sovjetske premoči. Pravzaprav so to edini skandinavi Norvežani, ki so prav v Sapporu odnesli 1. mesto med posamezniki. Takrat je sovjetsko zastopstvo zabeležilo hud poraz, saj je bil najboljši posameznik Tihonov, šele četrty. Srebro in bron sta odnesla predstavniki ZRN Knauth in Sved Arwidson, letos pa sta dve državi ni bilo sreče. Po štirih olimpijskih igrah, v katerih je bil na sporedu biatlon, je stanje kolajin naslednje:

1. Sovjetska zveza 5 2 3
2. Norveška 2 1 1
3. Švedska 1 0 2
4. Finska 0 4 0
5. NDR 0 1 2

Nordijska kombinacija
Čeprav je manj znana od biatlona

Bliza se zaključek iger v današnji dan nudi odločitve v petih panogah. Pri hokeju in pri štirisedežnem bobu bo šlo za nadaljevanje se začeti tekmovalci, ki ne upoštevajo trenutnih lestvic svetovnega pokala kjer je kakovost točno razporejena.

Po običajni logiki bi bil najboljši Stenmark nekaj stotink za njim pa Italijani. Minimalne razlike nekaj stotink odpirajo vrata tudi manj znanimu smučarju, ki bi naletel na izredno ugoden dan. Primer iz Sappora je k temu jasen dokaz. Švicarji sami bi ne smeli poseči v borbo, Avstriji pa le s Hinterseerjem ter Nemci z Neureutherjem.

Za statistiko vrstni red izpred štirih let:
1. F.F. Ochoa (Šp.) 109"27
2. G. Thöni (It.) 110"28
3. R. Thöni (It.) 110"30

Povsem ista je slika v tekaškem maratonu, kjer pa je izključena vsaka loterija in zmagovalcu nihče ne bo mogel očitati, da je imel srečo. V 50 km pride resnica le na dan. V vlogi Italijanov so tu Skandinavci. Finski uspeh v štafeti je le Pirova zmaga in niti sami tekači ne verjamejo vanjo, ker je povsem jasno, da so kolektivno najboljši Sovjeti. Tek na 50 km je poglavje zase. Dobri dve uri teka spravijo v krizo tudi odlično pripravljene tekače. NDR in Norveško bi vsekakor morali izločiti iz kroga kolajin, nikakor pa ne Finsko, ki ima predvsem v Mielu enakovrednega konkurenta Saveljevu in tovariša.

Proga je speljana na krogu, ki meri 25 km. Vsek bo moral tako opraviti dva kroga. Vzpona je za skupnih 1100 metrov, najdaljša reber pa privede tekače 96 metrov višje. Najvišja točka je na nadmorski višini 1342 metrov.

Vrstni red iz Sappora:
1. Tyldum (Nor.) 2:43"14"75
2. Myrmo (Nor.) 2:43"29"45
3. Vedenin (SZ) 2:44"00"19

Norvežana Stana Stensena čaka na progi 10000 hitrostnega drsanja še ena olimpijska kolajna. Letošnji časi in posebno njegov prejšnji uspeh na 5000 m govorita njemu v prid in dajeja razmeroma malo možnosti konkurentom katere vodi Sovjet Varlamov. Prednost Stensena za zlato in Varlamova za srebro je časovno velika in bi morala že podati vrstni red. Sicer je trenutna forma Sovjetov (z razliko od ženskega tabora) slabša od poprečja celotne olimpijske delegacije in utegnito bi se zgoditi, da bo kdo Varlamova resneje ogrozil. V tako skupino bi sodili Winter (NDR), Sturholdt, Sjöbränd (Norveška) in Van Helden (Nizozemska).

Spričo dokaj počasne proge «Eisstadiona» bi ne smel biti v nevarnosti svetovni rekord, ki pripada od 25. januarja s časom 14'50"31 Stensenu. Pod 15 minutami (14'59"27) je letos drsal samo še Varlamov.

V Sapporu je bil vrstni red naslednji:
1. Schenk (Niz.) 15'01"35
2. Vehkerk (Niz.) 15'04"70
3. Stensen (Nor.) 15'07"08

Hokejski turnir bo s tekmo Českoslovaška — SZ dal končnega zmagovalca. Zaradi velikega števila obolelih igralcev imajo Čehoslovaki znatno manj možnosti kot so jih imeli na papirju pred igrami. Govori se celo, da bo v vratih nastopil standardni napadalec.

Sporod je naslednji:
ob 13. uri: ZRN - ZDA
ob 16. uri: Poljska - Finska
ob 20. uri: ČSSR - SZ

Lestvica turnirja iz Sappora:
1. Sovjetska zveza točk 9
2. ZDA 6
3. Českoslovaška 6

Umirjen optimizem
INNSBRUCK, 13. — V italijanskem taboru je vzdušje pred jutrišnjim slalomom mirnejše kot pred dnevi za veleslalom. Nezadržni evforiji je sledilo kratko obdobje premišljanja in nato tolažbe. Danes je bil Gustav Thöni še vedno «asso» in «re del circo bianco», upoštevalo pa se je tudi znanje drugih, predvsem seveda Stenmarka.

Pri javnem mnenju se je skratka skušalo ustvariti vzdušje, ki dopušča tudi poraz. Celotni hujskiški aparat bi zaradi tega lahko s polno parostekel v primeru zmage. Večji poudarek se daje tudi ostalim italijanskim plazu «azzurrov». Gros je željan zmage, do katere ni prišel kar v zadnjih 12 mesecih. Veliko zaupanja imajo tudi v Bielerja in Radicija. Prav v široki razpoložljivosti smučarjev je up Italijanov. Ostala konkurenca izgleda skrcena na Stenmarka, Hinterseerja in Neureutherja.

Vrstni red prve vožnje bo naslednji: 1. Tresch (Švica), 2. Neureuther (ZRN), 3. Junginger (ZRN), 4. Bieler (Italija), 5. Stenmark (Švedska), 6. Morgenstern (Avstrija), 7. Frommelt (Liechtenstein), 8. Thöni (Italija), 9. Wenzel (Liechtenstein), 10. Bruce (ZDA), 11. Gros (Italija), 12. Radici (Italija), 13. Hinterseer (Avstrija), 14. Ochoa (Španija), 15. Perrot (Francija).

Za Jugoslavijo bodo startali: Križaj (33), Gasperšič (44), Kozelj (62) in Pašović (74).

Na veliki skakalnici v Bergslu včeraj niso mogli trenirati. Močan veter je namreč odsvetoval polete. Vetromer je včasih pokazal hitrost do 8 metrov na sekundo (skoraj 30 km na uro),

Favoriti v današnjih tekmovaljih

V predzadnjem dnevu (slalom in 50 km) Priložnosti za Italijane in Norvežane

Za Stensena tudi 10.000 m hitrostnega drsanja - Konec spustov bobov - štirisedov in v hokeju

Danes bodo tekmovali

ZA ITALIJO

SLALOM: Thöni, Gros, Radici in Bieler.

TEK 50 km: Favre, Kostner, Biondini, Primus.

DRSANJE 10.000 m: Panciera, Marchetto, Bambergi.

BOB: 2 posadki.

ZA JUGOSLAVIJO

SLALOM: Križaj, Gasperšič, Kozelj, Pašović.

TEK 50 km: Jelenc.

Razvoj

«alpske» opreme

Kako se je v povojnih letih razvijala oprema za alpske smučarje?

Leta 1948 so najboljši smučarji z navadnimi lesenimi smučmi «chickory» z jeklenimi robovi, ki pa niso bili vsi iz enega kosa. Dolžina smuči: 220 cm. Vezi so bile take, da niso dovoljevale sprostitve v primeru padca. Smučarji so nosili volnene hlače (zelo široke) in volnen pulover. Pod njim so imeli vetrovko, na glavi pa volneno čepico. Za maže so skrbeli smučarji sami.

Nekje okoli leta 1956 se je oprema nekoliko popravila. Smuči so bile še vedno iz lesa «chickory» vendar lepšene. Nekoliko varnejše so bile vezi, hlače pa še vedno volnene, čeprav ožje in mnogi smučarji so jih v kolnih še obvezali, da bi zmanjšali odpor zraku. Zgornji del je predstavljala klasični volnen pulover. Tu pa tam je kdo poskusil celado.

Z nastopom Karla Schranza se je začela «escalation» penadoma pa so vse prehiteli Francozi s kovinskimi smučmi. Tej novosti je treba pripisati v veliki meri njihove velike uspehe v prvi polovici prejšnjega desetletja. Vezi so postale že zelo varne, smučarji so si nadeli čelade in obleke so postale vse bolj tekmovalne. Najboljši so že imeli tehniške za mazanje smuči, drugorazredni smučarji pa so še vedno skrbeli sami zase.

Nadaljnji skok je predvideval smuči iz plastičnih mas, fibreglasa itd. Danes se smučarska industrija poslužuje visoko kvalificirane tehnologije, za mazanje pa so na razpolago kemijski izvedenci. Obleke so do skrajnosti ozke, palice so za smuk prilagojene drži telesa, startne števke pa prilepljene na obleko.

V glavnem je ostala nespremenjena le dolžina smuči: 220 cm (za smuk seveda).

Drage kolajne

Švicarji se skoraj kesajo olimpijskih iger svoje reprezentance. Upoštevajoč odlične rezultate iz prejšnjih iger v Sapporu so si letošnje priprave zamislili brez posebnih finančnih skrbí.

Zadruha industrij, ki zalagajo državne reprezentante je za sklad priprave za olimpijske igre nakazala čedno vsoto 300 milijonov li, kateri je državni olimpijski odbor pristavil še nekaj preko 100 milijonov. V švicarskem denarju nanese to milijon 360 tisoč frankov.

Kar pol milijona odpade na alpsko smučanje, 300 tisoč na hokejsko ekipo, 150 za vse ostale panoge ter 410 tisoč za stroške kot so potovanje, obleke, penzion in organizacija.

Za olimpijske igre, ki so bile v Innsbrucku leta 1964 so Švicarji potrosili vsega 187 tisoč frankov. Doslej so osvojili eno zlato kolajno ter 2 srebrni. Z znanim občutkom, ki ga imajo za «business» vneto računajo koliko velja vsaka kolajna.

Halo...!
Izbrali smo Kati Kostnapfel, ker ima pač isto ime kot zmagovalca v veleslalomu. Bi se spustila po progi na kateri so tekmovali smučarke v Innsbrucku?

«Mislim, da bi se.»
«Kaj pa čas?»
«Nekje med 2 minutama in 2 in pol.»

«S padci? Ali brez?»
«Morda bi tudi padla.»
«Meniš, da so ženske na olimpijskih igrah zapostavljene? V smislu, da so deležne manjše reklame.»

«Nedvomno. Tudi gledalci raje imajo moška tekmovalca.»
«Se ukvarjaš s športom?»
«Igram odbojko.»

«Kako si predstavljáš odbojko na ledu?»
«Z drskalkami ali brez?»
«Z drskalkami.»

«S kakšnim uspehom?»
«Uspeh bi bil porazen.»
«Boš sledila televizijskemu prenosu umetnostnih drskalk?»

«Ne, ker sem že v pižami in se odpravljam spat.»

DANAŠNJI SPORED

Sobota, 14. februarja

8.30-11.45 Teki, 50 km - moški
9.00-15.00 Hitrostno drsanje, 5000 m - moški
10.00-13.00 Alpsko smučanje, slalom - moški, 1. tek
13.00-14.30 Alpsko smučanje, slalom - moški, 2. tek
13.16, 20. Hokej na ledu, skupina A
14.30-16.45 Bob, štirisedi

JUTRIŠNJI SPORED

Nedelja, 15. februarja

13.00-15.15 Skoki, 90 m
16.30-18.00 Umetnostno drsanje, ekskluzivni program najboljšim
18.00 Podelitev priznanj
20.00-21.00 Zaključna slovesnost

TV

DANES

ITALIJANSKA TELEVIZIJA: ob 8.30 smučarski teki, 50 km moški; slalom moški; ob 13. uri: slalom moški, 2. vožnja; ob 15. uri: četversedežni bob, 1. vožnja; ob 13. uri: slalom moški; ob 14.30 filmski pregled; ob 15. uri: štirisedežni bob; ob 20.15 hokej: SZ - ČSSR; ob 23.40 filmski pregled.

KOPER: ob 10. uri: slalom moški, 1. vožnja; ob 13. uri: slalom moški, 2. vožnja; ob 15. uri: štirisedežni bob; ob 16.15 tek na 50 km; ob 17. uri: hitrostno drsanje; ob 20.30 hokej: ČSSR - SZ; ob 22.30 filmski pregled.

JUTRI

ITALIJANSKA TELEVIZIJA: ob 8.30 smučarski skoki (90 m); ob 16.25 umetnostno drsanje. LJUBLJANA: ob 12.55 smučarski skoki; ob 15.20 filmski posnetek; ob 16.25 umetnostno drsanje; ob 22.30 sklepna svečanost. KOPER: ob 12.55 smučarski skoki; ob 16.25 umetnostno drsanje; ob 20. uri: sklepna svečanost.

Neki 19-letni avstrijski vojak, ki je bil znan med tovariši kot odlični smučar, je dobil dovoljenje, da se spusti po stezi za smuk: to ga je žal drago stalo. Po hudem padcu je namreč zadrl z glavo v drevo in podlegel poškodbam.

ZAKLJUČENO SREČANJE SCHMIDT-GISCARD D'ESTAING V NICI

Pariz in Bonn odločneje proti
špekulacijam na denarnem trgu

Tudi tokrat pogorel francoski načrt o ustanovitvi ožjega evropskega političnega vodstva - Prizadevanja za ustalitev vrednosti marke in franka

NICA, 13. — Dokončna opustitev francoskega načrta o »evropskem direktoriju«, se pravi ožjem političnem vodstvu EGS, v katerem ne bi bilo zastopanih vseh devet članic gospodarske skupnosti ter sklep o odločni borbi proti denarni spekulaciji, je kot kaže najpomembnejši rezultat prvega letošnjega srečanja med francoskim predsednikom Giscardom D'Estaingom in zahodnonemškimi kanclerjem Helmutom Schmidtom, ki se je pravkar zaključil v Nici.

Francoski načrt o direktoriju, o katerem je prvič govoril leta 1969 takratni predsednik general De Gaulle ni naletel na odobravanje evropskih partnerjev niti v obliki, ki jo je predlagal Giscard D'Estaing. Potem ko so ga zastopniki Belgije, Nizozemske in Luksemburga javno kritizirali, ga je namreč dokaj hladno sprejel tudi zahodnonemški kancler Schmidt. O tem pričajo dejstva, da je francoski predsednik po zaključku pogovorov o svojem predlogu vztrajno molčal.

O načrtu za direktorij pa je govoril zahodnonemški glasnik Grunewald, ki je sicer poudaril, da govorijo v zvezi z vestmi, o katerih je bral na časopisju ter poudaril, da Zahodna Nemčija ne more podpreti načrta, ki nasprotuje rimskemu sporazumu, ki določa enakopravnost vseh članic. Gospodarska skupnost, je izjavil Grunewald, obsega devet držav in vse sklepe mora sprejeti ministriški svet, v katerem so zastopane vse vlade. Če bi hoteli odločiti o nekaterih zadevah v ožjem krogu bi to ves postopek samo še zavleklo, nikakor pa ne pospešilo.

Giscard in Schmidt sta prepustila razpravo o tako imenovanem poročilu Tindemans evropskemu svetu, ki se bo sestajal aprila ter se posvetila v glavnem denarnim vprašanjem. Sklenila sta namreč okrepiti prizadevanja za preprečitev spekulacij proti marki in franku, katerih težaj je bil zadnje tedne, spritoč spekulacijskega pritiska v nemarnosti.

V pogovoru z novinarji je francoski predsednik Valéry Giscard D'Estaing opozoril, da bosta francoska in nemška banka pošelj odločne posegli, če se položaj na denarnem tržišču ne bo izboljšal. Oba denarna zavoda bosta posegla, da se tečaj med evropskimi valutami ne bi občutno spremenil. Kar zadeva sporazum med osrednjima zavodoma Francije in Zahodne Nemčije, ki so ga dosegli v ponedeljek, je Giscard D'Estaing ohranil tajnost.

Zahodnonemški kancler Schmidt je dejal, da ne bi hotel tudi on govoriti o tem vprašanju, da bi ne zbudi občutka, da so na pogovoru razpravljali samo o denarnih vprašanjih.

Istočasno s pogovori med francoskim predsednikom in zveznim

kanclerjem ZRN so potekali pogovori med drugimi člani obeh delegacij. Notranja ministra sta npr. proučevala vprašanje enotnega evropskega potnega lista ter probleme, ki jih bodo obravnavali na evropskem svetu v zvezi z bojem proti terorizmu in naraščanju kriminalnosti. Drugi člani delegacije pa so govorili o dvostranskem sodelovanju na področju miroljubnega izkoriščanja jedrske energije ter o nekaterih drugih temah, med katerimi izrecno omenjajo potek dialoga Sever - Jug med razvitim in nerazvitimi državami o energiji, surovinah in razvoju.

BONN, 13. — Zahodnonemška vlada je baje prepovedala prodajo 600 težkih tankov tipa »marders« Saudski Arabiji. O tem poročajo münchenski

list »Süddeutsche Zeitung«, ki trdi, da sta sklep sprejela kancler Helmut Schmidt in zunanji minister Genscher. Sklep naj bi šel v okvir odločitve zahodnonemške vlade, da ne dobavlja orožja državam v zadržanih napetosti.

Indijec je 604 milijone

NOVI DELHI, 12. — V Indiji so uradno sporočili, da je bilo konec leta 1975 604 milijone prebivalcev. Število prebivalstva se je tako od leta 1971 povečalo za 10,4 odstotka, saj je takrat imela Indija 547 milijonov prebivalcev. Po mnenju večine opazovalcev pa šteje trenutno Indija vsaj 610 milijonov prebivalcev, saj v mnogih krajih ni matičnega urada, kjer bi beležili rojstva in smrti.

VSEH POTRESNIH SUNKOV JE BILO DOSLEJ 750

V Gvatemali našteji 19.000
žrtev strahovitega potresa

Z vseh strani sveta pomoč prizadetemu prebivalstvu - Gmotna škoda se po začasnih podatkih suče okoli 5 milijard dolarjev

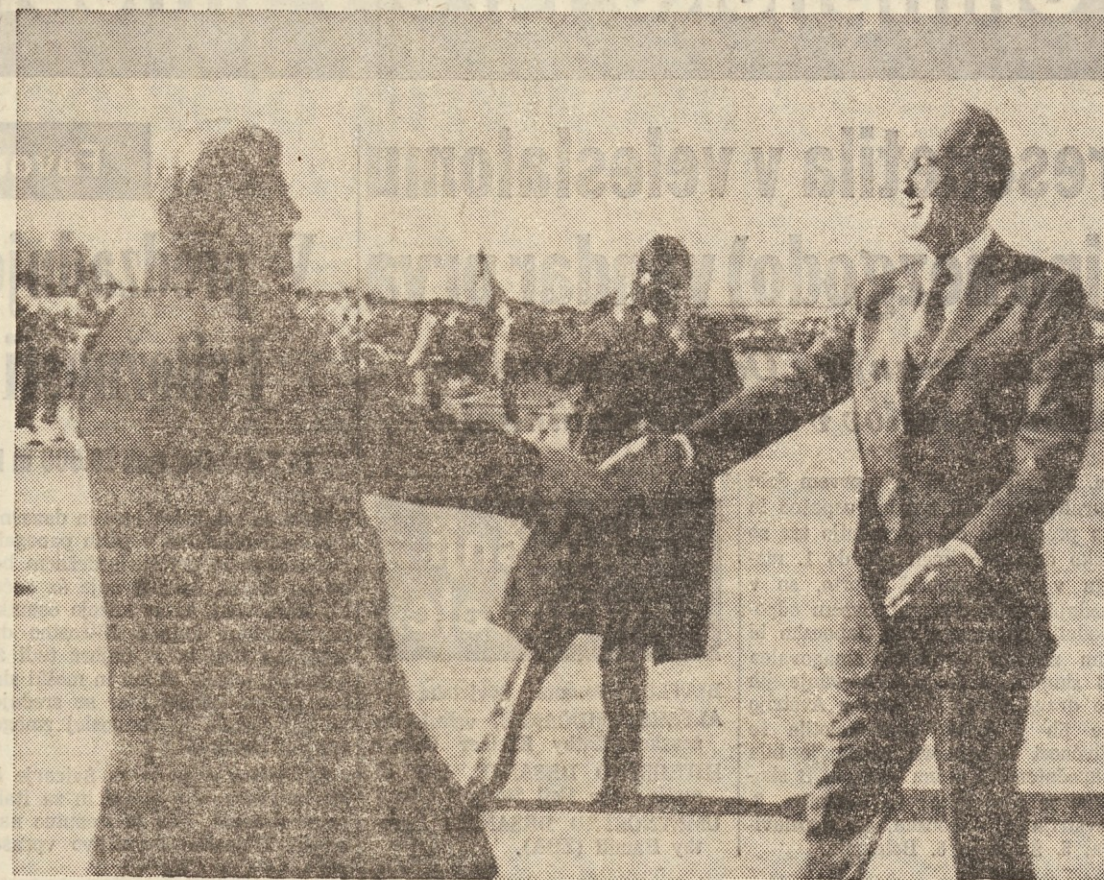
CIUDAD GUATEMALA, 13. — Od 4. februarja, ko je strahovit potres razjedal dobesedno del Gvatemale, na danes so seizmologi zabeležili natanko 750 manjših potresnih sunkov. Smrtnih žrtev so doslej naštejali 18.851, ranjenec pa 62.432. Prizadetih je bilo kar 16 od skupno 22 pokrajin, ki sestavljajo deželo, a najbolj je bila prizadeta pokrajina Chimaltenango, severno od glavnega mesta, kjer je izgubilo življenje kar 10.170 oseb, medtem ko je bilo na daljnjih 18.523 laži ali huje ranjenih. Tako rekoč ves severni del Gvatemale se je zaradi zemeljskih premikov približal vsaj za meter Pacifiku.

Gvatemalske oblasti zatrjujejo, da ne bo mogoče nikoli do kraja preveriti, koliko ljudi so ubili potresni sunki, in to bodisi, ker reševalci skoraj gotovo ne bodo mogli povleči iz ruševin vseh trupel, pa tudi, ker so mnoge družine kar same zakopale svoje drage, ne da bi s tem seznanile pristojna oblastva. To so poč storile iz strahu pred epidemijami.

V Gvatemalo doteka z vseh strani sveta (razen iz Vel. Britanije, s katero je gvatemalska vlada sprta zaradi problema suverenosti območja Belize) čedalje večja pomoč v zdravili, oblačilih in prehrani. Med gvatemalskim glavnim mestom in od potresa prizadetimi kraji redno vozijo manjša letala in helikopteri, ki dobavljajo nesrečnemu prebivalstvu vse potrebno. Blizu glavnega mesta se tudi že postavili prvo zasilno oprejoča za brezdomce, kamor se je vselilo večeraj okoli 1.000 oseb.

Gvatemalski predsednik K. Kaungerud je po radiu in televiziji pozval prebivalstvo, naj po svojih močeh pomaga pri zopetni izgradnji dežele. Najbolj je tudi vrsto ukrepov za ponoven zagon gospodarstva, tako npr. kreditne olajšave in ustanovitve sklada 20 milijonov dolarjev za gradnjo ljudskih stanovanj, popravilo cest ipd.

Čemu takšna tragedija ravno v Gvatemali? Dežela se nahaja na stičišču tako imenovane pacifične in ameriške plošče, torej na območju ki je podvrženo velikim premikom zemeljske skorje. To pa zato, ker pacifiška plošča neprenehoma sili pod ameriško in ko napetost preseže uporno silo šibkejših plošč, v tem primeru ameriške, se sprosti silna energija z neverjetno rušilno močjo, ki povzroči silovite premike vrhnje zemeljske skorje, torej potresne sunke.

Tako je francoski predsednik Valéry Giscard D'Estaing sprejel zahodnonemškega kanclerja Schmidta pred njunim pogovorom v Nici.

ZLOČIN V ALCAMU

Aretirani morilci
karabinjerjev

ALCAMO (Trapani), 13. — Karabinjerji so aretirali pet moških, ki so osumljeni, da so v noči od 26. na 27. januar hladnokrvno pobili s strel iz revolvice karabinjerskega podčastnika, 35-letnega Salvatoreja Falco in navadnega orožnika Carmineja Apuzza (19 let), in to v spajnu. Aretiranci so 21-letni Giuseppe Vesco (po opravljeni nižji gimnaziji se je zaposlil kot voznik traktorja), njegov 17-letni bratranec Vincenzo Ferrantelli (študent), 34-letni Giovanni Mandala (izdelovalec vinskih sodov), 18-letni Giuseppe Gulotta (delavec) in 17-letni Gaetano Santangelo (kmečki delavec). Gre za ljudi, ki doslej menda niso imeli opravka s pravico ter so z izjemo Mandalaja živeli v težkih gmohtnih razmerah. Vseh pet je zaprtih v ješnišnici »San Giuliano« v Trapaniju, kjer jih zasilujejo.

Najprej je bil aretiran Vesco, ki je po dolgotrajnem zasliševanju priznal umor in omogočil aretacijo pajdašev. V neki garaži, kjer so se ti zbirali, so o-rožniki našli orožje, karabinjerske uniforme in med drugim 500 tirosov, to je plačo, ki sta jo dan pred smrtjo dvignila nesrečna orožnika. Aretiranci trdijo, da se imajo za politične jetnike in da pripadajo samozvani periferični organizaciji rdečih brigad »cuculo armato siciliano terzo«. V resnici kaže, da go politično nedozoreli in da gre za čisto navadne kriminalce.

ZA PREMOČ V PARTIJI IN VLADI

V LR Kitajski zaostritev
notranjepolitičnega boja

Maoistična kampanja proti zmernim silam - Sovjetska zveza obtožuje »leve skrajneže« povezovanja z reakcionarji

PEKING, 13. — Notranjepolitični položaj na Kitajskem se čedalje bolj zaostrojuje. Pristaši skrajne leve struje se pravi maoisti so sprožili silovito kampanjo proti zmernim silam, ki jih obdolžujejo, da so zavrgle načela kulturne revolucije in ubrale pot kapitalizma. Pri svoji kampanji se poslužujejo tako stenskega časopisa - »taecab« kakor velikokanalnih transparentov in zidnih letakov ter seveda listov, ki jih sami nadzorujejo (»Jenmin« »Gibao« in »Kwangming« »Gibao« »er« »Junghe«). Kakor sporočajo zahodni opazovalci, se samo pred taci-oom na pekinški politihnik »Tsinghua« gnete vsak dan neprenehoma na stotine ljudi, ki z velikim zanimanjem in morda deljenimi čustvi sledijo polemiki.

Iz vsebine teh propagandnih sredstev se da razbrati, da so puščice maoistov uperjene v prvi vrsti proti pomočniku prvega ministra Teng Hsiao - Pingu, na čigar račun pa dajo zlobni očitki in sramotilni vzdevki, ker naj bi »skusal priklicati Konfucijev duh«. Prizadeji da »med kulturno revolucijo dejal, da ni važno, ali je maček bel ali pa črn, važno je le, da zgrabi podgano«; maoisti mu tega ne morejo pozabiti. Zaganjajo se tudi proti sodelavcu Liu Shao - Chija, ki naj bi skoval

omenjeni »mačji rek« in bil na čelu tistih, ki hodijo po poteh kapitalizma.

Kitajski notranjepolitični polemiki ki posveča precej pozornosti sovsjetska agencija TASS, ki pravi, da je maoistična kampanja jela zaostroovati v drugi polovici januarja ter je dosegla sedaj že takšno stopnjo, da o njej kitajski časopisi vsak dan na široko pišejo, zane-marjajo pa pomembnejša vprašanja, ki so povezana z gospodarskim in socialnim razvojem LR Kitajske. Politična hajka maoistov naj bi pravzaprav že presegla meje še tako hude polemike ter se sprevrgla v pravi razredni boj, katerega rezultati ni mogoče predvideti. Silno ostri napadi so naperjeni zlasti proti tistim vodim partijskim in vladnim funkcionarjem, ki so pravi po Cuenjevski smrti, pa tudi smrti Kan Shenga in Tung Pi Wuja, s čimer so ostala prazna tri mesta v stalnem komiteju politbiroja CK KPK in v vladi. Levčarji ali »skrajneže«, kot jih imenuje sovsjetska agencija, skušajo do zadnjega okrepiti Maoetungov vpliv vzhodni partijskega in vladnega mehanizma, a Maovo zdravstveno stanje se vidno slabša. Vnel se je torej oster boj za Maovo nasledstvo in levčarji izkoriščajo kulturno revolucijo za to, da bi prišli do popolnega nadzorstva nad propagandnimi sredstvi in si priborili kar najbolj vplivna mesta v osrednjih strukturalnih partijeh.

V ta namen, nadaljuje TASS, so dosledno izkoriščali Maovo doktrino o protivojzetizmu, sedaj pa so svoje protivojzetske izpade pomnožili ter jeli celo iskati opore pri tujih najbolj reakcionarnih krogih.

Vseeno pa se po navedbi agencije TASS v kitajskih vodilnih kadrh čedalje utrjuje volja po realistični notranji in zunanji politiki oziroma po rešitvi najbolj perečih gospodarsko in socialno razvojnih problemov v interesu vsega kitajskega ljudstva. Takšna načela se vse bolj uveljavljajo med tako imenovanimi zmernimi silami partije, ki se nahajajo predvsem v upravnem in vojaškem aparatu.

Medtem je prišla iz Hong Konga vest, da je bila poverjena generalu Chen Hsienuju začasna funkcija obrambnega ministra, ker je zdajšnji nosilec tega resorja — maršal Yeh Chieh-Ying — bolan. Vesti pa v Pekingu niso potrdili.

Tudi v Kanadi

«bolezen iz Minamata»

MONTREAL, 13. — Kanadsko ministru za zdravstvo je dognalo, da so Indijanci, ki bivajo v severnih predelih Quebeca bolni za tako imenovano »boleznijo iz Minamata«. Gre za zastrupitev z živim srebrom, ki se imenuje tako, ker so jo prvič odkrili na Japonskem med ribiči zaliva Minamata. Po mnenju dr. Andreja Barbeauja je zastrupitev odvisna od velikih količin živine, ki se ga poslužujejo v rudnikih zlata na tem področju in katerih oplačke skončajo v rekah. Ker je prehrana Indijancev odvisna v veliki meri od rib, v mesu katerih se živo srebro nabira, je prišlo do zastrupitve.

TEL AVIV ZDAJ ZAGOVARJA GLOBALNO REŠITEV

Izrael zavrnil možnost
novega delnega sporazuma
z arabskimi državami

TEL AVIV, 13. — Izraelski ministriški predsednik Rabin je danes odločno izključil možnost ponovnega začasnega mirovnega sporazuma z eno od arabskih držav, ki obkrožajo Izrael. Rabin, ki je dal svoje izjave v okviru daljšega intervjuja dnevniku »Jediot Aharonot«, je poudaril, da se izraelska in ameriška vlada strinjata, ko trditja, da je sedaj nujno potrebno pogajanje tudi z drugimi arabskimi državami, ne samo z Egiptom in s Sirijo, kar bi moralo obroditi dolgoročnejshe sadove.

Pri vsem tem je Rabin spet nedvoumno potrdil, da se njegova vlada ne bo nikoli pogajala s terorističnimi organizacijami (misli je o očitno na Organizacijo za osvoboditev Palestine) in da ni pripravljena pogajati se z eno samo arabsko državo, da bi dosegla omejen sporazum. Imperativ sedanjice izraelske zunanje politike, trdi Rabin, je začeti s pogajanj, ki bi naredila konec vojnu stanju med Izraelom in arabskimi državami, to pa se seveda ne more doseči, če bo Izrael imel enega samega sogovornika.

Rabinove izjave prihajajo prav v trenutku, ko je arabski svet dokaj razcepljen in je v teku oster boj med Egiptom in Sirijo zaradi libanonske krize, ki jo je sirska vlada, trdijo v Kairu, izkoristila za svoje ekspanzijske načrte. O tem je pred kratkim govoril egiptovski zunanji minister Fahmi, ki se je v začetku ukvarjal z vprašanjem Palestine in njihovih organizacij. Fahmi ugotavlja, da se morajo Palestinci zbrati v eni sami organizaciji, ki bi se morala postaviti po robu vsakemu tujemu vmešavanju, pa naj bo to arabsko, ali tuje. Egiptovski zunanji minister je tudi ostro kritiziral zadnje ustavne ukrepe, ki jih je sprejel jordanski kralj Hussein in ki

bi hotel pokazati, da so bili poslanci, ki so jih izvolili v Cisjordaniji pred letom 1967 zakoniti predstavniki palestinskega ljudstva, katerim pa je arabski vrh, ki je se sestajl v Rabatu, odrekel vsako pravico, da zastopajo palestinsko ljudstvo.

Fahmi je nato pozval Organizacijo za osvoboditev Palestine, ki ji je priznal, da je edini zakoniti predstavnik palestinskega ljudstva, naj določi, kakšno je njeno stališče do vlade v Kairu. S tem je hotel egiptovski zunanji minister poudariti šibkost palestinske organizacije ter jo pozvati, naj se končno sprejme odločitev: ali se pustiti instrumentalizirati, predvsem od sirske stranke Baas, trdijo Egiptanci, ali pa postati samostojna politična sila, katere politiko bi Egipt utegnil podpreti. Palestinsko odporniško gibanje, trdijo v Egiptu, je šibko in neorganizirano. Sirci in Jordanci pa so jih instrumentalizirali, kot dokazuje libanonska državljanska vojna. Fahmi nato obtožuje Sirijo, da je vojaško posegla v libanonsko državljansko vojno, pa čeprav pod krinko palestinske osvobodilne vojske; da je instrumentalizirala palestinsko odporniško gibanje z namenom, da bi prevzela nadzorstvo v Libanonu ter končno ureničnila dolgoletni načrt o »veliki Siriji«; da je pripravljena celo opovedati se Golanskemu višavju v zameno za kosček Libanona; da je ostro kritizirala Egipt, ko je sklenil začasni sporazum o izraelskem umiku s Sinaja, samo zato, ker ni bila zmožna doseči nekaj podobnega v PLO, kjer bi hoteli uveljaviti osebnost Mohsena, vodje proirske organizacije Sajka ter izpodriniti Jaserja Arafata ter končno, da podpirajo ustanovitve lutkovne palestinske države v Cisjordaniji, ki bi bila pod nadzorstvom Sirije.

Zahodnosaharska kriza

RABAT, 13. — Generalni tajnik Organizacije afriške enotnosti William Eteki je danes zaključil uradni obisk v Maroku, kjer je s tamkajšnjimi voditelji razpravljal o položaju v Zahodni Sahari ter o zadnjih razvojih s tem v zvezi. Po njegovem odhodu so Maročani objavili komunikacije, v katerem je rečeno, da je »Maroko mnenja, da je zahodnosaharska kriza na poti k pravični in trajni rešitvi«.

Istočasno prihaja iz Alžirije vest, da je tamkajšnja vlada prepovedala maroškim civilnim letalom, da pristanejo na alžirskem ozemlju. Zadevno alžirsko ministristvo je namreč zahtevalo od Maroka, naj ukine vse civilne polete maroške letalske družbe v Alžirijo.

Preiskava o zastrupitvi
dojenčkov v Milazu

MILAZZO, 13. — Pretor Sidotti je jutraj zaslial 20 oseb, ki so zaposlene v pediatričnem oddelku mestne bolnišnice v Milazu, kjer še vedno ležijo štirje dojenčki, ki so se pred tremi dnevi zastrupili z razkužilnim sredstvom »desogen«, zaradi česar je ena deklica že zgubila življenje. Stanje drugih dojenčkov je sedaj že zadovoljivo.

Doslej še niso mogli ugotoviti, kako je »desogen«, ki se ga poslužujejo samo pri operacijah, sploh prišel v pediatrični oddelk in kako je prišel v stekleničke z mlekom. Čeže, da je nekdo stekleničke razkužil z »desogenom« in jih potem ni dobro opral. Tako so zavrnili domnevo, da so razkuževalno sredstvo zamenjali za sladkorno raztopino in z njim o sladkali mleko otrok, saj bi v tem primeru vseh pet dojenčkov takoj umrlo.

Odkrito tihotapljenje
valute na švicarsko
italijanski meji

COMO, 13. — Finančni stražniki so na mejnem prehodu Ponte Chiasso med Italijo in Švico zaplenili dokumente, ki pričajo o ilegalnem

UPORNIKI ARETIRANI, MUHAMMEDOVA USODA PA NEZNANA

Mladim oficirjem ni uspelo zrušiti
vlade gen. M. Muhammeda v Nigeriji

LAGOS, 13. — Skupina mlajših oficirjev nigerijske vojske je skušala danes zrušiti vladno generala Murtale Muhammeda, vendar ji to ni uspelo. Uporniki so bili aretirani in v deželi vlada mir, čeprav so oblasti iz varnostnih razlogov odredile policijsko uro od mraka do zore na vsem državnem ozemlju in zapile mednarodnemu prometu letališča, pa tudi mejne prehode.

Uporniki, ki jih je vodil 30-letni podpolkovnik Dimka, so zasedli lagosko radijsko postajo in prek radijskih valov sporočili prebivalstvu, da so izvršili udar. »Mladi revolucionarji«, kot so se sami imenovali, so opozorili ljudi, naj se izognejo vsaki reakciji, kajti v nasprotnem primeru bodo tvegali smrt. O upornikih se ne ve, ali so nasprotovali Muhammedovi vladavini, ker da je preveč konservativna, ali pa so skušali pokonci zaradi neugodnih razmer v vojski.

O poznejših dogodkih ni nadrobnejših vesti, vsekakor pa je lagoska vlada sporočila, da je upor zatrla in upornike zajela. Muhammedova usoda je pa še neznan; očitvidci vedo povedati, da je neki civilist streljal nanj iz neposredne bližine ter ga ubil, drugi pa zopet zatrjujejo da je general živ.

Ko bi današnji državni udar uspel, bi šlo že za četrto puč v Nigeriji, odkar je ta 1. oktobra 1960 postala neodvisna, obenem pa bi šlo za 31. zrušenje neke afriške vlade v poslednjih 13 letih. Prvo nigerijsko republiko je zrušil gen. Aguiyi Ironsi 15.1.1966, ki pa so ga 29.7. istega leta umorili skupno z večjim številom pripadnikov plemena Ibo (po večini kristjanov) muslimanskih oficirji. Tedaj je izbruhnila krvava državljanska vojna (Biafra), ki je trajala do januarja 1970. Ju-lia lani je bil odstavljen gen. Yakubu Gowon, ki je vodil državo od 1. 1966 in njegovo mesto je prevzel gen. Murtala Muhammed.

Državni poglavar afriške republike Nigerije, general Murtala Muhammed, ki ga je hotela skupina mladih oficirjev pod vodstvom podpolkovnika B. S. Dimke s silo odstraniti. Širi se glas, da je bil Muhammed umorjen.